

ΠΑΝΩΡΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΟΣΟΛΟΝ.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

~~ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ~~

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΟΓΔΟΣ.

ΑΠΟ ΑΠΡΙΑΙΟΥ 1867 ΜΕΧΡΙΣ ΑΠΡΙΑΙΟΥ 1868.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΛΑΥΡΙΣΤΟΥ
ΥΕΩΝ ΑΡΙΘ. _____

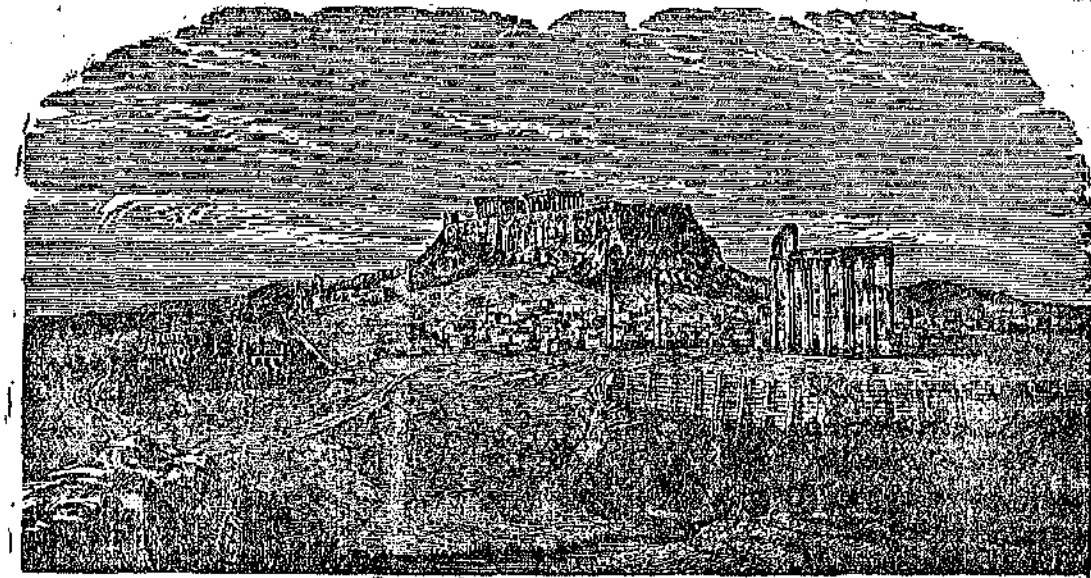
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κωνσταντίνου
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ

ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΝΩΡΑΣ.

(Ὁδὸς Περαιῶς.)

1868.

Π Α Ν Δ Ω Ρ Α .

1 ΜΑΡΤΙΟΥ, 1868.

ΤΟΜΟΣ ΙΙ΄.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 431.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλάδ. 430.)

Φαίδρος.

Διασύγρησις τοῦ Διαλόγου. Τὸ πρῶτον ἐρώτημα ἕπερ οὐκ ἔλαθεν ἐπέρχεται ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ ἀναγιγνώσκοντος εἶναι, τί τὸ κύριον θέμα τοῦ διαλόγου τούτου, τίς ἢ ὑπὸ τὸ πολλαπλοῦν καὶ ἑτεροειδές τῶν μερῶν αὐτοῦ ὑφειστώσα ἐνότης, ἢ τίς ὁ πρὸς ἑν ὅρος καὶ ὁ σκοπὸς τῆς Πλατωνικῆς ταύτης πραγματείας; Ἢ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἀναλύσει αὐτῆς ἐγκυψάντων σοφῶν ἀνδρῶν δοθεῖσα ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο, διαποικιλλεται ἀναλόγως τῶν διαφόρων ἀντικειμένων περὶ ὧν ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται. Ὅθεν οἱ μὲν ἀπεφάνησαν ὅτι ἐν τῷ Φαίδρῳ πρόκειται οὐσιαστικῶς περὶ τῆς ἰδέας τοῦ καλοῦ, οἱ δὲ περὶ τοῦ ἔρωτος, οἱ δὲ περὶ τινῶν κανόνων τῆς ρητορικῆς τέχνης, πρὸς ὧν τὴν ἐφαρμογὴν χρησιμεύουσιν οἱ ἐν εἰδει παραδειγμάτων προταχθέντες τρεῖς λόγοι περὶ ἔρωτος, ἄλλοι δὲ τέλος ἐθεώρησαν ὡς τὴν σπουδαιότεραν καὶ ἐπικρατεστέραν πλευρὰν τοῦ ὅλου διαλόγου ἐκείνην ἐν ἣ περιγράφεται τὸ ἐμψυχόν καὶ ὑπέροχον τῆς φιλοσοφίας, χαρακτηριζομένης ὡς τῆς βίης πάντων τῶν κλάδων τῆς ἀνθρωπίνης ἐμπειρίας καὶ μαθήσεως. Ἀλλ' εἰ καὶ ἅπαντες οὗτοι ἀπο-

πειραθέντες ὅπως εἰσδύσωσιν εἰς τὴν κυρίαν ἔνοιαν καὶ τὸ πρῶτιστον τοῦ διαλόγου προσήψοντο ἕκαστοι κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἥττον τοῦ ἀληθοῦς ἐπιλατῆ, βόμενοι τούτου ἢ ἐκείνου ἐκ τῶν διαφόρων στοιχείων τῶν τὸ σύνολον ἀπαρτίζοντων, οὐδεὶς ὅμως ἐξ αὐτῶν ἔσχευεν ὅπως συμπεριλάβῃ τὴν καθολικὴν ἐκείνην καὶ θεμελιώδη ἰδέαν, ἣτις διέκνουμένη διὰ πικρῶν τῶν μερικοτήτων συνέχει αὐτὰς σκοπίμως, ρυθμιζούσα καὶ διοργανοῦσα πρὸς ἑν καὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον, πρὸς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐνότητα. Τὴν ἰδέαν λοιπὸν ταύτην καὶ ἡμεῖς ἐπι τοῦ παρόντος διατυπώσαντες καὶ εἰσαγωγικῶς προεκτιθέντες θέλομεν ἀκολουθῶς χειραγωγηθῆν ὑπ' αὐτῆς πρὸς ἀκριβῆ τῶν καθέκαστα ἐκτίμησιν, καὶ πρὸς ἀσφαλῆ ἔρευναν τῆς πρὸς ἄλληλα συναφείας καὶ συναρτήσεως. Τί ἔρα τὸ κεφαλαῖόνδε καὶ περιληπτικὸν ἐξαγόμενον ἕπερ πορίζομεθα ἐκ τῆς μετ' ἐπιστάσεως μελέτης τοῦ ἀνα χειρᾶς διαλόγου; Ὅτι ἡ ἀληθὴς φιλοσοφία, ἣτις δὲν πρέπει γὰρ συγχεῖται μετὰ τῆς σοφιστικῆς τῆς ὑπερητορίας τῶν ἐγωιστῶν καὶ τὸ πάθος, εἶναι ἢ ἀπολύτως ἀναγκαῖα βᾶσις τῆς ρητορικῆς, τῆς πολιτικῆς καὶ τοῦ ὅλου ἀνθρωπίνου βίου, ἢς τινος τῆ διανοητικῶν ὄργανον εἶναι ἢ διαλεκτικὴ, ἀναπτύσσουσα διὰ τε τοῦ γραπτοῦ καὶ πρὸ πάντων διὰ τοῦ προφορικοῦ λόγου τὰς γνώσεις, αἵτινες παράγονται καὶ παγιῶνται διὰ τοῦ ἀμοιβαίου πνευματικοῦ συγ-

χρωτισμού και συγκοινωνίας του τε διδασκόμενου και του διδάσκοντος. Πηγὴ δὲ πάσης υγιούς φιλοσοφίας, πάσης καθαρᾶς καὶ τελείας πνευματικῆς ζωῆς, εἶναι ὁ ἐπιθεὶς ἔρωσ, ἥτοι ἡ λύσις τῆς ψυχῆς ἀπὸ τῶν δεσμῶν τῶν ἐγωϊστικῶν καὶ υλικῶν συμφερόντων καὶ ἀπολαύσεων καὶ ἡ ἀναπτύξεις αὐτῆς πρὸς τὸ ἰδανικὸν κάλλος, οὐτινος ἀντανακλάσεις εἶναι τὰ ἐν τῷ αἰσθητῷ τότῳ κόσμῳ καλὰ, ἐξ ὧν λαμβάνουσα ἡ ψυχὴ τὸ ἐνδόξασμον ἐν τῷ παρόντι βίῳ ἀντιλαμβάνει διὰ τῆς ἀναμνήσεως τὴν θεῶν ἐκείνων τοῦ ἰδανικοῦ κάλλους, ἣν εἶχεν ἀπολαύσειν ἐν τῇ προὔπάρξει αὐτῆς, ὅτε συνδιητάτο μετὰ τῆς θεότητος πρὶν ἢ ἐμπέσει εἰς τοῦτο τὸ σῶμα τὸ γήινον. Τοιαύτη δὲ μάστιξ ἀγένετο ἡ ὑψηλὴ ἀποστολὴ τοῦ Πλάτωνος, τοιαύτη ἀφίλει νὰ ἦναι ἡ τοῦ ὄντως ἐραστοῦ, τοῦ τὴν φιλοσοφίαν μετιόντος, νὰ διαγείρη εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἐρωμένου του τὰς οὐρανίας εἰκόνας αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀληθοῦς, ὑφ' ὧν πρότερον αὐτὸς ἐμπνευσθεὶς διεφώτισε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ διάνοιαν.

Ὡς ἐξ ἀπόπτου οὖν σκιαγραφῆσαντες τὴν σκελετωδῆ ἰδέαν τοῦ συγγραμματος τούτου, φέρε δὴ κατασπεύσωμεν αὐτὸ καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς, ἵνα ὑποβάλλοντες τὸν μηχανισμόν τοῦ ὑπὸ τὴν σμίλην τῆς κριτικῆς ἐρεύνης καὶ ἀναλύσεως, καταδείξωμεν πῶς διὰ τὴν ἔντεχνον καὶ ἐπιτήδειον πλοκὴν καὶ συναρμολογίαν τῶν μερῶν αὐτοῦ, διὰ τὴν ἐγκυκλοπαιδικὴν σειρὰν καὶ συνάρτησιν τῶν κυριωτέρων ἀρχῶν καὶ θεωριῶν ἐφ' ὧν ἐποικοδομεῖται τὸ ὅλον Πλατωνικὸν σύστημα, διὰ τὴν ἐπαφροδίτον χάριν καὶ ποιητικὴν καλλονὴν μεθ' ἧς ἐπίσταται ὁ συγγραφεὺς νὰ περιβάλλῃ τὰ ὑψηλότερα αὐτοῦ φιλοσοφικὰ δόγματα, εἰκότως συγκατατάσσεται τοιοῦτον ἔργον μεταξὺ τῶν ἀθανάτων προϊόντων τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας συνάμα δὲ καὶ ἐπιστημονικῆς ἀριστοίας.

Καὶ πρῶτον παρατηρήσειν ὅτι ὁ διάλογος οὗτος διχοτομεῖται εἰς δύο πρώτιστα μέρη, τὸ μὲν περιέχον τὸν λόγον τοῦ Λυσίου καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν ἐπομένους δύο τοῦ Σωκράτους, τοὺς διαδοχικῶς ἀλλήλους συμπληροῦντας καὶ ἀπαρτίζοντας πλήρως τὸ σύμπλεγμα, τὸ δὲ διάλαμβάνον περὶ τῆς ῥητορικῆς καὶ τῆς διαφορᾶς τοῦ προφορικοῦ καὶ γραπτοῦ λόγου, ἀμφότερα δὲ τὰ μέρη ταῦτα συνδέονται ὅχι μόνον ἐσωτερικῶς καὶ κατὰ λογικὴν ἀνάγκην, ἀλλὰ καὶ ἐξωτερικῶς καὶ ἐντέχνως διὰ τοῦ συντόμου Μύθου τῶν Τεττίγων· ἐπὶ τέλους δὲ ὁ ἑπίλογος ἐπαναγάγει ἡμᾶς εἰς τὸ ἀρχικὸν πρόβλημα συγκεφαλαίων ὅτι μόνον ἡ φιλοσοφία διδάσκει τὴν ὀρθὴν χρῆσιν λόγου ἐνῷ αὐτὴ αὐτὴ ἡ πραγματεία τοῦ Πλάτωνος ἢ ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν τῆς φιλοσοφίας συντάχεται ἀπαιτεῖται ὡς τὸ τελειότερον παράδειγμα τοιοῦτου εἶδους συγγραφῶν.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ ὁ Φαῖδρος ἀρξῆται τῆς ἀναγνώσεως τοῦ πρώτου λόγου τοῦ ὑπὸ τοῦ Λυσίου συνταχθέντος, προηγείται δραματικῆς εἰσαγωγῆς πλήρης θελήτρων καὶ ἀττικῆς χάριτος· διότι ἐν αὐτῇ περιγράφονται μετὰ μαγευτικῆς ἀφαιρίας καὶ γλαφυρότητος τὰ κάλλη τῆς ἐξωτερικῆς φύσεως, ἐφ' ὅσον ἡ σκηνὴ τοῦ διαλόγου ὑποτίθεται ἐν ὑπαίθρῳ. Ἐὰ πάντα ζωγραφουμένη ἀναργῶς καὶ μετὰ ζωηρῶν χρωμάτων, τὰ πάντα πνεύουσιν αἰσθηματικῆς θυμολίας καὶ ἰλαρότητας, οἷον τὸ καθαρὸν ἐκεῖνο καὶ διαφανὲς ὑδάτιον τοῦ Ἰλισσοῦ ποταμοῦ, τὸ βρέχον ἐν ὥρᾳ θερινῇ περὶ τὴν μεσημβρίαν τοὺς πόδας τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Φαίδρου κατὰ τὴν ἐντεῦθεν διάδοξιν των, ἡ εὐρέα ἐκείνη καὶ ὑψηλὴ πλάτανος ἢ ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος πολλὰκις ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ μνημονευομένη, τὸ ὕψος ἐκεῖνο καὶ τὸ σύσκιον τῆς λύγου, ἧς τινος τὰ ἄνθη διαχέουσι βαλσαμώδη εὐωδίαν διὰ τοῦ δροσεροῦ ἀέρος, ἢ ὑπὸ τῆς πλατάνου βέουσα ψυχρὸν ὕδωρ χριστάτη πηγῇ, μετὰ τοῦ παρακειμένου ἰσοροῦ τῶν Νυμφῶν καὶ τοῦ Ἀχελόου, τὸ θερινὸν καὶ λιγύφωνον ἄσμα τοῦ χοροῦ τῶν τεττίγων καὶ τὸ πάντων κομψότατον ἢ πυκνὴ ἐκείνη γλῶσση, ἐφ' ἧς στηρίζοντες τὰς κεφαλὰς των ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Φαῖδρος κατακλίνοντο ἐπὶ ἐδάφους ὅπως οὖν ἀναφειροῦς. Καθόλου δὲ ἅπαντα αὐτῇ ἡ γραφικωτάτη σκηνὴ τῆς φύσεως προπαρασκευάζει τὴν ψυχὴν εἰς τὴν ἀκράσιν τῶν περὶ ἔρωτος καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἐκφωνηθησόμενων λόγων καὶ τὴν προδιαθέσει εἰς τὸ λυρικὸν ὕψος καὶ τὴν ἐμπνευσιν.

Ἐκτός δὲ τούτου ἐν τῇ αὐτῇ εἰσαγωγῇ χαρακτηρίζονται οὐ μόνον τὰ δύο συνδιαλεγόμενα πρόσωπα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Λυσίας, οὐτινος ὁ λόγος παρέχει ἐκείνοισ τὴν πρώτην ἀφορμὴν πρὸς συνδιάλεξιν· διότι τούτου τὰ ἦθη πλαγίως καθαπτόμενος, ὁ Πλάτων παριστάνει αὐτὸν ὡς διατρίβοντα παρ' Ἐπικράτη τῷ δημογωγῷ, πολίτῃ φαύλῳ καὶ ἐπικαλουμένῳ Σακεσφόρῳ διὰ τὸν βαθὺν αὐτοῦ πώγωνα, ἐν τῇ οἰκίᾳ Μορύχου τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ, κωμωδομένου ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους διὰ τὴν ἀσωτίαν καὶ ἀδδηφαγίαν του. Ὁ δὲ Σωκράτης, ὅστις συνήθως ἐνδιέτριφεν ἐντὸς τοῦ ἄστεος, ὅστις ἐν δευτέρῳ λόγῳ ἐτίθετο τὴν σπουδὴν τῆς φύσεως κατὰ ἄχρηστον εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον, εἰσάγεται ἐνταῦθα ἐμμένων εἰς τὰς ἐξέεις του· διότι καὶ γὰρ χάριν φιλομαθείας ἐλαυνόμενος ὑπὸ ἀκαθάρτου ἐπιθυμίας ἵνα ἀκούσῃ τὸν λόγον τοῦ Λυσίου, ἢ ὁ Φαῖδρος πορευόμενος πρὸς περίπατον ἔξω τείχους ἐκάμιζε μεθ' ἑαυτοῦ ὑπὸ τὸ ἱμάτιον, συγκατατίθεται νὰ τὸν παρακολουθῆσῃ λέγων πρὸς αὐτὸν, ἢ ἐξοχὴ καὶ τὰ δένδρα οὐδὲν θέλουσιν νὰ μὲ διδάσκωσιν, ἀλλ' οἱ ἐν τῷ ἄστεϊ ἄνθρωποι· πλὴν σὺ, ὦ Φαῖδρε, εὖρες τὸν τρόπον νὰ μὲ ἐλαύσης εἰς τὴν ἐξοχὴν· διότι καθὼς οἱ δδηγοῦν-

πτες πεινῶντα πρόβατα τὰ ἀναγκάζουσι νὰ τοὺς ἀκολουθῶσι σείοντες πρὸ αὐτῶν κλάδων ἐλαίας ἢ κερπὸν τινα, οὕτω καὶ σὺ δεικνύων εἰς ἐμὲ τετράδια λόγων δύναισι νὰ μὲ φέρῃς μέχρι τῶν ἐσχάτων ὄριων τῆς Ἀττικῆς καὶ ἔτι πορρωτέρω. Δὲν ἔπαται ὅμως ἐκ τούτων ὅτι ὁ Πλάτων προὔτιθετο ἵνα παραστήσῃ τὸν Σωκράτη ὡς περιφρονουόμενον καὶ ἀπαστρεφόμενον τὴν φύσιν, ἧς τινος τὰς γοητείας αὐτὸς ἀπ' ἐναντίας ἐνδομύχως αἰσθάνεται καὶ γίνεται διερμηνεύς τῶν καλλονῶν τῆς μετὰ ζωηρᾶς περιπαθείας καὶ ἐνδιαφέροντος, ἀλλ' ὡς παντὶ σθένει ἀγωνιζόμενον ὅπως καταντήσῃ εἰς τὴν ἀληθῆ αὐτογνωσίαν, ἢ εὐεῶρει ὡς τὸ μόνον προσφευγὸν ὄργανον πρὸς κατανόησιν οὐ μόνον τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς δημόδους θρησκείας. Ὅθεν καὶ ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ Φαίδρου ἐν τῷ περιπάτῳ τί ἐδόξαζε περὶ τῆς μυθολογούμενης ἀσπαχῆς τῆς Ἰραίουβις ὑπὸ τοῦ Βορέου, ἧτις λέγεται ὅτι ἐγένετο ἐνῷ ἐκείνη συνέπαίζε μετὰ τῶν Νυμφῶν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ, διαδήλοι ὅτι οἱ ἀσχολούμενοι εἰς τὴν διὰ τῆς φυσικῆς ἀλληγορικῆς ἐξήγησιν τῆς μυθολογίας ματαιοπονοῦσι· διότι ἡ ἐξήγησις αὕτη μονομερῆς οὐσα καὶ μὴ παραδεχομένη μῆτε τὸ ἱστορικὸν, μῆτε τὸ φιλομαθευσικὸν στοιχεῖον τῶν μυθολογικῶν περαδῶσεων, εἶναι ἀνεπαρκῆς καὶ ἀδύνατος. Ἐγὼ δὲ, λέγει ὁ Σωκράτης, δὲν ἔχω καιρὸν ν' ἀσχολώμαι περὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ περιοριζόμενος νὰ πιστεύω ὅτι καὶ οἱ πολλοὶ καταγίνονται πῶς νὰ ἐκπληρώσω τὸ Δελφικὸν παράγγελμα, πῶς νὰ γνωρίσω τὸν ἑαυτόν μου. Ἀλλ' ἐμβραβύοντες ἔτι ἐνδόταρον εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς ῥήσεως ταύτης, ἢ ὁ Πλάτων θέσει εἰς τὸ στόμα τοῦ Σωκράτους, συνάδουσας πρὸς τὸν χαρακτῆρα του, κατανοοῦμεν ὅτι ὁ φιλόσοφος, ἀντιταττόμενος κατὰ τῆς εἰς τὴν ἐποχὴν του ἐπικρατούσης φυσικῆς καὶ ἀλληγορικῆς τῶν μύθων ἐξηγήσεως, ὑποστηρίζει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐρμηνευτικὴν μέθοδον, ἧτις δὲον νὰ διεξάγῃται ὑπὸ τὸ πρίσμα τῆς ψυχολογικῆς καὶ ἠθικῆς αὐτογνωσίας.

Εἰς δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ Σωκράτους ἀντίκειται ὁ τοῦ Φαίδρου, ὅστις ὀργῆ μὲν, ὡς ὁ Σωκράτης, πρὸς τὴν τῶν λόγων ἀκράσιν καὶ πρὸς τὸ κάλλος, ἀλλὰ παρίσταται ὡς μακθαικὸς καὶ χαῦνος, δεικνύμενος εἰς ἄκρον φιλόζωια καὶ προνοητικὸς περὶ τῆς υγείας του, προτιμῶν ἐπὶ τὸ ἀνετώτερον τοὺς ἐν ταῖς δημοσίαις ἔδοξας περιπάτους ἀντὶ τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις ὀδρῶων, ἐνθα καθὼς φιλόσοφος καὶ φιλόλογος ὥφειλε νὰ ἐνδιατρίβῃ, ὡς ὁ Σωκράτης. Τεκμήριον δὲ τῆς ἠδυσκαθείας αὐτοῦ καὶ διαθρόψεως ἔστω καὶ ἡ ὁμολογία του, ὅτι σήμερον μόνον ἔνεκεν τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσανος ἔφυγε νὰ ἦναι ἀνυπόδωτος, ἐνῷ ὁ Σωκράτης ἀεὶ γυμνόπους ἐβάδιζεν. Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτος καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἀγῶνος τῆς θανούσης του

προερχομένη τυφλὴ αὐτοῦ ὑποταγὴ εἰς τὸ κύρος τῶν ἄλλων, ἀποπτηθίσαντος κατὰ λέξιν τὸν λόγον τοῦ Λυσίου καὶ διὰ τὸ ἀσθενὲς καὶ ἄστατον τῆς ἰδίας αὐτοῦ κρίσεως εὐκόλως μεταβάλλοντος γνώμην καὶ ἀδυσκαπίτως ἀποδεχομένου πᾶσαν νέαν σοφιστικὴν διδασκαλίαν, πᾶν νέον ἄκουσμα.

Τέλος δὲ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τεύτῃς ἡμετέρων παρατηρήσεων προσθετέον ἐνταῦθα καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν ὁ Σωκράτης ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ Φαίδρου τὴν κριτικὴν καὶ κατὰ γράμμα ἀνάγνωσιν τοῦ ὅλου λόγου τοῦ Λυσίου, ἀποδοκιμάσας τὴν περ' ἐκείνου γενομένην πρότασιν τοῦ νὰ διέλθῃ ἐν συνόψει τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὰ κυριώτερα ἐπιχειρήματα τοῦ αὐτοῦ λόγου. Ἡ αἰτία εἶναι προφανής. Τρόπον τινὰ διὰ τοῦ μέσου τούτου ὁ Πλάτων προεξαγγέλλει ὅτι ὁ Σωκράτης δὲν ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ Φαίδρου, ἀλλὰ κατὰ τοῦ Λυσίου, ὅτι ἡ μετὰ ταῦτα γενησομένη ἐπίκρισις τοῦ λόγου ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς αὐτὴν τὸν ῥήτορα, ἀλλ' οὐχὶ τὸν Φαίδρον τὸν ἀπλῶς ἀναγινώσκοντα, συνάμα δὲ ὑπαινίσσεται ὅτι ἡ σοφιστικὴ αὕτη μελέτη, εἰ καὶ συνταχθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ φιλοσόφου, ἀπομιμνῆται ὅμως ἀκριβέστατα τὸ λεκτικὸν καὶ πραγματικὸν τῶν λόγων τοῦ Λυσίου.

Μέρος πρῶτον τοῦ Διαλόγου.

Λόγος τοῦ Λυσίου.

Ὁ γράψας τὸν λόγον τούτον εἶναι μὲν ἔραστὴς νεανίου τινός, ἀλλ' ἀποπειράται ἵνα τῷ ἀποδείξῃ ὅτι προτιμότερον εἶναι νὰ χρισθῇ εἰς αὐτὸν τὸν μὴ ἐμπαθῶς ἔδοντα, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ ὑπὸ τοῦ πάθους τοῦ ἔρωτος ἀπατυφλούμενον. Ὁ λόγος οὗτος κατ' εἶδος μὲν θεωρούμενος, εἰ καὶ συνίσταται ἐκ περιόδων τρογγύλων καὶ τετορνευμένων, εἰ καὶ τρεῖς ἐπακροῦσας πάντας τοὺς ῥητορικοὺς κανόνας, ἔχει ὅμως καὶ πολλὰ τὰ ελλείμματα· διότι τὸ μονότονον τοῦ ρυθμοῦ, ἢ ὑπὸ διαφόρους μορφὰς συνεχῆς ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς ἐννοίας, ἕμοιρος οὐσα ποιικιλίας, πρῶτον καὶ ἀναπτύξεως, τίκει κέρρον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀναγνώστου, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν εὐστοχον τοῦ Σωκράτους παρατήρησιν, τὸ θέμα τοῦ λόγου εἶναι λίαν ἐπιπόλιον, ξηρὸν καὶ ἕγονον, ὅπερ ἀποκλείει τὴν εὐρεσίαν ἧτις ἀπορβέει ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς ἐμπνεύσεως τῆς ἀροτάτης ταύτης βελτιμίας τοῦ πνεύματος, ἐπιπέχεται μόνον τὴν τῶν διανοημάτων διάθεσιν καὶ κττάταξιν ἀνήκουσαν εἰς τὴν ταπεινὴν σφαιρὰν τῆς ἐμπειρίας καὶ τῆς ῥητορικῆς ἐξασκήσεως. Κατὰ δὲ τὴν ὕλην θεωρούμενος ὁ λόγος οὗτος εἶναι τὸ ἀπεικάνισμα τῆς τότε ὑπαρχούσης ἠθικῆς διαφθορᾶς καὶ ἐξαχρειώσεως τῆς ὑψηλοτέρης κοινωνίας, ἧτις θέλει μὲν νὰ πρᾶτῃ τὸ ἔγκλημα, ἀλλὰ προτιπείται τὴν ἀρετὴν, ἵνα μὴ λά-

θη τὰ ἐπίγραμμα τῶν φαύλων αὐτῆς πράξεων. Ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐπεὶ ἔπειτα ἐπομένου πρώτου λόγου τοῦ Σωκράτους ἡ κοινωνικὴ αὐτῆς τάσις ὑπεμφαίνεται καὶ ἡ προσποίησις ἐρήτως ἐκφέρεται (1). Ὅτι δὲ ὁ Αὐσίας ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ διανοεῖται τὴν χαρακτηρικὴν ἡθελὴν γίνεται προσέτι καταφανὲς ἐκ τοῦ ἐνδοιασμοῦ καὶ τῆς ἀοριστίας μεθ' ἧς πραγματεύεται περὶ τοῦ ἔρωτος, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Σωκράτης μάλιστα καὶ μετὰ βία, συγκατατίθεται, τοῦ Φαίδρου ἐκλιπαροῦντος αὐτὸν ἵνα διαλάβῃ καὶ αὐτὸς περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, ἀναγκαζόμενος ὅπως τηρήσῃ τὴν αὐτὴν ποταπὴν ἔννοιαν τοῦ ἔρωτος, ἣν καὶ ὁ Αὐσίας εἶθετο ὡς βάσιν τοῦ λόγου του, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τέλος πάντων κρινῆ ἄρξεται λέγειν ἐγκαλύπτει τὸ πρόσωπόν του αἰσχυρόμενος, ὡς φαίνεται, διὰ τὸ ταπεινὸν καὶ ἀπρεπὲς τῆς τοῦ λόγου ὑποθέσεως.

Ὁμοίως λοιπὸν ὁ λόγος τοῦ Αὐσίας προβάλλεται ὡς παράδειγμα τῆς δημώδους ῥητορικῆς, ἐπιλήψιμος κατὰ τὸ εἶδος καὶ καθ' ὕλην, πλὴν σχετικῶς πρὸς τὰς ἀξιολογίας τοῦ Πλάτωνος, αἰτινὲς εἰσι πολλὰ ὑπερτερὰ τῶν ἠθελῶν ἀναγκῶν τῆς ἐποχῆς του, σχετικῶς πρὸς τὴν ὑψηλὴν φιλοσοφικὴν περιωπὴν, ἐφ' ἧς ἱστάμενος ἐποπτέει τὴν φύσιν τοῦ ἔρωτος. Ἄλλως δὲ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς τότε κοινωνικῆς καταστάσεως, κέκτηται πολλὰς ἐξωτερικὰς καλλοῦσας, αἰτινὲς δύνανται νὰ καταγοητεύσωσι τοιοῦτον ἐπιπόλαιον ἔραστὴν τοῦ κάλλους, ὡς ὁ Φαίδρος. Ὅθεν πρὸς τοῦτο τὸ παράδειγμα τῆς δημώδους ῥητορικῆς ὁ συγγραφεὺς ἀντιπαρτίθησιν ἕτερον διαφέρον τοῦ πρώτου, οὐχὶ κατὰ τὴν ὕλην καὶ τὴν ἐμπειροχόμενον, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὴν μορφήν καὶ τὴν εὐρυθμίαν καὶ κανονικώτερον, ὑπεμφαίνων διὰ τοῦτο ὅτι μόνος ὁ φιλοσοφῶν, μόνος ὁ ἐπιπρόσωπος τὴν διάνοιαν αὐτοῦ διὰ τῆς ὄντως ἐπιστήμης, διὰ τῆς οὐσιώδους καὶ ἰδανικῆς ἀληθείας ἀποδίδει κύριος καὶ τῆς μορφῆς, δυνάμενος ἐξ ὑπονοήσεως ν' ἀποτελέσῃ τι καὶ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν πλευρὰν ἐντελὲς καὶ ἁγιον.

Ὁ πρῶτος Σωκρατικὸς λόγος.

Ἐνάρχεται τοῦ λόγου ὁ Σωκράτης ἐπικαλοῦμενος τὰς Μοῖσας τὰς ἐπονομασθείσας *Λογίας*, εἴτε διὰ τὸ εὐφρονῶν αὐτῶν καὶ κάλον, εἴτε διὰ τὴν συγγενείαν των πρὸς τὸ μουσικὸν γένος τῶν Διγῶν. Ὅποτέρου δὲ τῶν παραγωγῶν τούτων καὶ ἂν παραδεχθῆ τις, εὐκόλως κατανοεῖ ὅτι ἐν αὐταῖς ἔγκειται δριμύτης σαρκασμὸς κατὰ τοῦ Αὐσίας' διότι κατὰ μὲν τὴν πρώτην ὀνομασίαν τὰ δύο προσημειωθέντα τοῦ

(1) Ἦν οὕτω δὴ παῖς, μᾶλλον δὲ μετριάκιμος μάλα καλὸς. Τούτῳ δὲ ἴσως ἔραται πᾶσι πολλοί' εἰς δὲ τις αὐτῶν αἰμύλος ἦν, ἐκ εὐδαιμονίας ἔσαν ἐπεπελάκι τὴν παῖδα, ὡς οὐκ ἔραφον. — Φαίδρος, σελ. 237, Β.

λόγου τοῦ ἁλιεὶ μκτκ, τὸ μονότονον τοῦ ῥυθμοῦ, καὶ ἡ συνεχὴς ἐπανάληψις τῶν αὐτῶν ἐνοιῶν, ἧτοι τὸ κάλον αὐτοῦ καὶ ἀδύλεστον' κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἔαν ἀναμνησθῶμεν ὅτι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ Αἰγῶες ἦσαν διαβόητοι ἐπὶ ψευδολογίᾳ, σιωπηλῶς χαρακτηρίζεται τὸ ψεῦδος τοῦ λόγου του, ἐφ' ἔσον μάλιστα ὁ Σωκράτης προσημειωμένως διαβήθη ἀναφέρει, ὡς ἀνωτέρω παρετηρήθη, ὅτι ὁ ὑπ' αὐτοῦ εἰσαγόμενος ἔραστῆς, ὅστις εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον πρὸς τὸ ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Αὐσίας ἀπαντόμενον, καὶ τοὶ ἔρων μετριάκιμον τινὰ οὐκ ἦντο ἢ οἱ ἄλλοι ἔρασταί, ἄτε ὅμως πανουργοὶ ἄν καὶ ὑπουργοὶ τὸν κατέπειθεν ὅτι δὲν τρέφει πρὸς αὐτὸν ἔρωτα.

Ἐὰν δὲ ἦδη παραλληλιζόντες τὸν τρόπον δι' οὗ ἐκέρτοι, ἔτε Σωκράτης καὶ ὁ Αὐσίας, ἐπραγματεύθησαν τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, λάβωμεν ὡς γνώμονας τοῦ παραλληλισμοῦ τὰς δύο ἐκείνας ἰδιότητες, ἄτε τινὰς ὁ Σωκράτης, ὡς ἐφ' ἔρασιν εἰπόντες, ὑπέθετο ὡς τὰς ἀναγκαῖας τοῦ λόγου ἀρετὰς, τὴν διάθεσιν ἢ διάταξιν καὶ τὴν εὐρεσίαν, κατ' ἐκείνην μὲν ἀνευρίσκομεν τὸν Σωκρατικὸν λόγον προέχοντα' διότι οὗτος ὁμοῦται ἐκ τινος γενικῆς ἀρχῆς, ἐκ τινος ἐξηγήσεως τοῦ ἀντικειμένου ὀρίζων πρῶτον τὴν ἔννοιαν τοῦ ἔρωτος, ἐνθ' ὁ λόγος τοῦ Αὐσίας ὁμοῦται ἐκ τοῦ μερικῶν, ἐκ τοῦ προσωπικοῦ, προτάτων οὐχὶ προοίμιον ἀλλ' ἐπίλογον καὶ ἀρχόμενος ἐκ τοῦ σημείου ἐκείνου, εἰς ὃ ὄφειλε νὰ κατακλήσῃ περὶ αὐτῶν τὰς ἀρέτας τοῦ ἐραστῆς ὅστις ἐπιζητεῖ νὰ πείσῃ τὸν ἐρώμενον. Κατὰ τὴν δὲ ποιούμενος διακρίσιν, ἣν παρέλειψεν ὁ Αὐσίας μετὰ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ ἐρωτῶντος, (ἧτις καλεῖται ἔρος, ὁρμήφυτος οὖσα ἐπιθυμία τοῦ σωματικοῦ κάλλους, καὶ τῆς τοῦ μὴ ἐρωτῶντος, (διότι καὶ οἱ μὴ ἐρωτῶντες ἐπιθυμοῦσι τῶν κάλων) ἧτις καλεῖται σωφροσύνη, ἐπίκτητος οὖσα δοξασία καὶ ἔλλογος ἀρέτης τοῦ ἀρίστου, καὶ ὑπάγων τὰ δύο ταῦτα εἶδη τῶν ἐπιθυμιῶν ὑπὸ τὴν γενικὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιθυμίας ἢ τῆς πρὸς τὸ κάλον τάσεως, διαθέτει κατὰ λογικὴν τάξιν τὴν σειράν τῶν ἐπιχειρημάτων του. Αἱ προτάσεις καὶ αἱ περίοδοι στενῶς πρὸς ἀλλήλας συνδεόμεναι, ἔχουσι σαφήνειαν καὶ ἐνάργειαν' ὁ λόγος ῥέει ὁμαλῶς καὶ λείος, ὁμοῦ δ' εἰπεῖν τὰ πάντα οἰκονομοῦνται καὶ διατάσσονται λογιζόμενος καὶ κανονικῶς πρὸς κατέρωθον τοῦ ἐπιδοκίμου σκοποῦ.

Καὶ κατὰ τὴν εὐρεσίαν δὲ ἀναδεικνύεται οὐκ ἦντο ὑπερτεροὶ τοῦ Αὐσιακοῦ λόγου' διότι ὁ Πλάτων ἐν τῷ πρώτῳ τούτῳ Σωκρατικῷ λόγῳ ἐπιλαμβάνεται μόνου τοῦ ἀρνητικοῦ μέρους, ὅτι δηλ. ὁ ἐρώμενος δὲν πρέπει νὰ χαρίζεται εἰς τὸν ἐρώοντα, παραλείπει δὲ ἐπὶ τούτου τὸ θετικὸν ὅτι πρέπει νὰ χαρίζεται εἰς τὸν μὴ ἐρώοντα. Καὶ τῶντοι εὐκόλως ἠδύνατο ὁ συγγραφεὺς νὰ ψέξῃ τὸν ὑπ' αὐτοῦ κληθέντα ἔρωτα,

ἧτοι τὴν αἰσθητικὴν ἐπιθυμίαν, τὸ πάθος, χαρακτηρίζων αὐτὸν προσκρόντως' διότι τὰ ἐλεύθρια ἀποτελέσματα τοῦ πάθους εἰσὶν εὐδιάγνωστα, ταῦτα εὐκόλως κατανοεῖ ὁ ὀρθὸς λόγος, ἡ κοινὴ τῶν ἀνθρώπων φρόνησις, ἧτις κατὰ τὴν διάγνωσιν ταύτην συναδεῖ πρὸς τὴν ἐπιστήμη, πρὸς τὴν ὑψηλοτέραν ἠθελὴν θεωρίαν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὴ ἐρῶν παρίσταται ὡς τοιοῦτος μόνου κατὰ προσποίησιν καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον, ἐπίσταται ὅτι αἱ τάσεις του δὲν διαφέρουσι τῶν τοῦ ἔρωτος, ἀλλὰ καλύπτονται ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τῆς ἀρετῆς ἵνα ἐπιτηδεύωσι ὑπερφύγουσι τὴν ποιήν τοῦ ἀμεταβλήτου Νόμου τῆς ἠθελῆς τάσεως. Ἡ φρόνησις, ὑφ' ἧς ὁ μὴ ἐρῶν διασχυρίζεται ὅτι καθοδηγεῖται καὶ διευθύνεται εἰς τὰ διανοήματα καὶ τὰς πράξεις του, εἶναι καὶ αὐτὴ ἐγωϊστικὴ, δὲν σημαίνει ἄλλο τι εἰμὴ ὑπερβάλλοντα βλαβὴν ὑπουλόγητος καὶ ὑποκρίσεως πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς κτηνώδους ἐρέξεως. Ὅθεν ὁ μὴ ἐρῶν συγκαταλακτέος εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν μετὰ τοῦ ἐρωτῶντος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐξελέγχεται ἐπι φαυλοτέρου τούτου, ἄτε εἰλικρινῶς καὶ ἀνυποκρίτως ἐκδηλοῦντος τὰς ἀλόγους αἰσθητικὰς ἐρμάς του. Ὅθεν ὁ Σωκράτης, ἀφοῦ ἔψεξε τὸν ἐρώοντα ἀναπτύξας τὴν ἐκ τούτου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔρωτός του προσερχομένην φθορὰν τοῦ τε πνεύματος καὶ τοῦ σώματος καὶ τὴν ζημίαν τῆς περιουσίας τοῦ ἐρωμένου, καὶ τὴν μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πάθους του ἀπιστίαν καὶ ἀλλοίωσιν τῶν ἐρωτικῶν του διαθέσεων, διακόπτει κατὰ τὸ πρῶτον μέρος τὸν λόγον του, καὶ τοὶ τοῦ Φαίδρου προτρέποντος νὰ συνεχίσῃ καὶ τὸ δεύτερον μέρος, ἵνα, καθάπερ μέχρι τούδε ἔψεξε τὸν ἐρώοντα, οὕτω καὶ νῦν ἀπ' ἐναντίας ἐπανεῖση τὸν μὴ ἐρώοντα ἀπαριθμῶν τὰ ἐκ τούτου πηγάζοντα ὀφελήματα. Τὸ πραγματικὸν λοιπὸν καὶ οὐσιώδες αἰτίον τῆς ἐνταῦθα κατακλύσεως τοῦ λόγου εἶναι ὅτι ὁ μὴ ἐρῶν δὲν ἀντίκειται πρὸς τὸν ἐρώοντα, δὲν εἶναι ἕτερον τι πρὸς τοῦτον ἐφ' ἔσον τὴν αὐτὴν τάξιν ἔχει καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐπιδιώκει, διαφέρει δὲ μόνον καθότι ὑπολογίζεται τὰ ἀδυνατὰ τοῦ παρόντος ἀποτελέσματα καὶ ἀποπειροῦται δι' ἐπιπλάσεων μέσων νὰ τὰ ὑπερφύγῃ. Τὸ καθ' αὐτὸ ἔρα θετικόν, τὸ ἀντίθετον πρὸς τὸν αἰσθητικὸν ἔρωτα, οἷον τὸν ἐννοεῖ ὁ Αὐσίας ἧτοι ὁ κοινὸς νοῦς, εἶναι αὐτὸς ὁ ἔρος ὑψωμένος εἰς ἀνωτέραν δύναμιν, εἶναι ὁ ἔρος πρὸς τὸ θεῖον, τὸ ἰδανικόν, ὁ ἐντελὴς ὀρμηκῶν κατὰ τῆς ταπεινῆς αἰσθητικότητος. Ὅθεν οἱ δύο προεκτεθέντες λόγοι, ὁ τοῦ Αὐσίας καὶ ὁ πρῶτος τοῦ Σωκράτους, περιέχουσι τὴν ἀρνητικὴν ἔνοιαν τοῦ ἔρωτος, προσερχομένως καὶ προπροσκειυόμενος τὴν ὁδὸν εἰς τὸν δεύτερον Σωκρατικὸν λόγον περιέχοντα τὴν θετικὴν καὶ ἀληθῆ ἐκείνου ἔνοιαν.

Πατέρα δὲ τοῦ πρώτου τούτου λόγου τοῦ ἀποκαλεῖ ὁ Σωκράτης, ὅτι μὲν τὸν Αὐσία (σ. 237, Β.) ὡς παρακολουθῆσαι τὰ ἔργα τούτου καὶ ἀπομιμηθεῖς τὴν περὶ τοῦ ἔρωτος πραγματείαν του, ὅτι δὲ τὸν Φαίδρον (σ. 244, Α.), τὸν πιστόν ὀπαδὸν καὶ θαυμάσιον τοῦ Αὐσίας' ἄλλοτε δὲ ἀποδίδει αὐτὸν εἰς τὴν ἐμπνευσίαν τῆς Σαπφούς ἢ τοῦ Ἀνακρέοντος (σ. 238, Β.), τῶν ἐρωτικῶν Ποιητῶν τῶν ἐκπροσωποῦντων τὴν κατωτέραν αἰσθητικὴν τῶν ἰοιολίων ποιήσιν' ἐπι δὲ καὶ εἰς τὰς Νύμφας, (σ. 238, Α. καὶ 241, Β.) ὑποδεεστέρας τῆς φύσεως ὀδότητας, δι' ὧν συμβολικῶς παριστάνει τὸ ταραχώδες τοῦ πάθους καὶ τῶν αἰσθητικῶν ὁρμῶν, ἕτε τινὰς ὁ λόγος του τείνει ὅπως ἐκδηλώσῃ διὰ τε τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τῆς λέξεως. Γενομένης δὲ ἦδη μείλας περὶ τῆς Πλατωνικῆς κριτικῆς τῶν συμβόλων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως, δεόν ἵνα μὴ παραδράμωμεν ἀνεργῆντον καὶ τὴν συμβολικὴν παράστασιν περὶ τῆς θεοῦ ἐπιβλήσεως τιμωρίας εἰς τὸν Ὀμηρὸν τὸν πατέρα τῆς ἐποποιΐας, ὅπως ἀπετυφλώθη διότι διὰ τῆς κατηγορίας ἠτέθησε περὶ τὴν θεὰν Ἰλένην, ὡς ὁ Σωκράτης ἐξομολογεῖται τὴν ἰδίαν αὐτοῦ περὶ τὸν ἔρωτα ἀσέβειαν, βλασφημίαν; κατὰ τοῦ θεοῦ διὰ τοῦ προεκτεθέντος λόγου του. Ἡ τύφλωσις αὕτη εἶναι σύμβολον τῆς ἀγνοίας τοῦ ἐπικού ποιητοῦ, ἀπρίξ ἀνερχομένου τῶν μύθων καὶ τυφλοῦ ὁμοῦ πεισθέντος τὴν δημώδη ὀρησκείαν καὶ τὴν παράδοσιν. Εἰς τὸ αὐτὸ δὲ ἀμάρτημα μετὰ τοῦ Ὀμήρου περιέπεσε καὶ Στράχορος ὁ λυρικὸς ποιητὴς καὶ τὴν αὐτὴν τιμωρίαν ὑπέστη, ἀλλ' ὑπερέβη τὸν Ὀμηρὸν, καθότι ἐπιγνοῦς τὴν αἰτίαν τῆς τυφλώσεως του ἐνόησε διὰ τίνος μέσου ἀγνίσεται καὶ λαμβάνει κάθαρσιν ὁ ἀμαρτάνων περὶ τὴν ὀρησκείαν καὶ τὴν μυθολογίαν. Ὅθεν διὰ τῆς καλινωδίας του ἀνακαλείσας τὰς προτέρας τῆς Ἑλένης βλασφημίας του ἀνέβλεψε' διότι ὁ λυρικὸς ποιητὴς στρέφεται εἰς κάλον εὐρύτερον ἢ ὁ ἐπικός, ἔδει τὰ αἰσθητικὰ του καὶ ἐξωτερικὰ μετὰ μείζονος ἐλευθερίας τὰς περὶ τῶν μύθων προσωπικὰς δοξασίας του. Ὅθεν καὶ ὁ Σωκράτης ὅστις εἰς τὸν περὶ τοῦ ἔρωτος ψόγον ἠκολούθησε τὴν γνώμην τῶν πολλῶν, τὴν δημώδη παράδοσιν, μέλλων ἦδη νὰ παλινομήσῃ, νὰ πλέξῃ τὸ ἐγκώμιον τοῦ Θεοῦ, ὑποθέτει αὐτὸ ὡς ἔργον τοῦ αὐτοῦ Στράχορου, διότι οὗτος ἐκπροσωπεῖ τὴν ὄντως ὀρησκτικὴν καὶ περισσεύον λυρικὴν τῶν Δωριέων ποιήσιν, ἧτις ὑπὸ τοῦ Πινδάρου προσήχθη εἰς ὑψιστὸν βαθμὸν τελειότητος, διότι τούτου τὸ παράδειγμα μιμούμενος καὶ ὁ Σωκράτης ἐπιχειρεῖ ὅπως ἀπευθύνῃ παλινομήσῃ πρὸς τὸν ἔρωτα, καὶ διότι ἐπὶ τέλους ἢ ἀπόφασις τοῦ Σωκράτους ν' ἀπαγγεῖλῃ τὸν δεύτερον αὐτοῦ λόγον μὲ γυμνὴν τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐπιπρὸς τὸν πρῶτον ὑπ' ἀσχυρῆς ἐγκατακλυμένης ἀρχῆς.

γεί προς τὴν τύφλωσιν καὶ ἀνάβλεψιν τοῦ μεγάλου ἐκείνου Λυρικῆς.

Ἐντεῦθεν οὖν συνάγεται ὅτι ὁ Σωκράτης θεωρεῖ τὸ ἐμπεριεχόμενον τοῦ ἐπομένου λόγου του ὡς ἀπλὴν ποιητικὴν ἔμπνευσιν, ὡς μυθικὴν μορφήν καλύπτουσιν τὸ ἀληθές. Σημειώσαν δὲ ὅτι εἰ καὶ συμπαθεῖ πρὸς τὸν Στρησίχορον, εἰ καὶ ἐκδηλοῖ τὴν πρὸς τὸν ποιητὴν πνευματικὴν αὐτοῦ συγγένειαν, δὲν ἐνοεῖ ὅμως καὶ νὰ συνταυτισθῇ ὁλοσχερῶς μετ' αὐτοῦ ἀπεναντίας μάλιστα βρισκόμενος ὅτι αὐτὸς θέλει ὑπερβῆν ἄμφοτέρους κατὰ τὴν φρόνησιν, τὸν τε Ὀμηρον τὸν ἀγνοήσαντα τὴν αἰτίαν τῆς τυφλώσεώς του, καὶ τὸν Στρησίχορον, ὅστις πρότερον ὑποστάς τὴν τύφλωσιν καὶ κατόπιν ἐπιγινούς τὴν αἰτίαν τῆς τιμωρίας ταύτης, ἐποίησε τὴν πρὸς τὴν Ἑλένην Παλινορθίαν του, διότι αὐτὸς θέλει ἀποπειραθῆν ὅπως ἀπαδόσῃ τὴν πρὸς τὸν Ἑρώτα ὀφειλὴν του πρὶν ἢ πάθῃ τι κακὸν περὶ αὐτοῦ.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΠΩΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚῆ.

(Συνέχ. 1ῆς φυλλῆς. 430.)

ΙΒ'.

Ἐφημερίδες ἐν Ἀμερικῇ.

Ἐλέγετο πρό τιμων ἐτών, ἴσως δὲ καὶ σήμερον λέγεται, ὅτι ἡ ἐφημεριδογραφία εἶναι ἡ τετάρτη τοῦ Κράτους ἐξουσία ἀναντιρρήτων ὅμως ὅτι ἐν Ἀμερικῇ ὅπου πάντες, κατὰ τὰς πόλεις καὶ αὐτὰς τῶν χωρίων τὰς ἐσχάτας, γινώσκουσι τὸ ἀναγιγνώσκων, ἡ ἐφημεριδογραφία πρέπει νὰ καταταχθῇ οὐχὶ εἰς τὴν τετάρτην ἀλλ' εἰς τὴν πρώτην τάξιν διότι πράγματι, εἰς αὐτὸν μέρος τῆς γῆς ὅσον ἐνταῦθα, αἱ ἐφημερίδες ἐπενεργοῦσι τασούτων ἐπὶ τὰς ἀποφάσεις τῆς κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τὴν δημοσίαν γνώμην. Καλῶς συντασσόμενα συνήθως, παριστῶσιν εὐσυνειδήτως τὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, καὶ γίνονται στερεώτατα στηρίγματα πῶν μεγάλων ἀρχῶν τοῦ πολιτεύματος. Ἐπὶ τῶν μεγάλων ἐκλογῶν, ὅτε αἱ μὲν μερίδες ἀντιπαρτάσσονται, αἱ δὲ ἰδέαι συγκρούονται ἀκάθεκτοι, ὁ πόλεμος τῶν ἐφημερίδων καθίσταται ζωηρότατος καὶ τρικυμῶδης μετ' αὐτὰς ὅμως, ἅμα γνωσθείσης τῆς γνώμης τῶν πλειοψηφούντων, οὐ μόνον γληγορῶς ἀλλὰ καὶ παύει ἐξ ὁλοκλήρου. Καὶ μὲν αἱ πλειοψηφαὶ δὲν εἶναι ἀλάθηστοι, ἐνόστε μάλιστα καὶ ἀπατώνται ἐν Ἀμερικῇ ὅμως ἄπου ἕκαστος ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἐλευθερίαν νὰ ψηφοροῦσῃ, ὅπου πάντες ἀναγιγνώσκοντες ἔχουσι τὸν τρόπον νὰ φωτίσωσι τὸν νοῦν αὐτῶν διὰ τοῦ νοῦς

τῶν ἄλλων, τὸ ποῖον εὐρίσκειται σχεδὸν πάντοτε πρὸς τὸ μέρος τοῦ ποσοῦ. Ἄλλως καὶ τὸ μετακινήτων πῶν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καθιστᾷ εύκολωτέρην τὴν διάρθρωσιν τῶν ἐσφαλμένων, ἅμα δὲ καὶ ἐρεθίζει τὴν ἀμιλλαν καὶ προκαλεῖ ἀδιακόπως τὴν πρόδον. Περιττὸν δὲ νὰ προσθέσω ὅτι ὁ ἀμερικανικὸς τύπος, ὅπως ἀγαλλίωτος, πρώτην ἐντολήν ἔχει τὴν διάδοσιν πάντων τῶν πολιτικῶν καὶ οικονομικῶν τρόπων, ὅσοι ἐνεχύρουσι μὲν τὴν ἐλευθερίαν τῶν πολιτῶν, κὺξάνουσι δὲ τὴν κοινήν εὐζωίαν.

Μέγας εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἐκδιδομένων ἐφημερίδων, ὑπὲρ τὰς τέσσαρας χιλιάδας ἐξ αὐτῶν δὲ ὑπάρχουσι τινες ἑμιλοῦσαι περὶ κοινωνίας καὶ Ὁρηστικὰς ὡς μαινόμενοι, καὶ ζητοῦσι ν' ἀνατρέψωσι τοὺς ἐλευθέρους θεσμούς καὶ ν' ἀντικαταστήσωσιν αὐτοὺς δι' ἀπολύτου καὶ μισαλλοδόξου ἐξουσίας. Δέγουσιν δὲ ὅτι ἡ εὐδαιμονία τῶν Ὁμοσπόνδων πολιτειῶν εἶναι ψευδής, καὶ ὅτι ἡ ἐλευθερία αὐτῶν εἶναι πλήρης ἀτοπημάτων, προσιωπίζονται μέγιστα δυστυχήματα ἐὰν ἐξαιρουμένησιν λατρεύουσαι διαφοροτρόπως τὸν Θεὸν καὶ ἀπολαύουσαι τῶν ἐπιβουλιῶν πλεονεκτημάτων τῆς ἐλευθερίας. Ὀλίγοι ὅμως οἱ ἀναγιγνώσκοντες τὰς φητριαστικὰς αὐτὰς ἐφημερίδας, ἐκδιδομένας ὑπὸ Καθολικῶν ἀναγιγνώσκουσι δὲ αὐτὰς ὅπως γελᾶσασιν, καθὼς γελῶμεν ὁσάκις παιδίον ἀσθενὲς καὶ Ὁρασοῦ φοβερίζει ἡμᾶς μακρόθεν διὰ γρόνθων.

Καὶ πανταχοῦ μὲν αἱ ἐφημερίδες ἀφ' ἑλπίμα, εἰς τὴν Ἀμερικῇ ὅμως ὅπου τὸ λογικὸν κυβερνάται δι' ἑαυτοῦ εἶναι ἀπαράλιττοι διότι ἡ ἐλευθερία συζητήσεως κατὰ τὴν χάραν ἐκείνην εἶναι ἡ ἀσφαλεστάτη τῶν ἐγγυήσεων τῆς κοινωνικῆς τάξεως, ἅμα δὲ καὶ ἡ πηγὴ πάσης προόδου. Ὅπου συγκατοικοῦσι πεντακόσιοι Ἀμερικανοὶ ἕσο βέβαιος ὅτι θὰ εὐρῆς καὶ ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολιτικὴ ἐφημερίδα διότι ἐφημερίς καὶ ἐκκλησία εἶναι ἀντικείμενα τῆς πρώτης ἀνάγκης, ἐνῶ τὰ λοιπὰ θεωροῦνται δευτερεύοντα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐμπορικὴ τάξις καὶ ἡ γεωργικὴ εἶναι αἱ μόναι ὑπάρχουσαι εἰς τὰς Ὁμοσπόνδους πολιτείας, αἱ ἐφημερίδες, κατὰ μίμησιν τῶν ἀγγλικῶν, ὑπηρετοῦσι θαυμασίως τὰ συμφέροντα αὐτῶν.

Αἱ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες εἶναι ἅλλαι συλλογαὶ πληροφοριῶν καὶ εἰδήσεων περὶ παντὸς πράγματος καὶ παντὸς τόπου. Ἄλλ' αἱ ἐμπορικαὶ εἶναι καὶ ἐπικρατέστεραι, ἐνῶ περὶ φιλολογίας οὐδόλως ἢ μικρὸν ποιοῦνται λόγον. Ἐπειδὴ δὲ μεταχειρίζονται μικρὰ καὶ πυκνὰ στοιχεῖα, καὶ οὕτε ἐγγύησιν δίδουσι, οὕτε εἰς φῶρον χαρτοσήμου ὑπόκεινται, πωλοῦνται ἀντὶ δέκα λεπτῶν τὸ φύλλον καὶ αἱ μέγισται. Διὰ τοῦτο πάντες ἀγοράζουσι καὶ ἀναγιγνώσκουσι ἐφημερίδας. Ὅποιονδήποτε εἶδος εἰδήσεων θέλωσι εἶσαι πάντοτε σχεδὸν βέβαιος ὅτι θὰ τὴν εὐρῆς εἰς τὴν ἐφημερίδα

Ἀναχωρήσει καὶ ἀφίξει ἀτμοπλοῖαν καὶ ἀτμαμαζῶν, τιμαὶ θέσεων εἰς αὐτὰς καὶ εἰς τὰ θέατρα, τιμαὶ ἐμπορευμάτων, εἰσαγωγή καὶ ἐξαγωγή, οικονομολογικαὶ εἰδήσεις τῆς πόλεως, κινήσεις λιμένων, δνόματα ἐπιβατῶν ἐλθόντων καὶ ἀπελθόντων, λόγοι ἐπίσημοι, εἰδήσεις ἐξωτερικαὶ γελλόμενοι ὑπὸ ἰδιαιτέρων ἀνταποκριτῶν, καθημερινὰ περιγραφὰ παντὸς ἑτι ἐνδιαφέρει τὸ κοινόν, μέγα πλῆθος παντοειδῶν ἀγγελιῶν περὶ ἐνοικιάσεων, ὑπηρετῶν, ἀγορῶν, πωλήσεων, γάμων, διαζυγίων, ἐρωτικῶν συνεντεύξεων, ἐμπορικῶν προτάσεων, ἀναζητήσεων ἀπολεθεισῶν γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν μὴ εὐρισσομένων, ἀνταποκρίσεων, ἀπειλῶν, συγγνώμης, πάντα ταῦτα καὶ ἄλλα εὐρίσκονται καθ' ἐκάστην εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν γνωρίζω ἀνάγνωσιν πλέον ἐπαγωγῶν τῆς τῶν ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων καὶ ἐάν τις ἀπεφάσκει νὰ συλλέξῃ καὶ συνεκδώσῃ μέρος τῶν ἐν αὐταῖς ἀγγελιῶν, εἰμὲ βέβαιος ὅτι θὰ συντάττει περιζήτητον βιβλίον. Ἰδοῦ τινες ἀρετὰ περιέργου, τὰς ὁποίας μεταγράψω ἀπαρραλλάτως.

«Ζητεῖται ὑπὸ ὀλιγομελοῦς οἰκογενεῖας μαγεῖρισα καθολικὴ καὶ μονόφθαλμος. Ἀπαιτεῖται δὲ νὰ ἦναι μονόφθαλμος ἐνεκα σπουδαίων λόγων, οἵτινες θὰ κοινοποιηθῶσιν αὐτῇ ὅταν ἐμφανισθῇ εἰς τὴν οἰκίαν 9 Prince Street.»

«Εἶμαι ὁ I. O. K. ἐξ Ἑδερβοῦργης. Πρὸ δεκατεσσάρων ἐτῶν δὲν εἶδα τὴν γυναικὰ μου, ἥτοι ἀπὸ τῆς ἀποφράδος ἡμέρας (13 Ἰανουαρίου) καθ' ἣν ὁ ἔκτιμος Smith ἐκ Michigan τὴν ἠπάτησεν, ἐγκαταλείψας αὐτὴν μετὰ ταῦτα λιμῶντος καὶ ἀηλιπισμένην. Σήμερον δὲ ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τὴν γυναικὰ μου διὰ λόγους ἀνωτέρου συμφέροντος. Παρακαλῶ λοιπὸν Θεομῶς ἐκείνου οἵτινες τὴν ἐγνώρισαν, νὰ διακοινώσωσι τὰ κατ' αὐτὴν εἰς τὸ γραφεῖον ταύτης τῆς ἐφημερίδος. Ἡ σύζυγός μου ἔχει σήμερον τριάκοντα τεσσάρων ἐτῶν ἡλικίαν ἦτο δὲ ξανθὴ, μεσαίου ἀναστήματος καὶ κατ' ἐμὲ εὐμορφος. Βεβαίως θὰ μεταβλήθῃ. Τὰ ἀρκτικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος αὐτῆς εἶναι τὰ ἐξῆς. M. A. B.»

«Ὁ ἰατρός P. . . (Office, 164, Brodway) ζητεῖ κεφαλὰς ταινιῶν ἵνα προσκολληθῇ εἰς τινὰ σώματα αὐτῶν, τῶν ὁποίων ἔχει ὄρατον συλλογὴν. Οἱ ἔχοντες τοιαύτας καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ τὰς πωλήσωσιν ἐπικερδάς, ἄς διευθυνθῶσιν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἰατροῦ ἀπὸ τῆς τρίτης μέχρι τῆς πέμπτης ὥρας. Ὁ ἰατρός ἀνταλλάσσει πρὸς κεφαλὰς καὶ σώματα ταινιῶν, κάλλιστα διατηρούμενα.»

«Νέα τις, δεσποσύνη δεκαεννέα ἐτῶν, καταγομένη ἐξ Ἀγγλίας καὶ οὐδένα ἔχουσα συγγενῆ, ἐπιθυμεῖ νὰ κατοικήσῃ μετὰ οἰκογενεῖας ἀμερικανικῆς ἢ ξένης ἀντὶ δὲ τῶν γεννησόμενων διὰ τὴν δικροφήν αὐτῆς ἐξόδων, ὑπόσχεται νὰ διδάξῃ κόμ-

βαλον, ἄσμα, βράσιμον καὶ τὴν ἀγγλικὴν ἐν ὀέλωσιν. ἔχει δὲ τοὺς τρόπους διακεκριμένους, τὸ πνεύμα ζωηρὸν καὶ τὴν χαρακτῆρα εὐθυμον. Ἄς γράψῃ ὁ ὀέλων εἰς B. N. A. Post-office, Box 334.»

«ΦΡΕΝΟΛΟΓΙΑ. Clinton Hall 134, Nassau Street. — Ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ, ἀνοικόμενον καθ' ἐκάστην, εὐρίσκονται πρότυπα ἐκ γύψου πάντων τῶν εἰς πάντα τὰ εἶδη διακριθέντων, ἦτοι φιλολόγων, σοφῶν, πολιτικῶν, πειρατῶν, φαρμακευτῶν, κλεπτῶν, φονεῶν, μοιχαλίδων καὶ βλακῶν.»

«ΚΑΜΠΑΝΙΤΗΣ. — Marc Caussidiere, 16, Beaver Street, εἶναι ὁ μόνος πρᾶκτωρ ἐν Ἀμερικῇ τῆς οἰκίας Delbeck καὶ Lebegard en Reims. Καλὸς τύπος! καλὸς οἶκος! καὶ καλὴ ὑποδοχὴ.»

«ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ. Ὁ Λοδοβίκος Πινολλέ, attorney at law, 187, Green-wich street. Συνείδησις καὶ μάθησις.»

«ΜΕΣΙΤΗΣ, 4522, Brodway. Παραμάναι, διδάσκαλοι, διδασκάλισσαι, βράπτρια, μοδίσται κλ. Μέτρια μεσιτικὰ, διάκρισις διδοκιμασμένη.»

«Πωλοῦνται εἰς τὸ ἵπποδρόμιον, ἐνεκα διαλύσεως ἐμπορικῆς οἰκίας, μεγαλοπρεπεστάτη τίγρις βεγγαλικὴ, πάνθηρ ἐξ Ἰάβας, ὄρειοτάτη ἄρκτος, ἐλαίρετος λέων, καὶ πολλὰ ἄλλα ἄγρια θηρία, κάλλιστα ἀνατεθραμμένα, ὑγρὰ καὶ εὐωνα.»

«Ἰατρός καταγινόμενος ἰδίως εἰς τὰ νευρικά νοσήματα, ζητεῖ ἕνα ἢ καὶ πολλοὺς παραλυτικούς, ἦταν καὶ ἔουσιν ἔχοντας τὴν φύσιν. Ὁ ἰατρός προτίθεται νὰ θεραπεύσῃ αὐτοὺς διὰ νέας τινὸς μετόδου ὑπ' αὐτοῦ εφευρεθείσης, ἀπαιτούσης δὲ πρὸς τοῦ ἀσθενοῦς τόσων ὑπομονῆν, ὅσην ἐμπειρίαν καὶ ἀγωνίαν θὰ καταβάλλῃ ὁ ἰατρός. Ἡ θεραπεία ἄφρογτος.»

«Νέα τις γυνὴ διαμαρτυρομένη ἐξ Ἀγγλίας, ὀμιλοῦσα ὀπισθοῦν τὴν τε γαλλικὴν καὶ τὴν ἰταλικὴν, ἐπιθυμεῖ νὰ γείνη δεκτὴ ὡς ἐπιστάτις εἰς οἰκίαν ἀνδρὸς πρεσβύτου ἔχοντος ἢ μὴ τέκνα, καὶ ἀγαπῶντος τὰς περιηγήσεις διότι καὶ αὐτὴ ἀγαπᾷ αὐτὰς. Ὁ ὀέλων ἄς γράψῃ διὰ τοῦ ταχυδρομείου, ἐπιθέτων εἰς τὴν ἐπιστολὴν τὰ στοιχεῖα Α. Οὐ. . .!»

«Ὁ Κ. Βήβ εἰδοποιεῖ τοὺς πελάτας αὐτοῦ (σημειωτέα ἢ λέξις καλίτας) ὅτι πρὸς τοὺς πασιγνώστοις αὐτοῦ νεκροκραββάταις, πωλεῖ καὶ ὀραϊότατα περιτραχήλια, λαιμοδέτας καὶ μεταξωτὰ. Ἐλπίζει δὲ ὅτι, ὅπως καὶ μέχρι τούδε, θέλει ἀπολαύει τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ δημοσίου ἐνεκα τῆς καλῆς ποιότητος τῶν ἐμπορευμάτων αὐτοῦ. Μεγίστη ἀποθήκη ἐκλεκτῶν καὶ πολυτελῶν νεκροκραββάτων.»

«ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΟΣ. Ὁ Κ. Γαουῶ, 412, Readway, εἶναι ἀξίος τῆς φήμης αὐτοῦ, διότι ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ ἐξάγῃ ὀδόντας ὅσον ἐνεσσι σπανιώτερον ὀσάκις ὅμως εὐρίσκειται εἰς τὴν ὀδοντῶν αὐτῶν»

ανάγκην, ενεργεί μετά γλυκύτητος, άταραξίας και γαλήνης.»

«**ΠΕΡΟΥΒΙΟΝ ΑΝΤΙΗΥΡΕΤΙΚΟΝ, 100, Fulton Street.** Διά τὰ νοσήματα του ήπατος, τας δυσπεψίας, τας χολερικές άσθενείας, τήν άλλοίωσιν του αίματος, τήν μαλάκωσιν των όστέων κλ.»

«**ΕΛΑΣΤΙΚΑΙ ΚΑΙΝΑΙ.** Η Θαυμασία αυτή έφεύρεσις, έχθρά των κορέων, εύκολύνει τήν κυκλοφορίαν του αίματος, αλλά και λεπτότατον στρώμα άρκεί να καταστήσῃ τήν άνάπνοσιν υγιή και άνετον. Παρά **Demure et Mauris, 43 Centre Street.**»

«Πρός συμπλήρωσιν έταιρίας περιφορήτων καλλιτεχνών, ζητείται κυμβαλιστής, αυλήτης και άνθρώπινόν τι φωνόμενον, όσον γυνή γιγάντειος ή νάννος, γυνή κολοσσός ή γενειάτης. Προτιμάται γυνή έχουσα κεφαλήν νεκρού.»

Αί έλίγαι αυτές άγγελίαι άρκοῦσιν εις άπόδειξιν όποις ή δημοσίωσις εν Αμερικῃ. Αί άμερικανικαί έφημερίδες, τώσαν διάφοροι των ήμετέρων, δεν γράφονται όπως άναγνωσθώσιν όλοκλήρως, του καιρός; άλλ' έκαστος ζητεί ήτι έχει ανάγκην να μάθη. Επειδή δε, ως είπομεν, αί άμερικανικαί έφημερίδες είναι ταρσεα πάσης ειδήσεως, και ό θέλων να μνησθή τα γινόμενα εν τῃ ξένη εύρίσκει αυτά, καθόσον πῃσαι έχουσι ίδίους άνταποκριτάς εις τήν Εύρώπην. Κατά τούτο ο **Herald** του Νεοεθόρακου δεν είναι κατώτερος του **Times**. Είναι δε ο **Herald** θιασώτης των βολταιρικων άρχων και συνετός όπαδός της προόδου. Επειδή δε τό άποτρόπαιον πνεύμα του **Voltaire** διεδόθη εις τήν Αμερικήν όπως και εις τήν Εύρώπην, οι άναγιώσκοντες αυτόν και τὰ φύλλα της γράφουσι κατ' αυτόν έχουσι έκτατανάδες χιλιάδων άναγνωστών ενῶ άλλαι έφημερίδες μετριωπαθείς, έγκρατείς, εύσεβείς και ούχι άκραί δημοκρατικά πραμελοῦνται.

Εν Καλλιφορνία έχουσι και οι Σιναι ίδίαν έφημερίδα έκτυπωμένην διά χαρακτηριστων σινικων.

Αί πλέον ενδιαφέρουσαι τούς Αμερικανούς ειδήσεις είναι αί εξ Εύρώπης, διότι μέγα τό μετ' αυτής εμπόριον. Όταν φθάση εξ αυτής άτμόπλοιοι περιφέρονται καθ' όλους τούς δρόμους δελτίας, περιέχοντα τὰ κυριώτερα νέα, και μετά συγκινήσεως, δεν λέγομεν υπερβολήν, άναγιώσκονται.

Αίόλις τό εξ Εύρώπης άτμόπλοιοι έλλιμνίσθη, εν άκαρεί φουτρώνουσι πνυχταχθόν παιδία δέκα φορές δεκαπέντε έτών, άνυπόδουτα και βρεκένδουτα, ήτινα κρατούντα σωρούς έφημερίδων διανεμόουσιν εις τούς διαβάτας άντι τριάκοντα λεπτών τό φύλλον. Καί έκασον τήν πάλιν σ' έκκαίωθουσιν αί σπρηνείς και μακρόταται φωναί αυτών, τρεχόντων και κραυγάζόντων ήτι έφθασε τό άτμόπλοιοι κομίζον σπουδαία νέα. Εάν δε τό άτμόπλοιοι, δεν φθάση έγκαι-

ρως, οι πωληταί των έφημερίδων, και αυτοί οι σπουδαίτεροι, θεραπέουσι τήν έλλειψιν διά τινος τρώπου, όστις επιτυγχάνει πάντοτε, δηλαδή άντικαθίστασιν επιτηδείως εις τήν χρονολογίαν του προηγούμενου δελτίου νεωτέρων, και πωλοῦσι τας παλαιάς ως νέας. Και εύθύς οι άγοράζοντες αυτό άναγιώσκουσιν άπλήστως, έως ότου έννοήσασιν τήν άπάτην' αλλά χωρίς δόλου ή άγανακτητήσαι πετώσι τό δελτίον και εξακολουθούσι τόν δρόμον σπεύδοντες, όπως άναπληρώσασιν τόν εις μάτην κατατριβέντα χρόνον (1).

Υπάρχουσι όμως και τινες έφημερίδες αίτινες δεν δεκνύουσι τήν αυτήν δραστηριότητα. Ιδού πώς ειδικολογείτο εν φ' ήμην εν Αμερικῃ ή **North Carolina Time**, ότε διέκοψε τήν έκδοσιν.

«Η έφημερίς δεν εξέδόθη τας δύο παρελθούσας εβδομάδας διά δύο λόγους: πρώτον διότι τήν μίαν ήμερα άπόντες ένεκα υποθέσεων, και δεύτερον διότι τήν έπομένην επάσχουμεν καταβρόσιν (2).

Και εις Νεοεθόρακον και εις πάσας τας μεγάλας πόλεις της Αμερικῃς δημοσιεύεται τεράστιος αριθμός πνυχτός ειδους έφημερίδων, βιομηχανικών, γεωργικών, ιατρικών, γεωγραφικών, ναυτικών, πάσης επιστήμης, συρμαῶν, μουσικών, θρησκευτικων, φιλολογικών, κοινωνιολογικών, κλ. Είναι δε όλαι μεσοτά έλης, τήν όποιαν πορίζονται εκ των βιβλίων της τα Αμερικῃς και της Εύρώπης. Εύκόλως δε έννοεί τις τήν μεγίστην κατανάλωσιν αυτών, όταν μάθη ότι χίλια χαρτοποίεια έχουσι περί τας τρεις χιλιάδας μηχανων άδικλόπως εργαζόμενων, και παραγουσών κατ' έτος χάρτην έχοντα βάρος τριακοσίων έκκατομύμιωρίων άγγλικων λιτρών!

Σημειωτέον δε βτι τὰ βάρη εξ ών κατασκευάζονται οι χάρτης στέλλονται ως επι τό πολύ εξ Ιταλίας' και τούτο δεν τιμαῖ τήν ώραιαν ταύτην χάριν, όπου και τὰ βιβλία και αί έφημερίδες θεωρουνται πολλαχού ως πολυτελείας άντικειμενα (3).

(Επιτεται συνέχεια.)

(1) Η έκδοσις δελτίων και ή καθ' έδδν πώλησις αυτών εισήχθησαν και εν Αθήναις από της τελευταίας και έτι διαρκούσης επαναστάσεως των Κρητών. Επειδή δε ένίοτε ήγγεπέρισαν αί νεότεραι ειδήσεις, τὰ πωλούντα παιδία χατίφυγον εις τό ήμιώτερον άμερικανικόν στρατήγημα. Σ. Μ.

(2) Πολλήσις έμοίως άγγελίας άνώγνωμον και εις ελληνικάς έφημερίδας. Ο συντάκτης προφασίζεται ότι ένεκα λόγων ειδικών ή εκλογικών διακόπει τήν έκδοσιν, ή έλαττοί τόν αριθμόν των φύλλον' αλλά τί προς τόν συνδρομητήν; Σ. Μ.

(3) Αυστοχώς ή τοιαύτη περί τὰ βιβλία άναλώσει μασητή και τούς ήμετέρους. Σ. Μ.

ΑΙΘΙΟΠΙΚΑ.

Αιθιοπία λέγοντες οι παλαιοί Έλληνες, καθ' οι είχαν τότε γνώσεις γεωγραφικας περί της Αφρικῃς, ένδουν πῃσαν τήν χώραν τήν υπό Αιθιοπών, ήτοι μελανωπών, μελανοχρόων, μελαψών, μαύρων, κατοικουμένην, και υπό της ήλιακῃς θερμότητος καλλυχού κατακαυομένην, έκτεινομένην δε από του Αραβίου κόλπου ή της Ερυθρῃς Θαλάσσης, μέχρι του Ατλαντικού ωκεανού κατά τὰ νότια της Αιγύπτου και της Λιβύης ή Βαρβαρίας, διαιρούντες έκείνοι τήν Αιθιοπίαν εις *Ανατολικήν* και *Εσπερίαν*.

Ούτως ένδουν τήν Αιθιοπίαν οι παλαιοί Έλληνες, γινώσκοντες τούς Αιθιοπας εκ των έμπορικων μετά της Λιβύης, της Αιγύπτου και της δυτικῃς Αφρικῃς σχέσεων, και ούτως έκφραζόνται περί των αιθιοπικών χωρών ο Όμηρος, Ηρόδοτος, Σκύλαξ και άλλοι νεώτεροι εκ των σωζόμενων συγγραφέων, αίτινες υπέθετον, καθ' οι είχαν περί του έσωτερικού της Αφρικῃς ειδήσεις, ότι μεταξύ των δύο Αιθιοπιών, ανατολικῃς και δυτικῃς, υπάρχει θάλασσα, και ότι ή Αφρικῃ περιπλέεται από του Αραβίου κόλπου μέχρι του Ηρακλείου πορθμού και της Μεσογείου θαλάσσης, έχουσα χειρονήτου σχήμα. Και έντως εν τῷ μέσῳ της Αφρικῃς υπάρχει, ως θάλασσα, μεγάλη λιμνη, πιθανώς ή μεγίστη των εν τῃ οικουμένη άπάση, λιμνη άγνωστος ήμιν άχρι νυν, εξ ής υποτίθεται ότι εξέρχονται οι μεγάλοι ποταμοί Νιγρος, εκβάλλων εις τόν Ατλαντικόν ωκεανόν, Ασταπος, ο μετά του Ασταθόρου, του μεγίστου των της Αβυσσινίας ή Αμαρίας ποταμών, ποιών τόν Νείλον της Αιγύπτου και άλλοι. Προς εξερεύνησιν και περιγραφήν της λιμνης ταύτης και των περί αυτήν τόπων της κεντρικῃς Αφρικῃς επεξερίσθησαν και έσχάτως Εσπεριοί τινες φιλεπητήμονες περιοδείας μακράς εξ Αιγύπτου και από των έκβολών του Νιγρου.

Συνηθέτερον όμως *Αιθιοπία* λέγοντες οι παλαιοί Έλληνες, έσήμινον τήν προς τὰ νότια της αιγυπτιακῃς επικρατείας δριζομένην υπό του Ισημερινού, χώραν πολλήν της ανατολικῃς Αφρικῃς, έκτεινομένην επέκεινα του πορθμού της Ερυθρῃς και πολύ προς δυσμάς, έφ' όσον έγίνωσκον περί των τόπων αυτών, περιλαμβάνουσαν δε τὰ Σεληναία όρη, τὰ μέγιστα και σημειωδέστερα των όρέων της Αιθιοπίας ταύτης, εξ ών κατέρχεται ο Ασταθόρος ποταμός, εν οι γεωγραφούντες θεωρούσιν άρχικόν του Νείλου, ως κατ' εύθείαν ρέοντα εκ νότου προς άρκτον μέχρι της Μεσογείου, και ούχι τόν Ασταπον, ρέοντα εκ δυσμών προς άνατολάς από της προσημιωθείσεως λιμνης, ως λέγεται, και συμβάλλοντος εις τόν Νείλον περί τήν Μερών.

Εν και ο Σίμωνις υπέτιξε προσκαίρως τήν Αιθιοπίαν, ως και άλλα πολλά μέρη της Ασίας και της Εύρώπης, εν και οι Αιθιοπες εκυρίευσαν και εκκυβέρνησαν πολύν χρόνον τήν παλαιάν Αιγυπτον, φαίνεται όμως ότι άνέκαθεν ύπήρχον θεωρούμενα και φυλαττόμενα φυσικά τινα όρια μεταξύ Αιγύπτου και Αιθιοπίας' ταύτα δε ήταν επί Περσών, Μακεδόνων, Ρωμαίων και μετέπειτα ού μακρην του μικρού καταβρόχτου ή *Συήνη*, ή *Ελεφαντινη* και εί τι άλλο, διότι επέκεινα των μερών τούτων προς νότον υπάρχουσι σειραι βουνών και όρέων, καμπυλ του Νείλου και άμμιώδεις έρημιας, χωρίζουσαι άρκούτως τας δύο επικρατείας, Αιγυπτον και Αιθιοπίαν. Αλλά περί των φυσικων όρίων των δύο τόπων γειτονικών χωρών, διαμαχομένων κατά καιροῦς κατά τὰ μεθόρια, λέγομεν άλλοτε πλατύτερον και άκριβέστερον προς γνώσιν του ελληνικού κοινού.

Σημειωτέον ένταύθα, ότι τήν μὲν Συήνην λέγουσιν οι σήμερον Αιγύπτιοι Ασσουάν, τήν δε Ελεφαντινην, νήσον ούσαν ποταμίων και πολύχνην, Σάχην, τας δε φιλάς των παλαιών Έλλήνων, πόλιν μεθόριαν απέχουσαν ολίγον του μικρού καταβρόχτου Βρόδην' αί πόλεις αυτές και σχεδόν πῃσαι αί λοιπαι της Αιγύπτου έχουσι νυν ολιγώτερον πληθυσμόν και πλοῦτον ή επί Έλλήνων.

Σημειωτέον έτι ότι τήν Αιθιοπίαν ταύτην περί της ο λόγος, τήν υπέρ Αιγυπτον, ως έσήμινον αυτην ορθότερόν τινες των παλαιών συγγραφέων, πολλοί άλλοι και ίσως οι πλείστοι έλεγον εσχαλιμένος Αιθιοπίαν υπ' Αιγυπτον, ως εν εκ της Αιγύπτου έβρεzen ο Νείλος εις τήν Αιθιοπίαν, ενῶ εκ των όρέων της Αιθιοπίας κατέρχεται, ως πασίγνωστον ο μεγάλος αυτός ποταμός, ήτοι εκ των ύψηλοτέρων εις τὰ χαμηλώτερα. Αρα Αιθιοπία υπέρ Αιγυπτον ή και υπεραιγυπτία.

Οι μετά τήν αιγυπτιακήν επικράτειαν μεταξύ του μικρού και του μεγάλου καταβρόχτου όνομαστότεροι λαοί ήσαν τό παλαι *Μέμνιοτες*, *Νοοδοι*, *Βιλέμμοτες* και άλλοι. Τούτοις προσετέθησαν οι *Αυτομαλοι*, λαός μέγας εξ Έλλήνων και άλλοφύλων κατά πιθανολογίαν, ύπηρετούντες στρατιωτικώς τήν Κυβέρνησιν της Αιγύπτου, επί δε Ψαμμητίχου βασιλείας άποστατήσαντες και καταφυγόντες εις τήν Αιθιοπίαν. Ούτοι εκυρίευσαν έπειτα και εκυβέρνησαν τήν Μερών αυτήν, τό άρκετικώτερον και άρχαιότατον βασίλειον των Αιθιοπιών, έχοντες έμπορικας μετά της Ερυθρῃς θαλάσσης και της Μεσογείου διά Κυρήνης σχέσεις. Οι δε Βλέμμοτες καλλάς έκτακταετηρίδας ήνοχλουν τήν αιγυπτιακήν επικράτειαν λοστρικόως, και ως πειραταί τὰ παράλια της Ερυθρῃς και τό Σιναιον όρος, νευόμενοι τὰ προς τήν θάλασσαν ταύτην άρκετικώτερα μέρη της Αιθιοπίας. Οι λαοί

οὗτοι ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς νῦν λεγομένης Νουβίας, ἀπὸ τῶν Νουβίων κτεχόντων τὰ μέρη τῆς χώρας καὶ ἐπικρατούντων.

Ἐπέκεινα τοῦ μεγάλου καταρράκτου, ἐκεῖ ὅπου συμβάλλοντες οἱ ποταμοὶ Ἀσταθόρας, Ἀσταπος καὶ ἄλλοι μικρότεροι ἀποτελοῦσι τὸν Νεῖλον, σχηματίζεται ἀπὸ τῶν ποταμίων ἐλιγμῶν νήσος τις μεγίστη, ὡς ἔλεγον αὐτὴν οἱ παλαιοὶ, ὀρθότερον δὲ χώρα χερσονησώδης ἐκτεταμένη καὶ εὐγαιῶς καὶ πυμφόρος, δνόματι Μερὸν (Χεντι), πολλὰς ἡμέρας ἀπέχουσα τῶν αἰγυπτιακῶν μεθωρίων καὶ περιέχουσα πρὸς τοὺς ἄλλους μέταλλα πολύτιμα καὶ ἄφθονον ξυλίαν χρήσιμον πρὸς τὰς τέχνας καὶ τὴν ναυπηγίαν. Ἡ πολυάριθμος καὶ εὐδαίμων πρωτεύουσα τῆς χώρας ταύτης, ὀνόματι Ἐκετο κατὰ τὰ προσάρακτα τῆς νήσου ἔπου τὸ νῦν χωρίον Ἀσοῦρ. Ἡ χώρα αὕτη περιβρεομένη ὑπὸ μεγάλων ποταμῶν καὶ πολλαχῶς ἀναμφοδόως ποτιζομένη ὑπ' αὐτῶν δι' ὄχρτων, καὶ διὰ τὰ φυσικὰ ταῦτα προτερήματα ἰσχύουσα καὶ εὐτυχοῦσα κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, ἀπόκησεν, ὡς λέγεται, τὰς αἰγυπτίας Θήβας, ἀπὸ τούτων εὐνομηθεῖσα καὶ φιλοσοφήσασα, ὡς ἐξάγεται ἔτι καὶ ἐκ τῶν σωζομένων αὐτῆς μνημείων.

Σημειωτέον παροδικῶς ὅτι καὶ τὴν χώραν ταύτην καὶ ἄλλας τῆς Αἰθιοπίας ἤρπασαν καὶ κατέχουσι δυναστικῶς οἱ νῦν Αἰγύπτιοι, καὶ ὅτι ὁ νῦν ἰσχυρὸς τῶν Αἰθίοπων ἡγεμὼν, φέρων τὸν τίτλον, Θεόδωρος Αἰθιοπίας αὐτοκράτωρ (Θεόδωρος Νιγκούσας Αἰθιοπίας) ἀπαιτῆ πάντοτε αὐτὰς, ὡς γενικὸς τῆς Αἰθιοπίας κυρίαρχος. Αὐτὸς κατέχει νῦν τὴν Ἀμαρίαν (Ἀβουσιαν) καὶ ἄλλα μέρη τῆς Αἰθιοπίας, ἀνήρ ἄκμαρος, μεγαλοπράγμων καὶ φιλέλληνας, καταγόμενος ἐκ τῆς Χώρας ἢ Κώρας, ἐπαρχίας ἀρεινῆς καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ Αἰθιοπία ἑλληνικῶν γενεῶν, ὡς λέγεται. Περὶ τούτου ἐν ἄλλοις.

Τὴν Μερὸν ἱεροκρατούμενην ἀναφέρουσιν ὁ Ἡρόδοτος καὶ ἄλλοι παλαιοὶ συγγραφεῖς, προδήλως ἠκμασάντων διὰ τὸν ἐνταῦθα φυσικὸν πλοῦτον, καθόσον ἐκτὸς τῶν μεγάλων καὶ ὀνομαστῶν μεταλλείων χαλκοῦ, χρυσοῦ, ἄλκατος καὶ ἄλλων χρησίμων ὑλῶν, εἶχε πολλὰ καὶ πλούσια προϊόντα φυτικὰ καὶ ποικίλα ὄσπρια καὶ παντοία ξύλα, ἰδίως φοινίκια ἀμυγδάλινα, δρύϊνα, καὶ πολυάριθμα ἔτι ποίμνια. Οὕτως ἔχουσα ἐκ φύσεως ἢ Μερὸν, καὶ ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων εὐνομηθεῖσα, ὡς προείπομεν, κατέστησε μέγα καὶ ἰσχυρὸν κράτος αἰθιοπικόν, ἐξ οὗ ἦλθον καὶ τινες ἀποικισμοὶ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, μεθ' ἧς εἶχε σχέσεις ἀρχαιοτάτας, ὡς εἰκάζεται κατὰ πιθανολογίαν ἐκ τινων παρδόσεων ἑλληνικῶν, οἷα ἢ περὶ Κηφείως καὶ Ἀνδρομέδης καὶ Περσείως καὶ πτερωτοῦ ἵππου μυθιστορική ἢ προσωμυία. Ὁ Κηφεὺς ἦτο τῆς Μερὸς ἡγεμὼν καὶ πρὸς αὐτὴν ἐλθὼν ὁ Ἕλληνας Περ-

σεὺς ἐγένετο γαμβρὸς καὶ στρατάρχης αὐτοῦ, σώσας τὴν Ἀνδρομέδαν. Πιθανῶς πρὸ τοῦ Περσείως ἔτι εἶχον ἐπιμιζίαν ἐμπορικὴν καὶ ἄλλην οἱ Ἕλληνες ἐμποροὶ καὶ μαχηταὶ μετὰ τῶν Μερουίων Αἰθιοπῶν, ἀφοῦ μάλιστα κατέκτησαν καὶ ἀπόκησαν τὴν Κυρηναϊκὴν.

Πρωτεύουσα τῆς αἰθιοπικῆς ταύτης ἐπικρατείας ἦτο ἡ ὀνόματι Μερὸν, πόλις μεγάλη καθ' Ἡρόδοτον, 50 μίλια κατὰ Πλίνιον ἀπέχουσα τῆς ἀρχαίας παραποταμίας. Ὁ Ἰσραηλῆτης ἰώσηπος, λαμβάνεται εἰπὼν ὅτι ἡ Μερὸν ἐλέγετο Σαβά, ὅθεν ἦλθεν ἢ βασίλισσα εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Σολομώντος, διότι Σαβά ἦτο ἡ παραλία πόλις, ἢτοι τὸ ἐπίνησον καὶ ἐμπορεῖον τῆς Μερὸς. Ἐκτὸς δὲ τῆς πρωτεύουσας ταύτης ὑπῆρχον τὸ πάλαι καὶ ἄλλαι πόλεις καὶ κώμαι πλούσιαι, νῦν δὲ μεγάλη ἐρημία, σώζουσιν ἐν ἵαχού τὰ εἶρηπια καὶ λείψανα τῶν ἀρχαίων οἰκισμῶν, καταστραφέντων ὑπὸ τοῦ Μωαμεθανισμοῦ, καὶ μόνον πολίχνη τις, ἡ Χορτία (Χαρτὸν), ἐπὶ τῆς θέσεως ἀρχαίας τινὸς πόλεως, εὐρίσκεται νῦν κατὰ τὴν συμβολὴν τῶν ποταμῶν Ἀσταθόρα καὶ Ἀσάπου ἐπὶ τῶν νοτίων μερῶν τῆς νήσου Μερὸς, περὶ ἧς ἔλεγον οἱ παλαιοὶ ὅτι σχῆμα ἔχει ἀσπίδος ἀνεστραμμένης. Τὴν Χορτίαν ὁ Ἀγαθαργίδης λέγει Χορτίαν. Ἐν τῇ Χορτίᾳ γίνεται νῦν πᾶσα τῆς Μερὸς ἐμπορία.

Σημειωτέον, ὅτι ἐπέκεινα τῆς Ἐλεφαντίνης ἐν τῇ Αἰθιοπία οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς, ἰδίως δὲ ὁ Πτολεμαῖος, ὁ Στράβων, ὁ Πλίνιος, ἀναφέρουσι τινὰς πόλεις Ψέλλη (Δάκκα) καὶ Πρήμιδα (Ἰερὴν) καὶ ἄλλας πρὸς δυσμὰς τοῦ Νεῖλου, Νάκατα δὲ πρὸς ἀνατολάς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ, καθέδραν τῆς βασιλείας Κανδάκης, καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν Αἰθίοπων, τῶν πέραν τῆς αἰγυπτιακῆς ἐπικρατείας καὶ ἔτι νοτιότερον ἀναφέρονται, συνεχῶς γυναίκες βασιλεύουσαι αὐτῶν, ὅπερ σημαίνει καθ' ἡμᾶς, ὅτι αἱ τῆς Αἰθιοπίας γυναίκες, ὡς αἱ Ἀκαίαιαι ἔχουσι ἀξίαν τινὰ σωματικὴν καὶ ἠθικὴν ἐνώπιον τῶν ἀνδρῶν, οἷτινες ἐτίμων καὶ πολλὰκις ὠπλίζον αὐτὰς, ἔχοντες ἡμερὰ ἦθη, τεκμήριον καὶ τοῦτο τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ αὐτῶν. Σήμερον ἢ ἐπέκεινα τῆς Συήνης χώρα τῆς Αἰθιοπίας λέγεται διὰ γενικοῦ τινος ὀνόματος Νουβίξ, τὰ δὲ προσόντια (τῆς παλαιᾶς Τρωγλοδυτικῆς καὶ Μερουινῆς μέρη) λέγονται Σουδάν, κατακτηθέντα καὶ ταῦτα νεωστὶ ὑπὸ τῶν Μωαμεθανῶν τῆς Αἰγύπτου, καὶ περ ἀνήκοντα τῇ χριστιανικῇ Ἀβουσιανῇ γεωγραφικῶς καὶ ἱστορικῶς. Ἡ Νουβία καὶ τὸ Σουδάν κατοικοῦνται ἀναμιξ ὑπὸ χριστιανῶν καὶ Μωαμεθανῶν, τὰ δὲ Σεληναῖα ἔρη καὶ ἡ Ἀμαρία ὑπὸ μόνον χριστιανῶν, ἐν οἷς ὑπάρχουσι πάντοτε ὀλιγώτατοι ἀλλόθρησκοι, Μωαμεθανοὶ, Ἰσραηλῆται καὶ εἰδωλολάτραι.

Περὶ τῶν μεσογείων μερῶν τῆς Αἰθιοπίας, περιλαμβανούσης τὴν νῦν Ἀμαρίαν, Νουβίαν, Σουδάν καὶ ὅσα ἄλλα, καὶ ἐνοθησομένης αὐτῆς πιθανῶς ὑπὸ τὸ σκήπτρον τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδώρου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, (ἐὰν μάλιστα ὁ Θεόδωρος, γινόμενος φίλος τῆς μεγάλης Βρετανίας, συστήσῃ τακτικὸν στρατὸν καὶ καλὸν πυροβολικὸν καὶ ναυτικὸν δύνανται ἐν τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ καὶ ἐπέκεινα), περὶ τῆς νῦν μεσογείου Αἰθιοπίας, λέγομεν, παραθετικῶς πρὸς τὴν παλαιάν, ἄλλοτε γράφομεν πλάτύτερον τὰ δεόντα. Ἐν δὲ τῷ παρόντι σημειοῦμεν μόνον πρὸς γνώσιν ἰδίως τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν λογικότερων Ἑλλήνων καὶ τῶν ἐμπόρων ὅσα οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς Ἀγαθήμερος, Ἀρτεμιδαῖρος, Πτολεμαῖος, Ἀγαθαργίδης, Στράβων, Ἀρριανὸς καὶ ἄλλοι παρέδωκαν ἡμῖν περὶ τῶν δυτικῶν τῆς Ἐρυθρῆς παραλίων, ἀνηκότων νῦν εἰς δύο χωριστὰς ἐπικρατείας, τὴν αἰγυπτιακὴν καὶ τὴν αἰθιοπικὴν, καὶ ὑποτινων παλαιῶν συγγραφείων περιλαμβανομένων πάντων ἀπὸ τῆς Ἡροῦς (Σουεῖς) μέχρι τοῦ πορθμοῦ τῆς Ἐρυθρῆς καὶ τῆς αὐτόθι Δαιρῆς ἄκρας (Βαδελμανδὲ) ὑπὸ τὸ κοινὸν ὄνομα Τρωγλοδυτικῆ, λεγομένη αὐτῶ διότι οἱ τὰ παράλια ταῦτα νεμόμενοι ὑπήκοοι τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Αἰθιοπίας κατώκουσιν συνήθως ἐν τρώγλαις, ἢ τρώπαις, ἢ σηλαιῖσι φυσικοῖς καὶ χειροποιήτοις, ὡς πολλοὶ τῶν ἀντιπέραν Ἀράβων.

Ὁ Στράβων ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς Ἡρωπόλεως ἦτοι Ἡροῦς ἀναφέρει ἐπὶ μὲν τῆς αἰγυπτιακῆς παραλίας πόλιν Ψιλοτέραν, κτισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἑλλήνου Σατύρου, ἀξιοματικῶ τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου, κειμένην δὲ ὑπὸ τὸ ὄρος, ἢ λόφον Αἰγρον, ἔπειτα πόλιν Ἀρσινὴν, ἑλληνίδα καὶ ταύτην, μεθ' ἣν Θέρμας ἦτοι Θερμὰ ὕδατα, πικρὰ καὶ ἀλυμρὰ ἐκ πέτρας ὑψηλῆς κατὰρρέοντα εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ πλησίον ἔρος τι μιλῶδες ἐν μέσῳ πεδιάδος, ἔπειτα Μῦθος ἔρημον ὀνομασθέντα, ὑστερον Ἀφροδίτης ἔρημον, λιμένα μέγαν, τὸν εἰσπλοῦν ἔχοντα σκολιόν, καὶ πρὸ αὐτοῦ τρεῖς νήσους, τὰς μὲν δύο εἰλαυφότους, τὴν δ' ἄλλην μελεαγρίδων (φραγκοκοτῶν) μεστήν, ἔπειτα κόλπον Ἀκάθαρτον τῆς Θεβαίδος χώρας, ὄντως ἀκάθαρτον, καθὼς ἔχοντα πολλὰς χαρᾶδας καὶ βράχιας ἦτοι πετρῶδες καὶ ὀλιγοβαθεῖς αἰγιαλοὺς, καὶ καταίγιδας τῶν ἀνέμων. Ἐν δὲ τῷ βᾶθει τοῦ κόλπου τούτου ὑπῆρχεν ἡ Βερεϊτικὴ πόλις καὶ αὕτη ἑλληνικὴ, λογιζομένη τὸ πάλαι μεθωρία πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν. Πρὸ τοῦ ἀκάθαρτου κόλπου ὑπάρχει νῆσος λεγομένη πρότερον Ὀμιώδης ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ πολλῶν καὶ μεγάλων ὄρων, ἔπειτα δὲ μετονομασθεῖσα Τόταξος, ἐξ ἧς οἱ Πτολεμαῖοι συνέλεγον τὸν πολύτιμον λίθον τοπάσιον.

Μετὰ τὸν ἀκάθαρτον κόλπον ἔρχεται ἡ αἰθιοπικὴ παραλία, καὶ πρῶτον ἢ κατ' Ἀρριανὸν Τισο-

βαρητὴ χώρα, ὑπὸ τῶν Ἰχθυοφάγων ἐν μάνδραϊς κατὰ τὰ στενώματα καὶ σποράδην οἰκούντων. Ἀνωθεν δὲ τούτων κατὰ τὰ μεσόγαια ἦσαν οἱ βασιλευόμενοι Μοσχοφάγοι. Ὁ Στράβων μετὰ τὴν νῆσον Τόπαξιν σημειοῦσι γένη αἰθιοπικῶν Ἰχθυοφάγων καὶ Νομάδων, ἔπειτα Σοτείρας λιμένα, ἔπειτα παραλίαν χαμηλὴν κατὰ τὸ μέρος, ὅπου ἡ θάλασσα ἔαγινε πολὺ ῥηχὴ, δεχομένη ἴσως αὐτόθι παρὰ τῶν ποταμῶν τῆς Αἰθιοπίας καὶ τῆς Ἀραβίας πολλὸν χοῦν, τρέφοντα οὐ μόνον πολλὰ φύκη καὶ μύκη καὶ πόαν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, ἀλλὰ καὶ δένδρα ἐν βύθῳ. Αὐτοῦ ὑπάρχουσι πολλοὶ θάλασσοι κύνες (σκυλόψαρα). Ἐπειτα δύο ἔρη, Ταῦροι, φαινόμενα μακρόθεν εἰς σχῆμα τῶν ζώων τούτων ἔπειτα Ἰσιδος ἔρη, ἔπειτα νῆσος εἰλαυφότος, μεθ' ἣν ἡ Πτολεμαῖος, πόλις ἑλληνικὴ, κτίσμα Εὐμήδους. Αὐτοῦ πλησίον ἐκβάλλει ποταμὸς τις, ἀπόσπασμα ὄν τοῦ προσημειωθέντος Ἀσταθόρα. Μετὰ τὴν Πτολεμαῖδα ὑπάρχουσι ἐξ νήσων Ἀστομίαι κλοούμεναι, καὶ μετ' αὐτὰς τὸ Σαβαϊτικὸν στόμα, καὶ τούτου ἀνωθεν φροσύριον τι, Σούχου τινὸς ἡγεμόνης Ἰδρυμ. Ἐπειτα λιμὴν Ἐδαλα καὶ ἡ Στράτωνος νῆσος. Ἐπειτα λιμὴν Σαβά καὶ κνήγιον εἰλεφάντων, οὐ ἀνωθεν ἢ Τηνεσίς χώρα, κτήσις τῶν προσημειωθέντων Αὐτομόλων Ἑλλήνων καὶ οἷων ἄλλων ξένων, οἷτινες κατεῖχον καὶ τὴν Μερὸν καὶ ἄλλην ἐν νῆσον τοῦ ποταμοῦ, γυναῖκα δὲ βασιλεύσαν. Ἀπὸ τῆς Μερὸς μέχρι τῆς Τηνεσίδος καὶ τῆς παραλίας Σαβᾶς ὁ Στράβων θέτει ὄδον 15 ἡμερῶν εὐζώνῳ. Παροικοῦσι δὲ εἰς τὰ λεοντόβοτα χωρία ταῦτα οἱ Ριζοφάγοι καὶ ἔλενοι Αἰθίοπες. Μετὰ δὲ τὴν Ἐλαιάν αἱ Δημητρίου σκοπι καὶ βωμοὶ Κόρωνος. Ἐν δὲ τῇ μεσογαιᾷ χώρα τις Κοράκιον εἶχε πληθὸς καλάμων ἰνδικῶν καὶ γυμνήτας καταίκους. Μετὰ δὲ τοῦς Κόρωνος βωμοὺς ὁ Μήλιος λιμὴν, εἶτα ὁ Ἀντιφίλιου λιμὴν καὶ ὑπὲρ τούτων Κρεωφάγοι, κολοβοὶ τοῦς βαλάνους, καὶ αἱ γυναῖκες ἰουδαϊκῶς ἐκτεθειμέναι. Ἐπειτα λιμὴν ἄλλος Κολοβῶν ἄλλος λεγόμενος καὶ ἄλλη Βερεϊτικὴ πόλις ἑλληνικὴ, μεθ' ἣν Σαβαὶ πόλις, εἶτα τὸ τοῦ Εὐμέτους ἄλλος, οὐ ὑπέρευται πόλις Σαραβὰ (θαγενῶν Ἐλεφαντοφάγων, μεθ' ὅδε μεσογειότερον οἱ Στρουθοφάγοι, ἄλλο γένος Αἰθιοπῶν. Πάντων δὲ μελανώτεροι καὶ πλέον μικρόσωμοι καὶ βραχύβιοι ἦσαν οἱ Ἀκρωφάγοι, ζῶντες ἀπὸ ἀκρίδων οὐ πλέον τῶν 40 ἐτῶν.

Μετὰ τὸν Εὐμένειον λιμένα μέχρι τῆς Δαιρῆς ὄκουσιν κατὰ Στράβωνα ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ ἐν μεσογαιᾷ Ἰχθυοφάγοι, Κρεωφάγοι, Χελωνοφάγοι, Κολοβοὶ, νομάδες οἱ πλείους, ὀλιγοὶ δὲ οἱ γεωργοῦντες, πᾶσα δὲ ἡ παραλία πλήρης φοινικιάων, εἰλαιῶν, σαφώνων καὶ ἡ ἐκτὸς ἐν τῇ Δαιρῆσι πρὸ τῆς παραλίας ταύτης εἰσι νησὶα πολλὰ, ὄν

τρία πλησίον ἀλλήλων κείμενα λέγονται, τὸ μὲν Χελωνῶν, τὸ δὲ Φωκῶν, τὸ δ' Ἰερράκων. Ἔστι δὲ τὰς καὶ Φελίππου νήσος, καθ' ἣν ὑπέκεινται τὸ Πυθαγόρου λέγονται τῶν ἐλεφάντων κινήσιον, εἰς Ἀρσινόη πόλιν καὶ λιμὴν καὶ μετὰ ταῦτα ἡ Δειρὴ, ἄρα καὶ πόλιν ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ.

Πρὸ τῆς Δειρῆς ἄρα ὑπάρχουσι εἴς νησία, ἓν μὲν μικρὰ ἢ ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ, λεγομένη τὸ πάλαι Κότις, νῦν δὲ Περίμη, κατασκευάσθη ὑπὸ τῶν Ἀγγλων, αἱ δὲ ἄλλαι ἀπώτερον ἐν τῷ ἀσπίδι κλίματι, καὶ τούτων ἡ μεγίστη ἔλεγτο Διοσκουρίας (Σοκοτόρα). Τὸ δὲ ἀντιπορθμον τῆς Δειρῆς ἐπὶ τῆς Ἀραβίας ἀκριτέριον ἔλεγτο Ἀκίλιας.

Ἀδα. Λεῖτηρ κόλπον ἔλεγον οἱ παλαιοὶ Ἕλληνας, ἀπὸ τῆς ἐν Ἀζανίᾳ πόλεως Ἀδάλας, (πόλεως ἐλληνίδος καὶ ταύτης), τὴν ἔξω τοῦ πορθμοῦ τῆς Ἐρυθρῆς κολπώδη θάλασσαν, τὴν μεταξὺ Ἀζανίας καὶ Ἀραβίας. Ἀζανίαν δ' ἔλεγον, (ἀπὸ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ Ἀζανίας, ἕθεν ἦλθον ἄποικοι ἐνταῦθα), τὴν ἐπέκεινα τῆς Δειρῆς ἀρματοφόρον καὶ ἐλεφαντόθυτον χώραν τῆς Αἰθιοπίας. Ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης ἦσαν καὶ ἄλλαι πόλεις Ἕλληνίδες, Μελκὰς, Πίσυλλον, Ὀπώνη κτλ., ποταμοὶ δὲ Ῥαπτὸς, Ἐλέφας, Ἀκφών, καταρχόμενος ἀπὸ τῶν ἄβυσσινίων ὀρέων. Ὁ Ῥαπτὸς ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς παρ' αὐτῷ πολίχνης Ῥαπτῶν, ὠνομασθείσης καὶ ταύτης ἀπὸ τῶν Ῥαπτῶν πλοιαρίων τῆς Αἰθιοπίας, κατασκευαζομένων ἀπὸ λεπτῶν ξύλων καὶ ἀσπερζομένων ὑπὸ Ῥαπτῆς πιασμένης ὀθόνης (χουδροῦ μουσαμά).

Τὰ κυριώτερά μέρη παντὸς τοῦ περιήλου τῆς Ἐρυθρῆς καὶ τὰ σωζόμενα παλαιὰ ὀνόματα ἐν τῇ θαλάσῳ ταύτῃ νήσων καὶ νησιῶν ἐκθέτομεν ἄλλοτε ἀκριβέστερον πρὸς γνώσιν τῶν ἡμετέρων ναυτικών καὶ δημοσιογράφων καὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Παλαιστίνῃ καὶ Αἰθιοπίᾳ Ἕλλήνων, δίδοντες ἀφορμὴν τινὰ τοῖς λογιοτέροις αὐτῶν, ἵνα μελετώντες τὴν παλαιὰν τῶν μερῶν αὐτῶν ἱστορίαν καὶ γεωγραφίαν, γνωστοποιήσιν ἡμῖν τὴν νῦν κατάστασιν αὐτῶν διὰ τοῦ περιοδικοῦ τόπου καὶ ὅπως ἄλλος, σημειῶντες πάντοτε τὰ παλαιὰ ἑλληνικὰ τῶν τόπων ὀνόματα, παραθετικῶς πρὸς τὰ νεώτερα.

Ἐπειδὴ μετὰ τὴν τομὴν τοῦ Ἡρώου ἰσθμοῦ ἡ ἑλληνικὴ ναυτιλία καὶ ἐμπορία ἔχει νέον στάδιον ἐν τῇ Ἐρυθρῇ, συγκαίρουσα πικτοῦ καὶ ἔξω αὐτοῖς, παρακινούμενη πρὸς λογίους Ἕλληνας οὐ μόνον εἰς τὸ μελετᾶν καὶ γράφειν τι εἰς τὸ ἐξῆς περὶ τῆς Αἰγύπτου, τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Αἰθιοπίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ περιηγεῖν τοὺς τόπους αὐτούς, καὶ συγγραφῆν πάντα τὰ κατ' αὐτοὺς πρὸς γνώσιν τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Εὐρώπης, σχετιζόμενοι φιλικῶς μετὰ τῶν ἐντοπίων λαῶν, ὡς ἀνέκαθεν γνωρίμων καὶ εὐνοϊκῶν πρὸς τὸν ἑλληνομάχον Συναστῶντες δὲ οἱ Ἕλληνας ἔμ-

ποροι καταστήματα ἐμπορικὰ ἐπὶ τῆς Ἡρώς, τῆς Φιλωτέρας, τῆς Βερενίκης, τοῦ Ἀκαθάτου, τῆς Ἀδοῦλης καὶ τῶν νήσων, ἀὶ μὴν ἀμελλῶσι καὶ τὰς κτήσεις ἐπ' αὐτῶν, ὅπου συμφέροι ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι.

Ὁ Στράβων ἀναφέρων τὴν Ἀδξούμην, πόλιν μεσογαίαν τῆς Ἀβυσσινίας, ἀκμάσασαν μάλιστα μετὰ Χριστῶν, ἀποσιωπᾷ τὸ ἐπίκειον αὐτῆς τὴν Ἀδοῦλην, πόλιν ἐμπορικωτάτην καὶ πλουσίαν, διὰ καὶ ἐπονομασθείσαν Πάγχρυσον. Ἐν Ἀδξούμῃ, (ἐν ἣ σώζονται εἰσέτι ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαί), τῶσόν ἦσαν οὗτοι Ἕλληνας πολυάριθμοι, πλοῦσιοι καὶ ἀγαπητοί, ὥστε ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐκαλεῖτο κοινῶς ἐν τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ, πρωτεύουσῃ τότε τῆς Αἰθιοπίας, ὡς καὶ ἐν τῇ Ἀδοῦλῃ καὶ ἄλλοι. Ἀπὸ τῆς παραλίας Ἀδοῦλης ἡ ὁδὸς ἦτο τριῶν μὲν ἡμερῶν εἰς τὴν Κολόνην πόλιν, καὶ ἐκεῖθεν πέντε ἡμερῶν εἰς τὴν Ἀδξούμην. Ἡ Ἀδοῦλη λέγεται νῦν Ἀρχικὸν (Αρχίκεσο), ἕως καθ' ἀρχὴν τῆς μετὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ συγκοινωνίας. Πρὸ τοῦ Ἀδοῦλιτικοῦ κόλπου ὑπάρχει νησίον Ὀρεινή, καὶ ἐν τῷ βῆθει τοῦ κόλπου ἄλλο νησίον Διοδιωρίς. Ἡ Ἀδξούμη κατὰ τινας ἦτο κτίσμα τῶν Ἀυτομόλων Ἑλλήνων, εἰσχωρησάντων ἐκπαλαί εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, ἣν ἐν μέρει καὶ ἐκυβέρνησαν χρόνον τινά, ὡς προσέπομεν.

ΕΥΘΥΦΡΑΝ.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΟΥ ΡΩΔΟΥ (*)

«Οἱ κατὰ τὴν διακοπήσαντες βαθμὴν ἐαυτοῖς καλὸν περιποιούσινται φησὶν ὁ μακάριος Ἀπόστολος Παῦλος (1). Ὁ γοῦν Χριστὸν πλουτῶν, καὶ αὐτὸν αἰεὶ ἐν τῇ ψυχῇ περιφέρων, ταῦτα ἕπερ ὁ θεοπότης καὶ διδάσκαλος Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν τῇ παραβολῇ τῶν ταλάντων εἶρηκε πρὸς τοὺς ἐπαυξήσαντας ταῦτα, ὡς: «ἐπ' ἄλλα ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω» καὶ: «εἰς τὴν χάριν εἰσελθεῖν τοῦ Κυρίου» ἀπεφῆναιτο (2). Τοιοῦται γὰρ αἱ τοῦ Θεοῦ

(*) Ὁ «Ἑβραϊκὸς Κήρυξ» ἐδημοσίωσεν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου, περιελθεὶς ἐκ τῆς ἀνεκδότου Πατριάρχης βιβλιοθήκης τοῦ ἡμετέρου Κ. Ι. Σακελλιωτός, πράξιν γενομένην τὸ 1488 ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Γενοβίου περὶ τῆς χειροτονίας τοῦ ἀρχιερέως Ῥόδου. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐν αὐτῇ ἐβλήθησαν ἡμῖν ἄλλως ἀνεκείμενα εἰς ὅσα ἀπὸ τῆς ἐσχέτης ἐκείνης ἱστορήθησαν καὶ ἐπιστεύθησαν περὶ τῶν μεταξὺ τῶν δύο ἐκκλησιῶν τῆς τε Ανατολικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς σχέσεων, παρακαλέσασθαι τὸν καθηγητὴν τῆς ἱστορίας Κ. Κ. Παπαβηγγέπουλον νὰ διευκρινῇ, εἰ δυνατόν, τὰ πρῶτα. Εἰς ταύτην ἡμῶν τὴν ἐρώτησιν ἀπαντᾷ ἡ ἐν σελ. 454 ἐπιστολή πρὸς πλείονα δὲ καταγεγραμμένη ἀνατυπούμενη ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ Κήρυκι πράξιν.

(1) Α', Τιμὸθ. Γ', 18.
(2) Ματθ. ΙΚ', 23. Οὗκ ἔβρωται μὲν τοῖς τὸ χαρῖον, ἐξέρρηκτόν τιν' κατηγορούμενον τῆς προσηγορίας

Ἐβραεὶ τε καὶ τὰ χαρίσματα τοῖς καλῶς καὶ μετὰ σπουδῆς τοὺς ἐκνυτῶν βαθμοὺς προσέχουσι τὰ καὶ ἐν ἀμέμπτῳ πολιτεῖα καὶ πίστις καλῶς ἐξοικονομοῦσι καὶ γὰρ ἀπὸ τῶν ἐλαττόνων βαθμῶν, ἐπὶ μείζονας προβαίνειν παρέχει, καὶ μετὰ τούτων τῆς τε μελλούσης καὶ ἀλήτητος χάριτος καταξιοῖ.

Ὅθεν καὶ ὁ ἐντιμώτατος ἱερεὺς κύριος Νικόλαος, κατὰ πνεῦμα υἱὸς τῆς ἡμῶν μετριότητος, καλῶς καὶ θεοφιλῶς τὴν ἐαυτοῦ βίον καὶ σεμνῶς τηρήσας, καὶ τὴν ἱερωσύνην τιμήσας, ὅσων τὸ κατ' αὐτὸν διὰ τῆς ἀγαθῆς πολιτείας, καὶ τοῦ μοναχικοῦ καὶ τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος καταξιώται. Ὅθεν καὶ τοῦ ἱεροτάτου Μητροπολίτου Ῥόδου κυροῦ Νικηνοῦ, τοῦ τῆδε βίου μετκιστάντος, καὶ πρὸς τὰς αἰωνίους μονὰς ἀπάραντος, καὶ γνησίου Μητροπολίτου πρὸς τὴν προστασίαν καὶ ἐπίσκεψιν τῶν ἐν τῇ Ῥόδῳ θεοφιλῶν χριστιανῶν δεομένων, πρὸς τὴν αὐτῶν οἰκοδομήν καὶ ὠφέλειαν, ὡς διὰ προστατῶν καὶ γνησίου μὴ διοικεῖσθαι τὰ ἐκκλησιαστικὰ, καὶ τὴν σωτηρίαν τῶν ἐκεῖσε εὐρισκομένων, ἐζήτητο δὲ ὁ καλῶς καὶ ὡς Θεῷ φίλον προστασόμενος, καὶ πάντων ἐπὶ τῷ αὐτῷ συνελθόντων, ἐντιμωτάτων κληρικῶν καὶ θεοσεβειστῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἐπὶ τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ, ἐξελέγη καὶ προσεκρίθη ὁ προβήθεῖς ἐντιμώτατος κύριος Νικόλαος, ὁ διὰ τῆς περιβολῆς τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Νεῖλος ἱερομόναχος, συνεργοῦντος δὲ τὰ μάλιστα καὶ τοῦ αἰδεσιμωτάτου μεγάλου Μαξίμου, τοῦ ἀθηναϊκοῦ ἐκείσε προϊσταμένου (1). Καὶ δὲ ἐγχειρίσαντες [πρὸς] τὴν δηλωθέντα τιμῶν τὸν ἐν ἱερομονάχοις κύριον Νεῖλον τὰ γράμματα τὰ περιέχοντα τὴν αὐτοῦ ἐκλογὴν, μετὰ καὶ τῶν οἰκαιοχειρῶν ὑπογραφῶν, πρὸς δὲ καὶ τοῦ μεγάλου Μαξίμου, πρὸς ἡμᾶς ἐξαπέστειλαν. Καὶ ἐπεὶ καὶ τοῦτο σύνθηρὸς ἐστὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ, τὸ οὕτω γίνεσθαι, εἶτα δοκιμαζέσθαι ὄρισμῳ πατριαρχικῷ παρὰ τῶν ἀρχιερέων τὰ τοιαῦτα, καὶ ἡ βεβαιοῦν διὰ ψήφων ἡ ἀποδοκιμαζέσθαι, καὶ ἡμεῖς οὕτω πεποιήκαμεν καὶ μὴ εὐποροῦντες ἐνταῦθα ἐν τῶν τῆς ἐνορίας ἡμῶν ἀρχιερέων, τὴν τοιαύτην ἐξέτασιν καὶ τὴν ψῆφον ἐπὶ τῷ ἱερῶν κοινωτάτῳ παρεπέμφκαμεν, ἵνα, κατὰ τοὺς ἱερωὺς κανόνας, ἐξετασθῶσιν αἱ πληροφορίαι τῶν κληρικῶν Ῥόδου καὶ τοῦ μεγάλου Μαξίμου.

Βεβαιωθέντων οὖν τῶν γραμμάτων καὶ τῶν μαρτυριῶν διὰ τῆς ἐπιθεδαυώσεως τοῦ ἱεροτάτου μητροπολίτου Χριστιανοπούλεως, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ συλλειτουργοῦ, πρὸς δὲ καὶ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κυροῦ Ἰγνατίου καὶ τιμωτάτου ἀββῆ τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Ἰλίου, ἀνεκνήρυχθη ὁ πολλὰς ῥήθει: τιμῶν:

(1) Μ. Μαξίμος τῶν τῆς νήσου κρατούντων Ἰσποτῶν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλῆμ ἦν τὸ ἐπισημῶτα Ἰάκωβος ὁ Δομίγγ.

τατος ἱερομόναχος κύριος Νεῖλος ὑποψήφιος τῆς θεοσώστου πόλεως Ῥόδου ἐπιψηφισάντος καὶ τοῦ μακαριωτάτου πάπα κυροῦ Καλλίστου τρίτου τὰς μαρτυρίας, τούτε μεγάλου Μαξίμου, καὶ τῶν λοιπῶν ἐντίμων κληρικῶν, ἀπετέλεσεν ἡ μετριότης ἡμῶν τὰ τοῦ ψηφισθέντος, ἐπὶ τῷ ψηφισθέντι ἱερωτάτῳ ὑποψηφίῳ, κατὰ τὴν ἀνωθεν ἐπικρατήσαντα τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ παράδοσιν.

Προέβη δὲ καὶ ἡ χειροτονία τοῦ εἰρημένου ὑποψηφίου οὕτω. Λειτουργήσαντός μου ἐν τῷ πνεύματι καὶ τῷ ἁγίῳ μου ἐνδόξου πατριάρχου ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου (1), συλλειτουργούντων τῇ ἡμῶν μετριότητι τῶν ἱερωτάτων μητροπολιτῶν καὶ ὑπερίμων, τοῦ τε Χριστιανοπούλεως καὶ τοῦ Μεσοποταμίας, καὶ ἑτέρων ἑξαμηνίας τῆς χειροτονίας περιφανῶς, παρουσιασάντων τῇ χειροτονίᾳ καὶ πολλῶν αἰδεσιμῶν ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων τῆς ἱερο-ἁγίας Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἑτέρων πολλῶν, ἐπὶ θεωρίᾳ καὶ ἱστορήσει τῶν παρ' ἡμῶν ἱερωῶν τελευμένων, πρὸς δὲ καὶ αἰδεσιμωτάτου καθολικῆς ἱερομόναχος κύριος Νεῖλος, γνήσιος ἱερεὺς Ῥόδου, καὶ ἄν καὶ λεγόμενος.

Ὅφειλε γοῦν ἐπιλαβέσθαι τῆς κατ' αὐτὸν ἱερατικῆς Ἐκκλησίας Ῥόδου, καὶ πάσης τῆς ἐνορίας αὐτῆς, καὶ τῶν ἐπισκόπων τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ, καὶ πάντα πράττειν τὰ ἀρχιερατικὰ ὡς γνήσιος μητροπολίτης ἦγον ἀναγνώστως σφραγίζεῖν ὑποδικητικούς καὶ δικητικούς χειροτονεῖν εἰς πρεσβυτέρου βαθμοῦ προβιβάζεῖν τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόπους, μετὰ τῆς σημασίας κανονικῆς παρατηρήσεως καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως, χειροτονεῖν πνευματικούς ποιεῖν καὶ ταῦτα πάντα πράττειν ὡς φίλον Θεῷ, καὶ λόγον δέειλον αὐτῷ περὶ τούτου, καὶ τῇ ἡμῶν μετριότητι. Ἐπὶ πάντα τὰ ἀνήκοντα τῷ Θεῷ, μετὰ πολλῆς ἐρεῦνης καὶ ἀκριβοῦς παρατηρήσεως, ἐκτελεῖν ὀφείλει ὁ ἀρχιερεὺς, πρὸς ἐκείνον βλέπων τὸν ἀκούμνον ὀφθαλμῶν, οὐ ἐπίσκοπος καὶ ὑπερέτης κατέσται.

Ὅφειλε οὖν ἅπαντες οἱ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ κελούμενοι, ὅποιος ἂν εἴεν τάξεως, ἀπονέμειν αὐτῷ τιμὴν τε καὶ αἰδῶ, καὶ εὐλόγησαν, καὶ ὑπέκειν ὡς Θεοῦ ἀρχιερεῖ, καὶ ὑποκλίειν τὰς κεφαλὰς σὺν πάσῃ τῇ τῆς ψυχῆς προθυμίᾳ καὶ προβίσει, μεμνημένοι τῆς θείας φωνῆς τῆς λεγομένης: «Ὁ ἀκούων ἡμῶν ἐμοῦ ἀκούει» καὶ ὁ ἀθετῶν ἡμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ» (2) καὶ τὸ: «Πείθεσθαι τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὁπειθετε» (3) καὶ οἱ ταῦτα τήροντες, εἰς αὐτὸν, εὐχῆ:

(1) Διάφοροι ὑπῆρχον ἐν τῇ τῶν πόλεων βασιλίᾳ καὶ ἐπὶ ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τιμώμενοι, περὶ τῶν ἑρμ. Δουκαγιῶν Constantinopol. Christian, σελ. 111, Paris.
(2) Λουκ. Ι', 10.
(3) Ἑβρ. ΙΓ', 17.

καὶ εὐλογίας καὶ παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος ἀξι-
ωθήσονται.

Διὰ ταῦτα τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα, ὁ ἱερώτατος
μητροπολίτης Ρόδου, ὑπέρτιμος καὶ ἐξάρχος Κυκλά-
δων νήσων, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἀδελφὸς
τῆς ἡμῶν μετριότητος κύρις Νεῖλος, καθέξει τὴν ἐ-
αυτοῦ ἐκκλησίαν καὶ τὰ περὶ τὴν ἐκκλησίαν ἅπαντα
(¹) καὶ πράττων πάντα τὰ ἐκκλησιαστικά, καθὰ
γνήσιος ἀρχιερέως καὶ ὧν καὶ ὀνομαζόμενος. Ἐπι-
τούτω γὰρ γέγονε καὶ ἡ παρούσα πράξις ἐγγράφος,
καὶ ἐδόθη αὐτῷ δι' ἀσφάλειαν. Ἔτει ς' ς' ς' [6063],
ἰνδικτιῶνος τρίτης ἀπὸ δὲ τοῦ Σωτήρος ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ ἀγῆ [1455], κατὰ μῆνα Αὐγούστου.

Φίλε κύριε Δραγοβιμ. Ἐπιθυμῶμεν νὰ μάθετε
τὴν γνώμην μου περὶ τοῦ ἐγγράφου τῆς Μ. ἐκκλη-
σίας, τὸ ὅποιον ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ τελευταίῳ φυλ-
λαδίῳ τοῦ *Εὐαγγελικοῦ Κήρυκος*, καὶ συνετάχθη μὲν
κατὰ μῆνα Αὐγούστου 1455 (ἐπὶ πατριάρχου Γεν-
ναδίου, δύο ἔτη μετὰ τὴν ἄλωσιν), διαλαμβάνει δὲ
τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν χειροτονίαν τοῦ μη-
τροπολίτου Ρόδου.

Ἡ γνώμη μου εἶναι, ἀδελφέ, ὅτι τὸ ἔγγραφο
τοῦτο περιέχει πολλὰ δυσεξηγήτα πράγματα. Ἐν
πρώτοις ἡ ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία ἀναφέρεται ἐν αὐτῷ ὡς
διατελούσα εἰς ἀδελφικὴν σχέσιν πρὸς τὴν ἡμετέ-
ραν, ἐνῶ ἡ επικρατοῦσα ἄχρι τοῦδε γνώμη εἶναι ὅτι
ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1452 ἔπαυσε πᾶσα κοινωνία
μεταξὺ τῶν δύο ἐκκλησιῶν, καὶ ἐνῶ ἐκ τῶν τότε δύο
ὑπᾶτων ἀρχιερέων τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς δύσεως, ὁ
μὲν Γεννάδιος ἐκίνησεν, ὡς γνωστὸν, πάντα λίθον
ἕνα ματαιώσῃ τὴν τελευταίαν ἀπόπειραν τῆς ἐνω-
σεως, ὁ δὲ Κάλλιστος I' (ὁ ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ λόγος
ἐγγράφῳ μνημονεύμενος ὡς συμπράξας εἰς τὴν ἐκ-
λογὴν τοῦ Ρόδου) ἐπισήμως ὠνόμαζε τοὺς ἡμετέ-
ρους *αἰρετικούς, σχισματικούς* καὶ *ἐξώ τῆς ἐκκλη-
σίας ὄντας*. Περὶ πάντων τούτων τῶν γεγονότων,
τὰ ὅποια τοσοῦτον διαφωνοῦσι πρὸς τὴν *Πράξιν*
τοῦ Ρόδου, ἡμιλεῖ ἐν ἐκτάσει ὁ νεώτατος ἱστορικός
τῆς τῶν ἐκκλησιῶν διαιρέσεως, ὁ γερμανὸς Πίχλερ,
ἰδίως ἐν σελ. 200, 401 καὶ 500 τοῦ πρώτου τόμου.

Ἦκουσά τινας ἐξηγουῦντας τὴν ἐπέμβασιν τοῦ ἀρ-
χιερέως τῆς Ρώμης εἰς τὴν προκειμένην ἐκλογὴν τοῦ
μητροπολίτου Ρόδου, διὰ τῆς ἐξαιρετικῆς θέσεως εἰς
ἣν ἡ νῆσος αὕτη εὐρίσκειτο τότε, ὑπαγομένη εἰς τὴν
πολιτικὴν κυριαρχίαν τοῦ Μαξιμίου τῶν Ἱεροσολυ-
μιτῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑποτελής οὖσα τοῦ πάπα.
Ἡ περιστάσις αὕτη ἠδύνατο τῶντι νὰ ἐξηγήσῃ μὲ-
νοι τινὸς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ πάπα εἰς τὰ τῆς ἐκλο-
γῆς, ἀλλὰ οὐχί, ἂν δὲν ἀπατώμαι, καὶ τὴν ἐν ἐπι-
σήμενι πράξει τῆς Μ. ἐκκλησίας μιν εἰς τὴν ἱερο-
α-

(¹) Ἰωάννης ἐξήγησεν ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ λόγῳ.

γίας ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας εἰς τρόπον ἐμφαίνοντα τὴν
πλήρη μεταξὺ αὐτῶν ἔνωσιν. Καὶ ἔπειτα ἡ πράξις
λέγει βρῆτως ὅτι ἡ ἐξέτασις τῶν πρακτικῶν τῆς ἐκ-
λογῆς καὶ ἡ περὶ αὐτῆς ψήφος παρεπέμφθη εἰς τὸ
κανονιστικόν, δηλαδή εἰς τὸ ἐν Ρώμῃ συνέδριον τῶν
καρδινάλιων, οὐχὶ διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν θέσιν τῆς
νήσου Ρόδου, ἀλλὰ μόνον διότι ἐν Κωνσταντινου-
πόλει δὲν εὐρέθησαν ἱκανοὶ τὸν ἀριθμὸν ἀρχιερεῖς
ὥστε νὰ ἐνεργηθῇ αὐτόθι ἡ ἐξέτασις ἐκείνη καὶ ψή-
φος. Δι' αὐτῆς λοιπὸν τῆς πράξεως ἀναιρεῖται ἡ
προεκτεθεισα ἐρμηνεία.

Πλὴν τούτου, ἐνῶ ἡ πράξις βεβαιῶσθαι ἐν Κων-
σταντινουπόλει δὲν ὑπῆρχον ἱκανοὶ τὸν ἀριθμὸν ἀρ-
χιερεῖς, ἔπειτα βεβαιῶσθαι ὡς αὐτῶς ὅτι συνελειτούργη-
σαν μετὰ τοῦ πατριάρχου, ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ, ὁ Χρι-
στιανουπόλεως, ὁ Μεσοποταμίας καὶ ἕτεροι ἱερώτα-
τοι μητροπολίται καὶ ὑπέρτιμοι ἄλλοι αὕτη ἀντί-
φρασις τὴν ὅποιαν δὲν ἠξέρω πῶς νὰ συμβιβάσω.

Ἐπὶ πᾶσιν, ἀφοῦ εἶπον ἡ πράξις ὅτι, διὰ τὸν
προαναφερθέντα λόγον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει
ἐλλείψεως ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ἀρχιερέων, παρεπέμφθη
ἡ ἐξέτασις καὶ ἡ ψήφος εἰς τὸ ἱερὸν κανονιστικόν,
ἐπιφέρει ἔπειτα ἀμέσως ὅτι ἐγένετο οὐδὲν ἦντον ἐν
Κωνσταντινουπόλει ἡ εἰρημένη ἐξέτασις ὑπὸ τοῦ
Χριστιανουπόλεως καὶ τοῦ ἱερομονάχου Ἰγνατίου,
καὶ ὁ ἐκλεχθεὶς ἀνεκρῆνθη ὑποψήριος τῆς θεοσω-
στοῦ πόλεως Ρόδου· ἐπιψηφίσαντος δὲ καὶ τοῦ μα-
καριωτάτου πάπα τῆς μαρτυρίας, ἀπετέλεσεν ἡ μο-
νή τῆς ἡμῶν τὰ τοῦ ψηφισθέντος· τρίτη αὕτη δυσ-
ερμήνευτος ἀντίφρασις.

Ἐπὶ τούτοις ἄπορον εἶναι διατί ἡ χειροτονία νὰ
τελεσθῇ ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου, καὶ οὐχὶ
ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τῆς Παμμκακκάριστου; Ἡ ἱε-
ροτελεσία, ἡ περιγραφῶς γενομένη, προσήκει μᾶλλον
νὰ ἐνεργηθῇ ἐν τῷ πρωτεύοντι ναῷ ἢ ἐν ἄλλῳ δευ-
τερεύοντι. Πῶς δὲ παρερρήθησαν ἐν αὐτῇ καὶ πολλοὶ
ἀρχιεπίσκοποι καὶ ἐπίσκοποι τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλη-
σίας; Ἡ πόλις, ἐρημωθεῖσα ἐπὶ τῆς ἀλώσεως, δὲν εἶ-
χεν ἔτι τῷ 1455 πολλοὺς κατοίκους, καὶ λατίνους
ὀλιγίστους βεβαίως ἠείθιμι. Πῶς λοιπὸν συνέπεσε
νὰ εὐρεθῶσι καὶ οἱ δυτικοὶ ἀρχιερεῖς, τοὺς ὁποίους,
ὡς γνωστὸν, ὁ κατακτητὴς δὲν μὴνδὲι παντάπασιν;

Τοιοῦτους παρήγαγεν ἐν ἐμοὶ διαταγὸς ἡ ἀ-
νάγνωσις καὶ ἡ μελέτη τῆς προκειμένης *Πράξεως*.
Ἄλλοι δοκιμώτεροι ἐμοῦ ἴσως ἀποδείξουσιν ὅτι οἱ
διαταγμοὶ αὗτοι εἶναι ἀνυπόστατοι· καὶ τότε τὸ ἔγ-
γραφο τοῦτο θέλει ἀποθῆναι σπουδαιότατον, διότι
θέλει τροπολογῆσαι ἕλας τὰς ἄχρι τοῦδε ὑφιστα-
μένας δοξασίας περὶ τῶν σχέσεων εἰς αὐτὰς διατέλου,
κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου, αἱ δύο ἐκκλησίαι.

Ἐν Αθήναις, τῇ 9. Μαρτίου 1868. Ὀλίως ὑμῆτερος
Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΚΙΤΡΙΝΟΝ ΡΟΔΟΝ.

(Συνέχ. καὶ τέλος. Ἰδε φυλλ. 430.)

✠

Ἡ Οὐρανία, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἀνδρέας, εἶναι
δεκαοκτὼ ἔτων, ὡραία ὡς οἱ ἄγγελοι, δυστυχῶς ὁ-
μως ὄχι ὅσον καὶ αὐτοὶ ἀλάνθαστος· ἄρα ἔχω νὰ
διατρέξω εἰκοσιν ἔτη ἐπικίνδυνα, εἰκοσιν ἔτη πά-
λης καθημερινῆς, κατὰ τὴν ὅποιαν πίπτουσι θύματα
πολλοὶ ἄνδρες ἄξιοι καλλιτέρας τύχης. Δὲν εἶμαθα
εἰς τὴν Τουρκίαν ὥστε νὰ σκεπάσω μὲ *γασμάκι* τὸ
πρόσωπον τῆς γυναίκός μου, καὶ νὰ τὴν φυλάξω
βαθῶς εἰς τὸ *χαρμίον*· ἐξ ἐναντίας εἰμεθα εἰς
Παρισίους, ὅπου αἱ γυναῖκες ζῶσι μεταξὺ τοῦ κό-
σμου, ὅπου οἱ ἄνδρες τὰς βλέπουσι καὶ πολλοὶ ἐξ
αὐτῶν προσπαθοῦσι νὰ ἐλκύσωσι τὴν εὐνοίαν τῶν· ἡ
πάλη λοιπὸν εἶναι ἄφρατος. Καὶ τούτου δοθέντος
διὰ τί νὰ μὴ ἀρχίσῃ ἀπὸ σήμερον; ὁ γνωρίζων τὸν
κίνδυνον ἀποφεύγει αὐτὸν κατὰ τὸ ἦμισυ, καὶ διὰ
τούτου ἡ ἐπιβουλὴ τοῦ Τεσιῆ ἀντὶ νὰ μὲ βιάσῃ ἡμ-
πορεῖ νὰ μὲ ὠφελήσῃ· ὅθεν θὰ τὸν ἀφήσω νὰ ὑπο-
βάλλῃ τὰς ὑποκλίσεις του εἰς τὴν γυναῖκά μου. Ὁ-
ποῖος θέλει νὰ πεισθῇ ἂν ἐν ζήφῳ εἶναι καλόν, δοκι-
μάζει τὴν λάμψαν· διὰ τί νὰ μὴ κάμω καὶ ἐγὼ τὴν
αὐτὴν δοκιμὴν τῆς ἀρετῆς τῆς γυναίκός μου; Καὶ
ἂν, ὡς δὲν ἀμφισβῶ, δὲν ὑποπέσῃ, θὰ προαπο-
κτήσω εἰκοσιν ἔτων ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν· πλὴν
τούτου θὰ εἶμαι ἀγρυπνός, ἐνῶ θὰ φαίνομαι ὅτι
κλείω τοὺς ὀφθαλμούς.

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν, ἦτις ἀγνωσοῦμεν μὲ-
χρι τίνος ἦτο συνετὴ, ὁ Ἀνδρέας ἐξηκολούθησε νὰ
φιλοφρονῇ τὸν Τεσιῆ ὅπως καὶ προτοῦ. Τότε μεταξὺ
τῆς Οὐρανίας καὶ τῶν δύο ἐχθροφίλων ἤρξατο μυ-
στικός ἀγὼν, ἡ δράμα λαθραίων, οὐτινος ἕκαστον
πρόσωπον φαίνεται δεχθῆναι τὸ ἐξίωμα Λαδοβίκου
τοῦ ΙΑ' (¹). Ὅσα πλέον ὁ Ἀνδρέας ἐφαίνετο ἡσυχος,
τόσα πλέον ἡ σύζυγός του προσεποιεῖτο ἐρωτοτρο-
πίας· καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ εἰς ἡπάτα τὸν
ἄλλον, ἀμφότεροι δὲ ἡπάτων τὸν Τεσιῆ, ὅστις μόν-
νος οὐδένα ἡπάτα. Πρώτη ἡ Οὐρανία ἐβαρύνθη τὴν
προσποίησιν τὴν ὅποιαν καὶ φύσει ἀπεστρέφετο. Ἐκ-
λαβοῦσα κατὰ πρῶτον τὴν ἀταραξίαν τοῦ ἀνδρός
τῆς ἀντὶ καταφρονήσεως, καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀπε-
ρίριστον ἐμπιστοσύνην θεωρήσασα ὡς ἀπόδειξιν ἀ-
διαφορίας, ὑπεκρίθη, ὡς εἶδομεν, ἐρωτοτροπίας· ἀφοῦ
ὅμως εἶδεν ὅτι καὶ οὕτω δὲν κατάρθονε νὰ ἐξε-
γείρῃ θύελλαν ζηλοτυπίας, τὴν ὅποιαν πολλοὶ γυ-
ναῖκες ὑπαλαμβάνουσιν ὡς ἀναντιρρήτον ἀπόδειξιν

(¹) Ἐπισημαίνεται ὅτι ἐννοεῖ τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἐπα-
νελάμβανε καὶ ἐφημέριον ὁ Λαδοβίκος· «qui nasci dissimulato
nasci cogitavit». Πρὸ αὐτοῦ ὅμως ἀρχαῖος τις εἶπεν· «ὁ μόνος
ὁ ὄνομα οὐδ' ἄρχον», ΣΗΜ. ΠΑΝΔ.

ἀγάπης, ἀπέβαλε καὶ τὴν ὑπόκρισιν καὶ κατεβλήθη ὡς
μετὰ πάλην καρτερῶν.

Τοῦτο ἰδὼν ὁ Ἀνδρέας ἐταράχθη, ἀποδοῦς τὴν
μελαγχολίαν τοῦ γυναικός του εἰς τῆς συνειδήσεως
τὴν τύψιν, τὴν ὅποιαν αἰσθάνονται αἱ ἐνάρετοι καρ-
διαὶ ὅταν ἐννοήσωσι γεννώμενον ἐν αὐταῖς ἐνοχοῦ
πάθος. Ὁ Τεσιῆ ὅμως, εἰ καὶ ἐσκέφθη τὰ αὐτὰ,
ἔχαρη ὅμως πρᾶτεῶν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ κίτιος. Διὸ
καὶ ὁσάκις ἐβλεπε μελαγχολικὴν τὴν Οὐρανίαν ἐπα-
νελάμβανε τακτικῶς τὴν ἐξῆς φράσιν· — Τὸ μόνον
τὸ ὅποιον μὲ παρηγορεῖ διὰ τὴν στέρησίν σου, εἶναι
ἡ εὐτυχία σου.

Ἡ γυνὴ πρὸς τὴν ὅποιαν εἰκοσάκις τῆς ἡμέρας
λέγει τις ὅτι εἶναι εὐτυχὴς, ἀρχίζει ν' ἀμφισβῶν
ἡ Οὐρανία μάλιστα, ἦτις δὲν ἐπίστευε πλέον εἰς
τὴν εὐτυχίαν τῆς, ἠσθάνετο σπαρασσομένην τὴν
καρδίαν τῆς ὁσάκις ἤκουε τὴν ὑποκριτικὴν ἐκείνην
φράσιν.

Η.

— Αἰωνίως λοιπὸν θὰ μὲ λέγῃς διὰ τὴν εὐτυ-
χίαν μου; ἠρώτησέ τινα ἐσπέραν ἡ Οὐρανία τὸν
Τεσιῆ ἀδυνατοῦσα νὰ κρατήσῃ τὴν λύπην τῆς.

Ὁ δὲ Τεσιῆ ἀνεκρίθη ὡς κνηγὸς ἐνεδρῶν
πρὸ πολλοῦ, καὶ ἀνέκραξε μὲ φωνὴν περιπαθῆ

— Πῶς; ἠπατήθη; δὲν εἶσαι ἡ εὐτυχιστάτη
τῶν γυναικῶν;

Διὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς Κ. Ρενῶ ἡ Οὐρανία πρὸ
πολλοῦ δὲν εἶχεν εἰς τίνα νὰ ἐκμυστηρευθῇ τὸν πό-
νον τῆς· καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ὑπερεκχειλήσει, δάκρυα
ἀνέβλυσαν ἐκουσίως ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

— Θεέ μου! ἀνεφώνησεν ὑποκριτικῶς ἐκεῖνος,
τί ἔχεις; τί σημαίνουν τὰ δάκρυα;

— Δὲν μὲ ἀγαπᾷ πλέον! ἀνέκραξε κατακλιθεῖ-
σα ἄπελπις εἰς τὸ ἀνακλινηθῆναι.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀπελπίσις αὕτη δὲν ἤρσεν εἰς
τὸν Τεσιῆ ὑποκρινόμενος ὅμως πάντοτε εἶπεν·

— Ἀγαπητὴ Οὐρανία, ἀνοίξέ με τὴν καρδίαν
σου· ἐὰν ἔχῃς λύπας, εἰς τίνα ἄλλον ἠμπορεῖς νὰ
τὰς ἐμπιστευθῆς καταλληλότερα, παρὰ εἰς φίλον ἀ-
φωσιωμένον οἷος εἶμαι ἐγὼ; Ὁ ἦμην δυστυχέστα-
τος ἂν εἶχες ἀμφισβολίαν περὶ τῆς ἀφοσιώσεώς μου.
Μὴν ἐμποδίζῃς λοιπὸν τὰ δάκρυά σου, ἀλλ' ἄφες με
νὰ τὰ σφογγίσω.

Τὰ ἐπιβουλα ταῦτα λόγια ἐπέτυχον· διότι ἡ Οὐ-
ρανία, πιστεύουσα ὅτι ὁ Τεσιῆ δὲν ἦτο πλέον ὁ ἀρ-
χαῖος λάτρης, ἀλλὰ φίλος εὐλακρῆς ἔτοιμος νὰ
τὴν ἀκούσῃ, ἀπεκρίθη, καὶ μὲν ζητοῦσα νὰ κρατή-
σῃ τὴν λύπην τῆς, ἀδυνατοῦσα ὅμως νὰ περιορίσῃ
αὐτὴν ὑπερεκχειλήσασαν.

— Καλὴ μου Ἀρστέϊδη, γνωρίζεις τὸν χαρα-
κτήρα μου· ἠξέσῃς ὅτι μὲ ἔλας μου τὰς ἐλλείψεις
ἔχω καλὴν καρδίαν, καὶ ὅτι ὅς τις μὲ δεῖξῃ ἀγά-

πην με εξουσιάζει. ἄλλ' ὁ ἄνδρας ὅμως δὲν με ἐνόησε καὶ δὲν με ἀγαπᾷ. Ἐνθυμῆσαι ὅτι ὅταν ἤμεθα ἀβραβωνισμένοι, ἤμην ἀρετὰ κακῆ, καὶ σὺ εὐόμοις ἐναντίον μου· αἰωνίως ἐφιλονεικούμεν' ἀλλὰ δὲν ἤμην μνηστικὸς. Ἐνθυμῆσαι ὅτι δὲν σὲ ἠγάπων, ἐνῶ αὐτὴν τὸν ἀγαπῶ, τὸν ὑπερκαπῶ μάλιστα. Εἶμαι πολλὰ δυστυχῆς ἢ ταλαίπωρος!

— Καὶ σὲ καλομεταχειρίζεται; ἠρώτησεν ὁ Τεσιὲ διαγνώσας τὰ χεῖλη του διὰ τὴν ἐξομολογησάν τῆς Οὐρανίας.

— Ἐξ ἐναντίας, εἶναι κάλλιστος, με ἐμπιστεύεται ὅ,τι καὶ ἂν ἔχη, ὅ,τι θέλω τὸ θέλει καὶ αὐτὸς, καὶ ἐκτελεῖ καὶ τὰς παρμικροτέρας μου ἐπιθυμίας, καὶ αὐτὰς τὰς παραδόξους· καὶ ἀφοῦ ὑπενδρεῦσθην οὕτω, ἐλαχίστη φιλονεικία συνέβη μεταξύ τῶν δύο μας. Δὲν ἔχω λοιπὸν δίκαιον νὰ παραπονεθῶ· ἀλλὰ σὲ ἐρωτῶ, Ἀριστείδη, ἢ καρδία δύναιται νὰ ζήσῃ χωρὶς πάθος;

— Ὄ! ἀνεφώνησεν ὁ Τεσιὲ, ἀνυψώσας τοὺς σφληγμοὺς, ἢ καρδίαν... τὸ πάθος... Ἡ δὲ Οὐρανία ὑπολαβούσα·

— Ἄν ἤξευρες, εἶπε, πόσον κατ' ἀρχὰς εὖρισκα ἔβραζον τὴν ζωὴν καὶ ἀσύγκριτον τὴν εὐτυχίαν μου! ἢ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη μου εἰς τοσοῦτον βαθμὸν με μετεμόρφωσεν, ὥστε δὲν θὰ μ' ἐγνώριζες. Ὁ ἀδάμαστος χαρακτήρ μου ἔγεινε μαλακός, καὶ ἐνῶ πρὶν δὲν ὑπετασσάμην εἰς κανόν, ἐπροσπάθουν νὰ μαντεύσω ἀπὸ τὰ βλέμματά του τὴν ἐπιθυμίαν του· δὲν ἀργιζόμην πλέον' ἐπαύσα νὰ εἶμαι κακῆ. Ἴδου διὰ τί ἔπρεπε νὰ με ἀγαπήσῃ· ἂν ἦσο εἰς τὴν θέσιν του δὲν θὰ με ἠγάπα;

— Ὄ! ἀνεφώνησεν ὁ Τεσιὲ.

— Καὶ ὅμως, ἐπανελάθεν ἐκείνη, δὲν με ἀγαπᾷ ἢ ἀγάπη μου τὸν ἐνοχλεῖ, ὡς παρὰ τὸν ἐνόησε· τὰ λόγια του εἶναι ψυχρὰ, ὑπὲρ τὸ δέον λογικὰ. Προσπαθεῖ τάχα νὰ ψυχράνῃ τὴν εἰς αὐτὸν ἀρραβωνίαν μου;

— Λοιπὸν νομίζεις ὅτι δὲν σὲ ἀγαπᾷ; ἠρώτησεν ὁ Τεσιὲ.

— Εἶμαι βεβαία, ἀπεκρίθη με ὀρμὴν ἡ Οὐρανία· καὶ θέλεις ἀποδείξιν; Ὅταν ἤλθες νὰ με ἰδῆς σ' ἐδέχθην φιλοφρόνως, διότι ἤμην ἀποφασισμένη νὰ δοκιμάσω τὴν καρδίαν του. Δὲν θὰ σὲ λυπήσῃ ὅ,τι θὰ σὲ εἶπῃ. Σὲ λέγω λοιπὸν ὅτι ἡ εὐχαρίστησις τὴν ὁποίαν ἐδείξῃ ἔταν σὲ εἶδα, ἢ εὐγένεια καὶ αὐτὴ μου ἢ ἐρωτοτροπία δὲν ἦταν διὰ σὲ παρὰ δι' αὐτὸν· τὴν ἐκκαμὰ διὰ νὰ τὸν τιμωρήσω, νὰ τὸν ἀνησυχήσω, νὰ διεγείρω τὴν ζηλοτυπίαν του. Ὡὰ τὸ ἐνόησας καὶ ὁ ἴδιος, διότι, ὡς ἠξέουρες, οὔτε σὲ ἀγαπῶ, οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ σὲ ἀγαπήσω. Αὐτὸς ὅμως ὁ ὅποιος δὲν γνωρίζει τὴν καρδίαν μου ὅσον ἐγὼ, δὲν ἔπρεπε νὰ ζηλοτυπήσῃ; Ἐρχεσθαι καθ' ἡ-

μέραν, τὴν ἰδίαν ὄραν' ἀλλὰ μήπως τὸ παρετήρησε; μήπως ἐνθυμῆθη ὅτι παρ' ὀλίγον θὰ με ὑπενδρεῦσε; τί τὸν μέλει; Ἴδου εἰς' ἐδῶ πρὸ δύο ὠρών μόνος με ἐμέ' τὸ ἠξέουρες, καὶ ὅμως ἀδιαφορεῖ· ὅταν ἤλθες αὐτὸς ἀνεχώρησε καὶ ἀκόμῃ δὲν ἐπέστρεψε. Δὲν με ἀγαπᾷ, καὶ ἐγὼ τὸν ἀγαπῶ τόσον!

Ἡ κατ' ἐπανάληψιν δοθεῖσα διαβεβαίωσις ὑπὸ τῆς Οὐρανίας ὅτι δὲν ἀγαπᾷ, οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ ἀγαπήσῃ τὸν Τεσιὲ, ἀνέτρεψε τὰ σχέδια καὶ προσέθελε τὴν φιλαυτίαν του· ἀλλ' ἐπιθυμῶν νὰ ἐκδικηθῇ κατέφυγεν εἰς ἄλλο μέσον εἰπόν·

— Γνωρίζω πρὸ πολλοῦ τὸν ἄνδρα, καὶ ἠξέουρες ὅτι δὲν ἔχει τὸν ψυχρὸν καὶ ἀδιάφορον χαρακτήρα τὸν ὅποιον λέγεις· ἐξ ἐναντίας τὸν εἶδα πάντοτε ζωηρὸν καὶ εὐκόλως συγκινοῦμενον. Ἐν λοιπὸν δὲν σὲ ἀγαπᾷ τῶνόντι, θὰ εἶπῃ ὅτι ἔχει ἄλλην αἰτίαν.

— Δὲν μ' εὕρισκε τῆς ἀρεσκείας του;

Καὶ ὁ Τεσιὲ κινήσας μετὰ δισταγμοῦ τὴν κεφαλὴν, εἶπεν·

— Ἄλλην αἰτίαν θὰ ἔχη.

— Ἄλλην! ἐπανελάθεν ἡ Οὐρανία ἀτενίσασα αὐτόν.

Ἄλλ' ἐκεῖνος νέσας τὴν κεφαλὴν ἐσιώπησε.

— Τί κίτιον; ἠρώτησεν ἐκ νέου ἡ Οὐρανία.

— Ἀρετὰ εἶπα, ἀπεκρίθη ὁ ὑποκριτής, Πλὴν τούτου ὑποψίαζ' ἔχω· διότι πρὶν νὰ πιστεύσω ὅτι καρδία ἐλευθέρη δὲν σὲ ἀγαπᾷ;

— Πῶς! ἀνέκραξεν ὡς μαινομένη ἡ Οὐρανία· ἀγαπᾷ ἄλλην;

— Δὲν εἶπα αὐτὸ, ἀπεκρίθη ὁ Τεσιὲ, προσποιούμενος μετάνοιαν δι' ὅ,τι ἐφανέρωσε.

— Τὸ εἶπες! ἀνέκραξεν ἡ Ζηλότυπος, καὶ τῶρα θέλεις νὰ τὰ διορθώσῃς. Ἄ! ἀγαπᾷ ἄλλην! τῶρα ἐνόησ' ἢ τρέχει' εἰπέ με τα ὄλα, διότι εἶμαι βεβαία ὅτι τὰ ἠξέουρες. Ἰσως μάλιστα καὶ σὲ τὰ ἐκμυστηροῦσεται' λέγε.

— ἔχω ἀπλῶς ὑπονοίας, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· καὶ ὅπως ἔγινες...

— Δὲν ἔχω τίποτε, δὲν κλαίω' λέγε, ἂν θέλεις νὰ μὴν ἀποθάνω.

— Ἡ σκέσις τὴν ὁποίαν σὲ εἶπα εἶναι ἀρχαία· τὴν γάμου σου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ σὲ λυπήσῃ ὑπὲρ τὸ δέον. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὁ ἄνδρας με ὤμιλησε τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἤλθεν εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ πατρὸς σου.

— Καὶ λοιπὸν; ἠρώτησεν ἡ Οὐρανία ἀσθμαίνουσα.

— Φαίνεται ὅτι ἀπήνησεν εἰς τὸν δημόσιον χορὸν ὠραιότατην νέαν, καθὼς με εἶπεν.

— Εἰς τὸν χορὸν;

— Καί.

— Καὶ τὸ ὄνομά της;

— Ἄγνοῶ, οὔτε αὐτὸς δὲν τὸ ἠξέουρες. Ἴδου αἱ πληροφορίες ὅσας με ἔδωκεν· εἶδε δύο γυναῖκας εἰς θεωρεῖον τῆς τρίτης σειράς· ἡ μία ἐφόρει δακτυλίδιον ἐπὶ τοῦ χειροκτίου, καὶ ἡ ἄλλη ἐκρέτει κίτρινον βρόδον.

Ἡ Οὐρανία ἀνεπήδησεν ὡς ἐκ μηχανῆς, καὶ πάλιν ἔπεσεν εἰς τὸ θρανίον σχεδὸν ἀνάσθητος.

— Φίλος τις τοῦ ἀνδρός σου ἔλθῃ, ἐξηκολούθησεν ἐκεῖνος, ἔσται ἀποτόμως τὴν προσοπίδα τῆς μιᾶς, καὶ εἶδεν ὁ ἄνδρας πρόσωπον τὸ ὅποιον καὶ νὰ περιγράψῃ ἀδυνατεῖ.

— Τὴν εὖρεν ὄραϊαν; ἠρώτησεν ἡ Οὐρανία.

— Ὄραιότατην! θελτικωτάτην! ἀξιολάτρευτον! καθὼς με εἶπα. Καὶ ἐπειδὴ με ἀναγκάζεις νὰ σὲ φανερώσω ὄλα, προσθέτω ὅτι τόσον τὴν ἠγάπησεν, ὥστε τὴν δευτέραν ἡμέραν ἐμονομάχησε με τὸν φίλον του.

Καὶ ἡ Οὐρανία ἀρπάσασα με ὀρμὴν τὰς δύο χεῖρας τοῦ Τεσιὲ, καὶ σφίγγασα αὐτὰς με δύναμιν·

— Καὶ τὴν ζωὴν μου, εἶπεν, ἂν με ἐξήτεις θὰ σὲ τὴν ἐδίδα, τὴσιν χαρὰν μ' ἐπροξένησες.

Ὁ Τεσιὲ νομίσας ὅτι παρεφρόνησεν ἀπεχώρησεν ὀλίγον· ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ἀνοίχαι ἡ θύρα καὶ ἐφάνη ὁ ἄνδρας, ὅστις ἰδὼν τὴν συγκίνησιν τῆς γυναικὸς του καὶ τοῦ Τεσιὲ ἀχώρισσε, νομίσας ὅτι ἐγένετο ὄμμα τῆς δοκιμῆς του. Ἡ δὲ Οὐρανία σηκωθείσα ἠσθάνθη κλονούμενα τὰ γόνατά της· κατάρθρωσε ὅμως νὰ δρᾷμῃ πρὸς τὸν σύζυγόν της, καὶ ἐναγκαλισθεῖσα περιπαθῶς αὐτόν·

— Ὑποκριτὰ! ψεύστη! ἀνέκραξε, συνοδεύουσα πᾶσαν λέξιν δι' ἐνὸς φιλήματος. Πιζίζεις λοιπὸν κωμῳδίαν· νομίζεις ἀνάξιον σοῦ ν' ἀνοίξῃς τὴν καρδίαν σου εἰς παιδίον ὅποιο ἐγὼ; Ὄραϊα τῶνόντι! Εἶσαι ψυχρὸς καὶ βαρὺς με τὴν γυναῖκά σου, καὶ μονομαχίης διὰ μίαν προσωπίδοφόρον!

Ὁ δὲ Τεσιὲ, μόλις ἰδὼν τὸν ἄνδρα ἐλαβεν εἰς χεῖρας τὸν πλὴν του, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἐραστῶν ὅταν καταλαμβάνονται ἐπ' αὐτοφύρω. Ἰδὼν ὅμως ὅτι ἐτράπησεν ἐναντίον του αἱ βραδουργίαι του, ἐπλησίασε σιγὰ σιγὰ εἰς τὴν θύραν καὶ ἔγεινε ἀφαντος.

— Ἐμαθες λοιπὸν τὰς τρέλας μου; ἠρώτησεν ὁ ἄνδρας ἐναγκαλισθεὶς καὶ αὐτὸς τὴν γυναῖκά του.

— Τρέλας! ἀνέκραξεν ἡ Οὐρανία· ἠξέουρες τί εἶναι αἱ τρέλαι σου; ἢ φρόνησις σου. Μήπω; δὲν ἔχομεν κινδὸν νὰ γίνωμεν σοβαροί; τῶρα ὅμως ἀφοῦ σ' ἐμαθα, ἠξέουρες ὅτι δὲν πρέπει νὰ σὲ πιστεύω πλέον· τῶρα ἠξέουρες ὅτι δὲν εἶσαι οὔτε ψυχρὸς, οὔτε σοβαρός· ἐξ ἐναντίας ἔχεις κακὴν κεφαλὴν, ὁποίαν καὶ ἐγὼ. Ἄ! ἂν ἤμην ἄνδρας, θὰ ἐμονομάχουν καὶ ἐγὼ με σέ. Σὺ ὅμως δὲν θὰ μονομαχή-

σῃς πλέον· σὲ τὸ ἀπαγορεύω· σὲ συγχωρῶ τὴν φορὰν αὐτὴν, διότι τὸ ἔκαμες δι' ἐμέ, ἐμὲ τὴν ἀγάριστον, ἢ ὅποια ἐνόμιζα ὅτι δὲν με ἠγάπα. Μὲ ἀγαπᾷς ὅμως, ἔ;

— Καὶ ἀμφισβάζεις;

— Ἄν ἤξευρες τί κακὸν με ἐπροξένησες. Μὴ κάμνεις πλέον σὲ παρακκλῶ δοκιμᾶς. Διὰ τί φοβέσαι νὰ δείξῃς πόσον με ἀγαπᾷς; Λοιπὸν με ἠρέσας εὐθὺς, ἐγὼ ὅμως δὲν σὲ ἐγνώρισα· ποῦ νὰ ἠξέουρες ὅτι ἦσο ἐκεῖνος ὁ ὅποιος εἶχε τοιοῦτον μίτον. Πόσον θὰ γελάσῃ ἡ Ὀρτενσία ὅταν τὸ μάθῃ! Λοιπὸν δὲν θὰ μονομαχήσῃς πλέον· ἠξέουρες πόσον Ζηλότυπος εἶμαι; Πλὴν μὴ με ἀφίνης πλέον νὰ ὀμιλῶ· τόσον σὲ ἀγαπῶ, ὥστε λέγουσά το φοβουῖμαι μὴ τρελαθῶ· κλείσε τὸ στόμα μου με τὸν δακτυλὸν σου. Καὶ ἀληθῶς ἔκλεισε τὸ στόμα της ὁ ἄνδρας, οὐχὶ ὅμως με τὴν χεῖρά του.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Α'. ΘΡΑΚΙΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ.

Ἐκ τινος Θρακικοῦ χωρίου, ἔπερ οὐδ' ὀνομάζει ὁ ἡμέτερος ἀνταποκριτής, ἐστάλησαν ἡμῖν αἱ ἐξῆς ἐπιγραφαί, ἀντιγεγραμμέναι ὑπ' ἀνδρὸς ἀπείρου τῆς ἐπιγραφικῆς. Μὴ εὐκαρῶντες δὲ νὰ ἐρευνήσωμεν, τίνες ἐξ αὐτῶν καὶ πῶς εἶναι ἐκδοδομένα, προσεπαθήσαμεν ν' ἀναγνώσωμεν ὅσα ἐν αὐταῖς ἀσφαλῶς ἠδυνήθημεν, σημειοῦντες τὰ ἑλληνικά, ἀμφίβολα, ὁμολογουμένως ἐσφαλμένα ἢ ἀκατανόητα, διότι ἐπιθυμοῦμεν νὰ σωθῶσι τὰ μνημεῖα ταῦτα, ἐλπίζοντες ὅτι ἄλλοι ἰδόντες αὐτὰ, ἢ τυχόντες ἀκριβεστέρων ἀντιγράφων καὶ πλείονα ἔχοντες εὐκαρίαν θέλουσαν ἐκδώσει αὐτὰ πληρέστερον.

Τὰ μνημεῖα ταῦτα, ὧν ἡ ἐποχὴ εἶναι ὠρισμένη, ἀνήκουσι προφανῶς εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Ἐβρου Τραϊανούπολιν (Augusta Trajana). Αἱ δὲ ἐπιγραφαὶ περισταῖσι πολλὰς συμπλοκάς γραμμάτων καὶ τὸ ὅτι εἶνα χροῦ εἶναι μικρότερον, κείμενον ἐν τῷ μέσῳ

Α. Ἀγαθὴ τύχη
Τὸν μέγιστον καὶ
θειότατον αὐτο-
κράτ(ορα)... (α)
... (β)
Μ. Ἀντωνίνου... (γ)
νον, εὐσεβῆ, εὐτ(υ)

(α) Ἐν τῷ ἀντιγρ. α δ ε γ.
(β) Ἐν τῷ ἀντ. εν της οκτουβντ.
(γ) Ἐν τῷ ἀντιγρ. ρ ο γ. α

χῆ (α), σεβα : : (β)
ἢ Βολῆ καὶ ὁ λαμ-
πρότατος δῆμος Τρα-
κιανῶν (γ) ἐκ τῶν ὑπερτα-
των (δ) ἡγεμονεύοντος
τῆς Θράκης ἐπαρχίας.

2.

Ἀγαθὴ τύχη
Ἀυτοκράτορα Καισα(ρ)
α Μ-Αδρήλιον Ἀντωνίνον
εὐσεβῆ, εὐτυχῆ, σεβασ (τόν),
(παρ)θικόν, Βρατανικόν, (δ)
μέγιστον, ἢ Βουλῆ
καὶ ὁ δῆμος ὁ Τραϊανῆς

ἐπιμελουμένου . . Φ. λ.
Πολυδώρου (ε) ἄρχοντος

3.

Ἀγαθὴ τύχη
... (ζ) Πρωμ
Ἀπόλλωνος ἑταῖρον
(ὁ)ρῶν Δαυδαλέης
θῆκεν ἀγάλμα τέχνης
... (η) καὶ δένδρα
καὶ ἔρπετά καὶ πετηνά (θ)
φωνῆ καὶ χειρῶν
... (ι) ἐν ἁρμονίᾳ

4.

Ἀγαθὴ τύχη
τὸν μέγιστον καὶ θεοφιλῆστατον
καὶ θεοφιλέστατον Καισαρα
αὐτοκρ(α)το
ρα (κ) σεβα(στών), Μαισικόν(λ), μέγιστον,
Δακικόν μέγιστον, Σαρματικόν
μέγιστον, Γερουσίας
Τραϊανῶν (μ) . . . (ν)
αὐτο χῶς

5.

Ἀγαθὴ τύχη
(τ)ὸν κρατερόν πτολέ-

- (α) Ἐν τῷ ἀντιγρ. ζω
- (β) Ἐν τῷ ἀντιγρ. . . σεβα-ι-ι. σω τ.
- (γ) ια νεωεκ τ...
- (δ) = βρετανικόν.
- (ε) Ἐν τῷ ἀντιγρ. Πολλ. δώρου.
- (ζ) Τηροε π.
- (η) σεβας
- (θ) αὐτο.
- (ι) κομμε. . .
- (κ) Ἐν τῷ ἀντιγρ. ρος.
- (λ) Μοισικόν.
- (μ) Ἐν τῷ ἀντιγρ. Τραϊασιεωε.
- (ν) Ἐν τῷ ἀντιγρ. Ιπποδερ.

(μ)οισι καὶ ἄτρομον
... πιδίαν τὴν

6.

Ἀμφοτέρων τῶδε
σημα' Σαθεινῆς,
Αἰμιλίου τε
ἀνδρὸς κυδα-
λίου καὶ πιου-
τῆς ἀλλ(δ)χου.

7.

Ἀγαθὴ τύχη
τὸν θεοφιλῆστατον καὶ μέ-
γιστον αὐτοκράτορα Καί-
σαρα Μ. Αδρήλιον Κόμμοδόν
Ἀντωνίνον (α), σεβαστόν,
Γερμανικόν, Σαρματικόν,
Βρετανικόν, ἀρχιερέα
μέγιστον, δημ (β) ἐξ (γ) τὸ ιβ', αὐτοκρ
κράτορα, ὕπατον τὸ ε',
Πι (δ) . . ἡγεμονεύοντος Θράκης(ε)
ἐπαρχίας καὶ Μαι. . . ου
. . . σ. β. Βαντίστα (ζ) τοῦ
. αν. . κτρός Απολλων. .
τοῦ ἀρχιερέ(ω)ς. . (ε) τοῦ πατρὸς ἐκ τῆς
... νιδι (ι)

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 2 Μαρτίου 1808.

Γ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Β. ΚΥΠΡΟΥ ΑΝΑΓΙΓΦΘΝ.

Κύριε συντάκτη! Ἡ Πανδώρα ἦτις ἐπὶ τὸσαῦτα
ἤδη ἔτη δωροφορεῖ εἰς τὰς νέας ἡμῶν καὶ ἀναγεν-
νωμένας κοινωνίας τὸσαῦτα καλὰ καὶ τὸσαῦτην ὠ-
φέλειαν παρέχει εἰς τὸ κοινόν, ἃς παράσχη καὶ τὴν
ἐξῆς ἀρχαιολογικῆν εἰδησιν, ἃν ἐγκρίνη αὐτὴν, ἀφοῦ
δυστυχῶς ἐξέλιπεν ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐφημερίς τῶν
Ἀθηνῶν, κρέμασιν οἷς οἶδε Κύριος.

Πρό τινων ἡμερῶν κατετέθη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἀρ-
χιεπισκοπῇ προσωρινῶς καὶ ἔνεκα φιλονεικίας, ἀνά-
γλυφον εὐρεθὲν ὑπὸ χωρικοῦ κατοικοῦ τῆς Ἀθήνου.

Ὁ λίθος εἶναι ἐπιτόπιος ἐλαφρὸς, οὐ τὸ μὲν σω-
ζόμενον ὄψος (διότι εἶναι πρὸς τὰ ἔνω τετρασυσμένον
καὶ ἔλον τὸ πλάτος) 0,54, τὸ δὲ πλάτος 0,60.

Τὸ περιεστώμενον εἶναι τρεῖς ἄνδρες καθήμενοι
ἢ μὲλλον ἀνακείμενοι πλυσίστατα καὶ ἐν ἐπαφῇ
ἀλλήλων κατὰ πλευράν, καὶ ἔχοντες ἐστηρικμένον

- (α) Ἐν τῷ ἀντιγρ. Ἀντωνίνον.
- (β) δημαρχικῆς
- (γ) ἔξουσίας
- (δ) ; Π(ατέρα) Πατριδος.
- (ε) Ἐν τῷ ἀντιγρ. κατασκευαστῶν ; κατ' ἀπείρασμα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

ΝΕΟΒΑΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ. — Βιογραφία τῶν ἐν τοῖς
γράμμασι διαλαμπάντων Ἑλλήνων, ἀπὸ τῆς καταδύσεως τῆς
βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας μέχρι τῆς ἑλληνικῆς ἐθνικερσίας.
(183—1824). Σύγγραμμα ΚΩΝΣΤ. Ν. ΣΑΘΑ βραβευθὲν
ἐν τῷ φιλολογικῷ διαγωνισμῷ τοῦ 1807. Ἐν Ἀθήναις 1808.
(Ἐκ δὲν, ἐκ τυπογρ. φῶλ. 48 καὶ σελ. 768.)

τῶν ἀγκῶνα ἐπὶ προσκεφαλαίων (ὕπαγωνίων)· στη-
ρίζουσι δὲ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ ὀρθῷ τοῦ βραχίονος.
Καὶ τοῦ μὲν πρὸς δεξιὰ τῷ ὄροντι ἢ παλάμη ἀνοι-
κτῆ, τῶν δὲ δύο ἄλλων κεκλεισμένοι ἄπτονται τῆς
ἀριστερᾶς σιαγόνας. Ἄφθονον μειδιάμα ἐπαυθεῖ ἐπὶ
τῶν χειλέων καὶ τῶν τριῶν, θεωμένων βεβαίως ἀν-
τικειμένον τι ἀπέναντι αὐτῶν, ὡς ἡ στάσις τῶν
δφθαλμῶν ἐμφαίνει.

Φέρουσι δὲ καὶ οἱ τρεῖς πώγωνα ἐπιμελέστατα
διευθετημένον κατὰ τὸν νῦν τουρκικὸν τρόπον, ἀντὶ
δὲ παντὸς ἱματισμοῦ ἓνα μόνον χιτῶνα, τὸν ἰω-
νικὸν πιθανώτατα, διότι αἱ χεῖριδες διήκουσι μέχρι
τῆς βίξης τῆς παλάμης, ἔχοντα ἐπιμελέστατα ἑ-
σχηματισμένας πτυχὰς κατὰ μῆκος μὲν τοῦ ὄρα-
κος, ἐγκαρσίους δὲ κατὰ τοὺς βραχίονας.

Εἶναι δὲ οὕτω τοποθετημένοι ὥστε αἱ δεξιὰ αὐ-
τῶν ὅα ἦσαν ὀπισθεν τοῦ ὤμου καὶ τῆς ἀριστερᾶς
τοῦ παρακειμένου ἑκάστω, καὶ μόναι αἱ παλάμαι
ἀνακύπτουσι κρατοῦσαι ἀντικειμένον τι θραυσθὲν
ἤδη· ὡς καὶ τῆς ἀριστερᾶς τῶν δύο τῶν ἔχόντων
αὐτὴν κεκλεισμένην, ὡς προείρηται, ἐξέχει τὸ περι-
φερές ἄκρον τῆς λιθάδος ἄλλου ἀντικειμένου, τοῦ ὁ-
ποίου ἢ ἑτέρα ἄκρα ὅα ἐκρύπτετο ὀπισθεν τοῦ πώ-
γωνος καὶ ὑπὸ τὸ οὖς.

Ὁ δ' ἐχθρὸς τῶν ἀνθῶν χρόνος οὔτε τοῦ λιθίνου
αὐτῶν στεφάνου ἐφεῖσθη, οὔτε τοῦ ἄκρου τοῦ πώ-
γωνος τοῦ μεσαίου.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ δρώμενα.

Φαίνεται μοι δὲ πιθανώτατον ὅτι παρίστανται
καθήμενοι ὡς ἐν συμποσίῳ καὶ, τὸ ὀλιγώτερον σὺνη-
θες, τρεῖς ἐπὶ μιᾷ κλίνῃ.

Τὸ δὲ ἐνδόξιμον τοῦτο λαμβάνω α — ἐκ τοῦ τρό-
που τῆς ἀνακλίσεως, β — ἐκ τῶν προσκεφαλαίων
ἢ ὑπαγωνίων, γ — ἐκ τῶν σωζομένων τεμαχίων
τοῦ ἐν ταῖς δεξιᾶς αὐτῶν ἀντικειμένου, ἕπερ πιθαν-
ώτατα εἶναι βυτῶν, καὶ δ' — ἐκ τοῦ ἀνθίου στε-
φάνου ὅπερ φέρουσι καὶ οἱ τρεῖς. Παρίστανται δὲ
ἐν στιγμῇ καθ' ἣν θεῶνται τὰς συνήθεις ἐν τοῖς πό-
τοις ἀλητηρίδας, διότι ὑπεροῶσι τῆς τραπέζης.

Ἐν Λευκωσίᾳ Κύπρου.

ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ.

Γ'. ΔΑΚΩΝΙΚΗ ΕΠΙΓΡΑΦΗ.

ΔΕΙΝΙΠΠΙΑΙ ΧΑΙΡΕ.

Ἡ ἀνωτέρω ἐπιγραφή εὐρέθῃ ἐν Οἰτύλῳ εἰς θέσιν
καλουμένην Δένδρακα Γαρδινίτσας ἔχαρχθη δ'
ἐπὶ λίθου κοινῷ ἔχοντος ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ἀνά-
γλυφον ἀμφορέως· ἀλλὰ διατὶ προσετέθη ἰ εἰς τὸ
τέλος τοῦ κυρίου ὀνόματος, ἐνῶ δὲν εἶναι δοτικῆ·
ἄλλως εἶναι κλητικὴ Δεινιππίαι;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΙΑΠΗΣ.

Τοῦ συγγράμματος τούτου τὴν ἐκτενῆ ἀνάλυ-
σιν, γενομένην τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπὸ τῶν ἐπὶ τοῦ
φιλολογικοῦ ἀγῶνος κριτῶν, ἀνέγνωμεν (1) ὅτε ὁ
Κ. Σάθας ἀνείλετο τὸν κόπτινον. Καὶ μόνον αὐτὴν
ἐπεξελθόντες ἐθαυμάσαμεν μετὰ τῶν ἀγωνοδικῶν
τὸν τε ἀριθμὸν τῶν συγγραφέων (ὧν πλείστοι ἦσαν
ἄγνωστοι καὶ εἰς τοὺς συντονώτερον ἀσχολουμένου
περὶ τὴν γραμματολογία), οἵτινες καὶ κατὰ τοὺς
ζοφερωτάτους χρόνους τῆς δουλείας ἐμύθουον ὑπὲρ
τῆς σωτηρίας τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, ἢ μᾶλλον
ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ἔθνους, τὴν ὁποῖαν καὶ ἐξε-
βίασαντο ἐπὶ τέλους, καὶ τὴν ἀφιλοκερδῆ, τὴν ἀκά-
ματον, τὴν ἀληθῶς ἠρώων ἀξίαν καρτερίαν, μεθ' ἧς
λεληθῶτος, ἐν παραδύστῳ καὶ σκοτίᾳ, ἐνεδρεύον-
τες μεταξὺ φθῶν καὶ κινδύνων, ἐπάλαιον ὑπὲρ τῆς
ἐθνικῆς ὑπάρξεως. Σήμερον δὲ ἀναδιφύοντες αὐτὸ
τὸ σχεδὸν ὀκτακοσιοσέλιδον σύγγραμμα, ἐξιστάμεθα
ἐπὶ τῇ ἀδαμάστῳ ἐνεργείᾳ, ἣτις ἐν τῷ μακρῷ δια-
γήματι τεσσαρῶν σιδηρῶν ἑκατονταετηρίδων κατείχε
τὰς εὐγενεῖς τῶν ἀθλητῶν ἐκείνων ψυχὰς· διότι καὶ
κατ' αὐτὴν τὴν ἰσ', ἣτις μέχρι τοῦ νῦν ἐνομιζέτο ζο-
φωδεστέρα τῶν λοιπῶν (2), ἤκαμαν λόγιοι περὶ τοὺς
τετρακοσίους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καταλέγονται ὁ
πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου ἐγκρά-
τέστατος (vir jure Graeco consultissimus κατὰ
Φαβρίκιον) Ἰάνης Λάσκαρις, ὁ τοῦ Μεγάλου Ἐτυ-
μολογικοῦ συγγραφεὺς Ζ. Καλλιέργης, ὁ ἐπιφανὴς
νομοδιδάσκαλος καὶ φιλόσοφος Θ. Αἰπλοβατάτζης,
Ἄντ. ὁ Ἐπαρχος, Μελέτιος ὁ Πηγᾶς, Μ. ὁ Μαργού-
νιος καὶ ὁ Γ. Σεβῆρος.

Καὶ ὅποσον ἀκατάφλεκτον φιλοπατρίας πῦρ ἀνέ-
φλεγε τὰς καρδίας τῶν ἐξηνδραποδισμένων ἐκείνων
Ἑλλήνων! Γενεὰ διεδέχτο γενεάν, καὶ θυμὸς ὁ αὐτὸς
πόθος, ὁ αὐτὸς στεναγμὸς, τὸ αὐτὸ δάκρυ! Ἀνάγνωθι
καὶ τὸ πλέον σύντομον τῶν ἐπιγραμμάτων, καὶ θέ-
λεις ἀκούσει ἀνηχοῦσαν ἀκοίμητον τὴν τελευταίαν
ταύτην φωνὴν τοῦ ἐνδόξου πεσόντος αὐτοκράτορος:

(1) Πανδ. τόμ. III', σελ. 42.
(2) Ὁ Κ. Βρετὴς ἀναγράφει ἐλάχιστα πονήματα τοῦ ἰσ' αἰῶ-
νος· οἱ δὲ ἔτι περιηγητῆαι Βυσθῆν καὶ Γύλλιος, οἵτινες, δι-
ετρίψαντες πολλὸν χρόνον ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὴν αὐτὴν
ἑκατονταετηρίδα, μετῴθικαν ἡμῖν τὰς ἀριθεστέρας τῶν τότε
εἰδήσεων, ἐξιστοροῦσιν οὐκ ἐλάττω τὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.
(Ἰδὲ Πανδ. τόμ. II', σελ. 316.) Ἐκ τοῦ συγγράμματος θυμὸς τοῦ
Κ. Σάθας ἐποδτικῶδες τὸ ἱναγτίου.

«Εἰς ἑμὰς τοὺς ἀπογόρους τῶν Ἑλλήνων ἀγαθῶτα-
την τήρησιν τῆς πόλεως, τῆς ἐλπίδος ταύτης καὶ
χαρᾶς τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων.» Καὶ ναὶ μὲν δὲν
κατώρθωσαν τότε οἱ ἀπόγονοι τῶν Ἑλλήνων ἐκείνοι
να σώσωσι τὴν ἐλπίδα αὐτῶν καὶ τὴν χαρὰν, πιστοὶ
ὁμῶς φίλακες τοῦ τελευταίου ἱεροῦ παραγγέλμα-
τος τοῦ αυτοκράτορος ἐνεφύσησαν εἰς τὰς ἰδίαις συγ-
γραφαῖς τὸν πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωτα, ὅστις ἐκρά-
γεις ἀπέδειξεν ὅτι ὅσα καὶ ἂν πιέζεται ὑπὸ τῆς ὀ-
λικῆς δυνάμεως ἢ ἠθικῆς, ἀνακύνεται ἐπὶ τέλος καὶ
καταβάλλει τὴν πιέζουσαν, καὶ οὕτως τῆς ἑλληνικῆς
ἰδέας οὐδὲν, οὔτε δεσμῶν, οὔτε ἄδου πύλαι κατι-
σχύουσι.

Τοῦ Κ. Σάλα τὸ σύγγραμμα, εἰς τρία διαιρού-
μενον, δὲν ἐξεδόθη ὀλίγη χρονὴ ὅπως ὑπεβλήθη εἰς
τὴν κρίσιν τῶν ἑλληνοδικῶν· διότι, λέγει, τὸ μὲν
πρὸς σχολείων ζήτημα ἐπραγματεύθη ἐβδομήμιος δ
Κ. Παρηνίνας (1), τὸ δὲ περὶ τυπογραφῶν δ Κ.
Π. Λάμπρος (2), ἡ δὲ τοῦ περὶ γλώσσης ἐκδοσις ἀνα-
βάλλεται εἰς αἰσιωτέρους καιροὺς. Εἰ δὲ καὶ διεξο-
δικῶν καὶ περιεκτικώτατον τὸ δημοσιευθὲν μέρος,
ὀνομάζει οὐδὲν ἦν τὸν αὐτὸ σχεδίασμα, καὶ οὐχὶ ἀ-
πόποις· διότι τοσοῦτον δύσκαλος καὶ πολυχρόνιος ἢ
ἀναζητήσιος τῶν συγγραμμάτων τῶν σκοτεινῶν ἐκείνων
χρόνων, ὥστε ὅσον ἐπιμολογήσει καὶ εὐσυνειδήτου καὶ ἂν
ἐγένοντο αἱ ἐρευνᾶς αὐτοῦ, βέβαιον ὅτι καὶ ἕτεροι
διαλάμψαντες ἐν τοῖς γράμμασι παρελείθησαν, οἳ
δὲ περὶ τὰ τέλη τῆς III ἑκατονταετηρίδος εὐκλεῶς
σχολαρχήσας ἐν Πάτρῳ Δαυὶλ δ Κεραμεὺς (3), Βε-
νιζμὴν Λέσβιος δ Ἰδρυτὴς τοῦ ἐν Κυθωνίαις περιφε-
ρῆς γυμνασίου, οἱ διάδοχοι αὐτοῦ Γρηγ. Σαράφης
καὶ Θεόφ. Καίρης, ὁ συντάκτης τῆς Κιβωτοῦ Ν.
Λογάδης, ὁ πρῶτος εἰσαγωγὸν εἰς τὴν ἑλλάδα τὴν
ἀλληλοδιδασκατικὴν μέθοδον Κλεόβουλος (4) καὶ ἄλλοι.

Τοῦ Ἀλλατίου συγγράμματα ἀναγράφει ἐκδεδο-
μένα μὲν πενήτηκοντα, ἀνέκδοτα δὲ πενήτηκοντα
ὀκτώ, ἐνῶ κατὰ τινα ἀκριβῆ σημειώσιν, ἦν προτιθέ-
μεθα νὰ δημοσιεύσωμεν, τῶν μὲν ἐκδεδομένων ὁ ἀ-
ριθμὸς συμποσοῦται εἰς ἐξήκοντα τρία, τῶν δὲ μὴ
ἰδόντων τὸ φῶς εἰς δεκατέσσαρας πρὸς τοὺς ἑκατόν.

Ἀλλὰ καὶ τοῦ Στεφ. Κανέλλου πολῦτιμον σύγ-
γραμμα, γερμανιστὶ ἐκδοθὲν ἐν δυοῖς τόμοις, καὶ
πρῶτον καταστήσαν γνωστὸν εἰς τοὺς Γερμανοὺς
τοὺς φιλολογικοὺς ἡμῶν πόρους (5), δὲν σημαίεται

(1) Πανθ. τὸμ. 12, σελ. 880.
(2) Ἐν Χρυσῶν καὶ Πανθ. τὸμ. III, σελ. 308.
(3) Πανθ. τὸμ. III, σελ. 48.
(4) Πανθ. τὸμ. II, σελ. 43.
(5) Lencolthei. Eine Sammlung κλ. ἤτοι «Λενοκόθια ἢ συλ-
λόγη ἐπιστολῶν Ἑλλήνων περὶ πολιτείας, φιλολογίας καὶ ποιή-
σεως τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Κάρ. Ικων, ἐξ ἑλ-
ληνικοῦ χειρογράφου ἐκγεγραμμένη μετὰ προσθηκῶν. Ἐν Δε-
ψίχ 1828.» — Ὁρα Πανθ. τὸμ. II, σελ. 233.

ἐν ταῖς Βιογραφίαις, ἐνῶ μάλιστα δ Β' αὐτοῦ τό-
μος καὶ εἰδήσεις οὐκ ὀλίγας περιέχει περὶ νεωτέρων
Ἑλλήνων συγγραφέων. Πρὸς τοῦτοισι, ὡς καὶ οἱ ἀ-
γωνοδίκαι κατέδειξαν, καὶ ἡμεῖς πολλὰ πρὸ αὐτῶν
ἐγράψαμεν (1), ὁ ἀσίδιμος Κανέλλος ἐποίησατο τὸν
θούρειον αὐτὸν καρτερεῖται, καὶ οὐχὶ τὸν μεταγενέστε-
ρον ὑπὸ Κοκκινάκου στιχουργηθέντα αἰὲν λιγερὸν καὶ
κοφτερόν σπαθί μου.» (2).

Ἀλλὰ ταῦτα ἀπλῶς πρὸς ἐπιμαρτυρεῖται τῶν ὅσα
ὁ συγγραφεὺς εἶπεν, ὀνομάσας σχεδίασμα τὸν ὀγκώδη
αὐτοῦ τόμον. Πολλὴ δὲ τιμὴ ὀφείλεται εἰς αὐτὸν
διὰ τὴν ἀξιόλογον εὐεργεσίαν ἣν ἀπέπεικεν οὐ μόνον
εἰς τὴν γραμματολογίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν
τῆς πατρίδος. Ἡμεῖς δὲ ἰδίως χαίρομεν ὅτι, καθὼς
εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κ. Παρηνίκα, οὕτω καὶ εἰς τὸ ἀνὰ
χειρᾶς οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν αἱ ἐκ τοῦ ταμείου τῆς
Πανδώρας εἰδήσεις. Πολλὰς δὲ καὶ ἑτέρας ἤβελον
ἀρυσθῆ ἀμφοτέροι, ἐὰν τὰ χειρόγραφα ἄτινα ὠραί-
ζουσι τὰ εὐρωτιώδη αὐτῆς χαρτοφυλάκια, καὶ εἰσὶν
ἴσως προωρισμένα εἰς σιγῶν βιβλίον, ἐξετυπῶντο.
Δυστυχῶς ὁμῶς εὐαρίθμοι εἰσέτι οἱ αἰσθητῶν ὅτι
ἀδύνατος ἢ ἀνάστασις, καὶ ἀδύνατον τὸ μεγαλεῖον
τοῦ ἔθνους ἀνευ τῆς καλλιτεχνίας τῶν γραμμάτων
καὶ τῆς μελέτης τῆς ἑθνικῆς ἱστορίας, ἢ γνῶσις τῆς
ἁποῖος ἀναπτεροὶ πρὸ παντὸς ἄλλου τὸ φρόνημα.

Καὶ ἐπειδὴ περὶ ἱστορίας ὁ λόγος, ἐπιτραπήτω ἡ-
μῖν νὰ ὑποβάλωμεν ἐν παρεκβάσει τῶν συγγραφεῖ τῶν
Βιογραφῶν τὴν μικρὰν ταύτην γνώμην. Ἐξιστο-
ρῶν τὸν βίον τοῦ πατριάρχου Γενναδίου προστίθηται
καὶ ταῦτα· «Ἡ ἑλληνικὴ ἐκκλησία εἰσέτι δὲν ἀντή-
μειψε τὴν μνήμην τοῦ Σχολαρίου, ὅστις πρὸς οὐδὲν
λογισάμενος σωτηρίαν καὶ πατρίδα, ἔσπασε τὴν ὁ-
δοδοξίαν, ἐνῶ ἠδύνατο νὰ σώσῃ τὴν Κωνσταντινου-
πολιν» (σελ. 18). Καὶ λοιπὸν πιστεύει ὅτι εἴποτε οἱ
πρὸ τὸν Γενναδίον συνήνον εἰς τὴν ἔγνωσιν τῶν δύο
ἐκκλησιῶν, θὰ ἔσπαυεν ἢ ἄσισ εἰς βοήθειαν τοῦ Βυ-
ζαντίου; Ἀλλ' ἡ ἄσισ τοὺς χρόνους ἐκείνους ὑπὸ
τοσοῦτον καὶ τοιοῦτων ἐμφυλίων πολέμων, καὶ ἄλ-
ληλομαχιῶν, καὶ διχονομιῶν καὶ ἐρίδων κατεσπαράσ-
σεται, καὶ εἰς τοιαύτην παραλυσίαν εἶχον περιέλθει
αἱ δυνάμεις αὐτῆς, ὥστε οὐδ' ἐαυτὴν ἴσχυε νὰ βοη-
θήσῃ. Τοῦτο δὲ μαρτυρεῖ καὶ αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς
τῶν Βιογραφῶν ἐν σελ. 28 καὶ 29, ὅτε μνημο-
νεῶν τῶν ἀγώνων οὐκ κατέβαλεν ὁ Βησσαρίων ὑπὲρ
ἐκστρατείας κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, λέγει ἀδύνατον
τὴν ἐπιτυχίαν διὰ τὰς διανεξίας καὶ τὰ πάθη τῶν
ἡγεμόνων. Ἀλλὰ μὴ δὲν εἶχον ἱεροφυλάξαι ὁ καρ-
δινάλιος, ἐπίσκοπος ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ; Ὁ Γεννα-
δίας καὶ ὁ μέγας δούξ Νοταρᾶς πεισθέντες ὅτι ἀνέ-

(1) Πανθ. τὸμ. Β', σελ. 570.
(2) Πανθ. τὸμ. ΙΑ', σελ. 213.

φικτος ἦτο τῆς πόλεως ἡ σωτηρία, ἐφρόντισαν νὰ σώ-
σωσι καὶ τὴν ὁδοδοξίαν, ἥτις ἐμελλεν ἐν κερῶ δου-
λείας νὰ χρησιμεύσῃ ἀντὶ πατρίδος, καὶ υποθάκουσα
καὶ κρατύνουσα τὸ ἑλληνικὸν φρόνημα νὰ ἐπαναφέρῃ
ἡμᾶς εἰς ἐθνικὴν ὑπαρξίν. Τοῦτο καὶ ἐγένετο. Ἄρα
οὐ μόνον ἡ ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ ἡ πατρις αὐτῆ πρὸ
τῆς ἐκκλησίας μάλιστα, πρέπει νὰ ἀνταμείψωσι τὴν
μνήμην τοῦ τε Γενναδίου καὶ τοῦ Δουκῆ Νοταρᾶ,
ἔστις κηρύττων προτιμότεραν τὴν παρουσίαν τῶν
Ὀθωμανῶν τῆς τῶν Ἀσίων, δὲν παραφέροτο ὑπὸ πά-
θους ἢ δεισιδαιμονίας, ἀλλ' ἔδιδε μαρτυρία σπανίας
φιλοπατρίας καὶ σπανιωτέρας πολιτικῆς συνέσεως.

Τοιοῦτο τὸ ἔργον τοῦ Κ. Σάλα δι' ὃ, ἐπαναλαμ-
βάνομεν, πολλὰς ὀφείλομεν αὐτῷ τὰς χάριτας. Ἀλλ'
ὅσα ἀκόμιμος, ὅσα δραστηρία, ὅσα νοήμων καὶ ἂν
ὑπάρχει ἡ ἰδιωτικὴ ἐνέργεια, πολλάκις δὲν τελεσφο-
ρεῖ δεόντως ἀνευ καὶ τῆς τοῦ δημοσίου συνδρομῆς.
Διὸ οἱ ἐμπειστευμένοι παρ' ἡμῖν τὰ τῆς παιδείας
ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἰδρῶσιν παρὰ τῇ ἑθνικῇ Βιβλιο-
θήκῃ ἰδιαίτερον τμήμα, εἰς ὃ, συλλεγόμενα ἐπιμε-
λῶς, νὰ κατατίθωνται τὰ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως ἐκδο-
θέντα καὶ εἰ δυνατόν ἀνέκδοτα συγγράμματα· ἐπὶ
τούτῳ δὲ οὔτε κόπων οὔτε δαπάνης πρέπει νὰ φει-
σθῶσι, διότι ἀναντιρρήτως προκύπτει σήμερον ἐκ
τῶν τριῶν περὶ σχολείων, περὶ τυπογραφῶν καὶ
περὶ λογίων ἀνδρῶν μονογραφῶν, ὅτι ἐκ τῶν φιλο-
λογικῶν ἐκείνων ἔργων θέλει καταρτισθῆ ἡ τοῦ ἔθνους
ἡμῶν ἱστορία, ἥτις καὶ κατὰ τὴν μακρὰν καὶ πολυ-
δύνην δουλείαν τιμᾶ τὰς πεποιθήσεις καὶ τὴν ἀκα-
ταγωνιστὸν αὐτοῦ ἐμμονὴν εἰς τὰ πάτρια.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ἈΝΑΜΙΚΤΑ.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ.

(Συνεχ. ἴδ. ἀριθ. 430).

31) Ὅποιος εἶν' ὅξ' ἀπ' τὸ χορὸ πολλὰ τραγοῦδ' αἰ-
ξέροι. — Βλ. Ἀισχ. Πρωμ. Δεσμ. 208.

Ἐλαφρὸν, ὅστις πημάτων ἔξω πῶδα
ἔχει, παραλείπει τε νοθεύει τε τὴν κακῶς
Πράσσοντα. . . .

32) Τὸ κακὸ σκαλί πατὲρ δὲν φοφάει. — Οὕτω
καὶ ὁ φιλοκτήτης παρὰ Σοφοκλεῖ (Φιλοκτ. 446),
μαθὼν ὅτι ὁ Θεραΐτης ζῆ λέγει·

Ἐμελλ' ἐπεὶ οὐδὲν πῶ κακὸν γ' ἀπέλατο,
Ἄλλ' ἐπὶ περιστέλλουσι αὐτὰ δαίμονες,
Καὶ πῶς τὰ μὲν παντὲρα καὶ παλιντρέβη
Χαίρουσ' ἀναστρέφοντες εἰς ἄδου, τὰ δὲ δίκαια
Δίκαια καὶ τὰ χρηστὰ ἀποστέλλουσ' αἰετῶν.

33) Αὐτὸν σπασμένον νικῶν εὖ ἀντριωμένον — ἢ
χαρὰς τὸν δυνατόν ποῦ τὸν πιάσουν δυὸ σπασμένοι.
— Ἀνάλογος ταύταις εἶναι ἡ ἀρχαία παροιμία «Οὐδ'

Ἡρακλῆς πρὸς δόον. — Οὕτω καὶ ἡ ἑκδόθ' παρ' Εὐ-
ριπίδῃ (Ἑκκλ. 874) λέγει πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα,
ἐρωτῶντα αὐτὴν, πῶς εἶναι δυνατόν αἱ γυναῖκες νὰ
τιμωρῶσιν τὸν Πολυμήστορα·

Ἀσινὸν τὸ πλῆθος εὖν δόλο τε δίσμαχον.

Τὴν αὐτὴν γνώμην ἐκφράζει καὶ ὁ Σοφοκλῆς
(Οἰδίπ. Τυραν. 845.)

Ὁ γὰρ γένει' ἂν εἴ, γο τοῖς πολλοῖς ἴσοι.
Πρόβλ. καὶ Ἀισωπ. μυθ. 171.

37) Πρῶτα στοχάσου ἐπειτα ἐπιχειρήσου. — Βλ.
Πυθαγ. Χρυσ. ἐπ. 27.

Βουλεύου δὲ πρὸ ἔργου, ὅπως μὴ μῦρα πέληται,
καὶ αὐτ. 37. Λέγουσι δὲ πρὸ ἔργου.

Πρόβλ. καὶ Ἀισωπ. μυθ. 4, αὐτὸ τὸ ἐπιμύθιον «Δεῖ
τὸν φρόνιμον ἄνδρα πρότερον τὰ τέλη σκοποῦντα
τῶν πραγμάτων, εἰθ' οὕτως αὐτοῖς ἐγχειρεῖν.» Ἐσώ-
τως καὶ μυθ. 19, αὐτὸ τὸ ἐπιμύθιον λέγει· «ὅτι οὐ
δεῖ ἀπερισκέπτως προσεῖναι τοῖς πράγμασι.»

38) Γνώριζε τὸ εἶναι σου. — Τὸ γινῶθι σαυτὸν
τοῦ Θάλητος, ὅπερ καὶ ὁ Διοχύλος παραγγέλλει λέ-
γων (Πρωμ. Δεσμ. 309.)

Γινώσκου σαυτὸν.

Βλ. καὶ Ξενοφ. Ἀπομν. Γ'. θ'. β. «Τὸ δὲ ἀγνοεῖν
ἐαυτὸν, καὶ μὴ οἶδα δεξάζειν τε καὶ οἰεσθαι γι-
γνώσκειν, ἐγγυτάτω μανίας ἐλογίζετο εἶναι» καὶ Δ'
6' 24. — Βλ. καὶ Πλωτ. Δημόστ. Γ' 847. — «Εἰ
παντὸς ἦν τὸ Γινῶθι σαυτὸν ἔχειν πρόχειρον, οὐκ
ἂν ἔδδκεν πρόσταγμα θεῖον εἶναι.»

39) Πήγαινε μ' ἕνα καλὸν νὰ γίνης καλλίτερος,
πήγαινε μ' ἕνα κακὸ νὰ γίνης χειρότερος. — Βλ. Ξε-
νοφ. Ἀπομν. Α'. 6' 20. «Διὸ καὶ τοὺς υἱεῖς οἱ πατέ-
ρες, καὶ οἱ σὺφρονες, εἰργουσίαν ὁμῶς ἀπὸ τῶν πο-
νηρῶν ἀνθρώπων, ὡς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν διαιτῶν
ἀσκησιν οὐσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κα-
τάλυσιν. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ τῶν ποιητῶν ὅ, τε λέγων
(Θεογ. 35.)

Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἀπ' ἐσθλᾶ διδάξαι· ἦν δὲ κακοῖσιν
Συμμίσησσι, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἔοντα νέον.»

Πρόβλ. καὶ αὐτ. 27. Καὶ
Γαλλικῆ δὲ τις παροιμία λέγει· «Dis-moi qui tu
hantes je te dirai qui tu es.»

40) Μόν' ὁ Κέρος δὲν στυρόνεται. — Παρὰ Σο-
φοκλεῖ (Ἀντιγ. 361) ὁ χορὸς ἀπρηθμῶν πάντα τὰ
πλεονεκτῆματα τοῦ ἀνθρώπου, λέγει ἐν τέλει·

Ἄϊδα μόνον
Φιῶσιν οὐκ ἐπάξεται.

41) Ὁ παπᾶς πρῶτα τὰ γένειά του. — Πρόβλ. Σοφ.
Σοφ. Ἀντιγ. 437 κα. ὅπου ὁ φύλαξ λέγει πρὸς τὸν
Κρέοντα·

Τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ κακῶν περιγενῆσαι
Ἰβιστον, ἐς κακῶν δὲ τοὺς φίλους ἔγειν
Ἀλγεινόν. Ἀλλὰ πάντα ταῦτ' ἔσται λαθῶν
ἔμοι πέτραις τῆς ἐμῆς σωτηρίας.

42) Οί πολλοί καρβοκυραίοι πνίγουν γρήγορα τὰ καρδιά.—Ισοδύναμος τῆ ἀρχαίᾳ « Πολλοὶ στρατηγοὶ Καρίαν ἀπώλεσαν. » Βλ. Ἰλιάδ. Β. 204.

Ὁδὸν ἀγαθὴν παλαιοκρανίᾳ εἰς κοίρανος ἔσται
Ἐἰς βασιλεὺς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
Σκηπτρον ἠδὲ θήμιστας, ἵνα σπῆσι βασιλεύῃ.

Πρὸς. Corn. Nepot. Dion. IV, 4.

43) Βόηθα Χριστὲ καὶ Παναγιά νὰ κλέψω τὸ δικοπότερο.— Βλ. Εὐνοφ. Ἀπομν. Α. γ. 2. « Καὶ εὐχετο δὲ πρὸς τοὺς θεοὺς ἀπλῶς τάγαθὰ δίδουαι, ὡς τοὺς θεοὺς κάλλιστα εἰδότας ὅποια τάγαθὰ ἔστι τοὺς δὲ εὐχομένους χρυσίον ἢ ἀργύριον ἢ τυραννίδα ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων οὐδὲν διάφορον ἐνόμιζεν εὐχεσθαι, ἢ εἰ κυβείαν ἢ μάχην ἢ ἄλλο τι εὐχοίοντο τῶν φανερώς ἀδήλων ὅπως ἀποθῆσοιτο. »

44) Μὴ κλωτᾶς τὰ γονικά σου θὰ τὸ βρῆς ἀπ' τὰ παιδιά σου.— Βλ. Ἰσοκρ. πρὸς Δημ. δ'. « Τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς οἷους ἂν εὐξαιο περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας. »

45) Ἡ νύχτα στεφανώνει τὰ ἔργα τῆς ἡμέρας. (Παροιμ. Βενζ. σ. 102, 159.—) Πρὸς. Σοφοκλ. Οἶδ. Τυραν. 198.

Τέλει γὰρ εἶτι νύξ ἀπῆ
Τούτ' ἐπ' ἡμῶν ἔρχεται.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΠΑΡΟΡΑΜΑ.

Ἐἰς τὴν ἐν τῇ δεξιᾷ στήλῃ τῆς 419 σελίδος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 429 φυλλαδίου πρώτην παράγραφον, παρακαλεῖται ὁ ἀναγνώστης νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν παρατιθεμένην, διότι παρεισέφρησάν τινα τυπογραφικὰ παροράματα ἄτινα, καθὼς χρονολογικὰ, ἀλλοιοῦσι τὴν ἱστορίαν.

Δεκατετραετῆς μετέβη εἰς Ῥώμην, καὶ διὰ τῆς τοῦ προστάτου αὐτοῦ Καρδινάλιου Φιλίππου Σπινέλλου ἐπιβροῆς κατετάχθη εἰς τὸ ἐκεῖ ἐλληνικὸν

ΛΕΩΝ ΔΑΔΑΤΙΟΥ.

ΟΙΚΟΣΗΜΟΝ ΔΑΔΑΤΙΟΥ.

πανεπιστήμιον, τὸ ὑπὸ τοῦ τῆς Ῥώμης κλεινοῦ Ποντίφηκος Λέοντος Δεκάτου, κατὰ προτροπὴν Ἰωάννου Λασκάρεως τοῦ Ῥυνδακινού, ὅστις μετὰ τὴν τοῦ Βυζαντινοῦ θρόνου κατάλυσιν εἶχε καταφύγει εἰς Ἰταλίαν σὺν τῷ πατρὶ καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς τὴν πανωλεθρίαν ἐκείνην διαφυγοῦσι, τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1513 ἰδρυθὲν, καὶ ὡς μέγας πυρσὸς ἐν νυκτὶ ἀσέλγη ἐκπέμφαν τὰς λάμπεις αὐτοῦ καὶ ἔπασαν τὴν Ἑσπερίαν Εὐρώπην. Διήκουσε δὲ ὁ Λέων τῶν μαθημάτων τῆς φιλοσοφίας, τῆς θεολογίας καὶ τῆς φιλολογίας.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

— Διατὶ τὸ φίλημα εἶναι ὡς ἡ φήμη; Διότι διαδίδεται ἀπὸ στόματος εἰς στόμα.

— Διατὶ ὁ Σουλτάνος ἀξίζει εἴκοσι σελλίνια; Διότι εἶναι τόσον ἀγαθός, ὅσον ἡ Βικτωρία. (1)

— Μὴ ἐνόχλει τόσον σεαυτὸν εὐρώνων ἐπὶ μῆλλον τὸ στόμα σου, εἶπεν ὀδοντοίατρος τις πρὸς τὸν ἐκτείνοντα δίκην κυνὸς τὰς σιαγόνας του, διότι σκοπεῖω, νὰ σταθῶ ἔξωθεν αὐτοῦ, ὅπως ἀποσπάσω τὸν ὀδόντα σου.

— Ἐκκλησιαστικὸς τις νέος ἠτήσατό τὴν ἀδειαν

(1) Μία ἀγγλικὴ λίρα ἢ Βικτωρία ἔχει εἴκοσι σελλίνια.

παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου ἵνα κηρύξῃ. « Δὲν σὲ ἐμποδίζω ἐγὼ, τῷ εἶπεν οὗτος, ἀλλὰ ἡ φύσις. »

— Διερχόμενος ποτε ὁ Σουλτάνος πλησίον τοῦ ἐργαστηρίου περιφήμου τινὸς κομμωτοῦ, ἔξωθεν τοῦ ὁποῦοι διάφοροι φανάκκι ἦσαν πρὸς πώλησιν ἐκτεθειμένοι, ἠρώτησε· « Μὴ καὶ τοῦτο ἐγένετο χάριν ἐμοῦ; »

— Τὸ Γαλλικὸν πνεῦμα διατελεῖ εἰσέτι χαριεντιζόμενον ἐπὶ τῆς πληθῆος τῶν κοσμημάτων, ἅπερ οἱ ἐπισκεφθέντες τὴν πρωτεύουσάν ἡγεμόνες κατέλειπον ὀπίσω αὐτῶν. Εἰς τὸ Charivari ἐξετέθη πρότινων ἡμερῶν εἰκὼν παριστώσα βωμαλέαν κυρίαν σφετεριζομένην τὸ ἥμισυ τῶν κοσμημάτων τοῦ συζύγου τῆς, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι, ἐπειδὴ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς εἶχε στῆθος μᾶλλον ἀσθενές, ὁ ἱατρὸς ἐφοβεῖτο μὴ τὸ βάρος τῶν ἀδαμάντων τῷ ἐπιφέρει βλάβην. Ἔτερον σχεδιάγραμμα παριστᾷ ἄνθρωπον ἐκπληκτικῶς εἰς τὰ ὀπίσω στρεφόμενον, καθὼς ὀρμητικῶς προσήρχετο πρὸς τινὰ φίλον του ἐξαστράπτοντα ἐκ τῶν καθωραυσμάτων. « Ἄ! τὸ βλέπεις, » εἶπεν ὁ φίλος. « Ἐγὼ ζῶ ἡδὴ ἀντικρὺ τοῦ Elisée — (παλάτιον, ἐνθα διέμενον ὁ Τσάρος καὶ ὁ Σουλτάνος). — « Ὁ θαῦμα! », ἀφῆκεν ἕτερός τις κραυγὴν παρατηρῶν τὸ στερέωμα, « διέμεναν καὶ ἐπὶ τοῦ στερεώματος ἀστέρες τινες ἵνα ἀκτινοβολῶσιν. Ἐγὼ ἐφανταζόμην ὅτι ἅπαντες ἐχρήσιμευσαν εἰς κομποτρόπας. »

— Ἀγγλῆς τις ἐρωτηθεὶς — « Τίς εἶναι ὁ κομψότερος καὶ καταλληλότερος λαίμοδετος (peck-tie) διὰ τὰς κυρίας; » — « Οἱ βραχιόνες τῶν τέκνων των, » ἀπεκρίθη.

- Διὰ τὴν μελαγχολίαν; Joli-tie (ἡ εὐθυμία)
- Διὰ τὸν πτωχόν; Plain-tie (ἡ δαψύλεια)
- Διὰ τὸν ἡλίθιον; Varie-tie (ἡ ποικιλία)
- Διὰ τὸν μονήρη; Socie-tie (ἡ συναστροφή)
- Διὰ τὸν ταπεινόν; Liberal-tie (ἡ εὐθερίτης)
- Διὰ τὸν ἀκόλαστον; Sobrie-tie (ἡ ἐγκράτεια)
- Καὶ διὰ τὸν ἁμαρτωλόν; Pio-tie (ἡ εὐσέβεια)

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.)

Ε. Σ. ΚΡΑΣΣΑΣ.

ΔΙΔΩΡΑ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ. Αἱ καλά τέχνηαι προάγονται καὶ ἀκμάζουσιν ὅπου πρὸ πάντων ὑπάρχουσι κοινωνικαὶ ἀνισότητες, ὅπου δηλαδὴ ζῶσι πλοῦσιοι ἔχοντες τοὺς τρόπους νὰ ἐνθαρρύνωσι τοὺς καλλιτέχνους διὰ τῆς ἀποκτήσεως τῶν παρ' αὐτῶν φιλοπονοῦμένων ὅπου ὅμως δὲν ὑπάρχουσι πλοῦσιοι, ἢ ὅπου οἱ ὑπάρχοντες δὲν ἐκτιμῶσι τὴν καλλιτεχνίαν, οὔτε τὴν ἐπιβροῆν ἣν κέκληται νὰ ἐξασκήσῃ ἐπὶ τῆς ἠθικῆς ἀγωγῆς, ὡς συμβαίνει ἐν Ἑλλάδι, ἐκεῖ αἱ κυβερνήσεις ἔχουσι καθήκον νὰ ὑποστηρίξωσιν αὐτήν. Καὶ σημειωτέον ὅτι ὁ παρ' ἡμῶν δαπανῶν εἰς ἀγορὰν ἔργων τῆς ἀ-

ναγεννωμένης τέχνης, οὐ μόνον δὲν δαπανᾷ εἰς περιττὰ, ἀλλὰ καὶ περιουσίαν θέλει καταλείψει εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ, διότι θέλει ἔλθαι ἡμέρα καθ' ἣν οἱ φιλάρχοι, οἱ φιλίσοροι, οἱ ἀσχολούμενοι εἰς τὴν ἔρευναν τῆς γεννήσεως, τῆς προόδου καὶ τῆς ἀμύτης τῶν τεχνῶν, ἢ καὶ εἰς διασάφτην τῆς ἱστορίας, θέλουσιν ἀναζητῆε περιπαθῶς τὰ ἔργα ἐκείνα. Ἐὰν ἐξ ὑποθέσεως ἀφ' ἧτου ἰδρῶθῃ ἐν Ἀθήναις τὸ πολυτεχνικὸν σχολεῖον ἡγοράζοντο κατ' ἔτος παρὰ τινῶν ἢ παρὰ τῆς ἐξουσίας τὰ φιλοπονήματα τῆς ζωγραφικῆς φέρ' εἶπεν ἡ τῆς γλυπτικῆς, καὶ σήμερον ἐτι, ὅτε δὲν παρήλαε πολὺς χρόνος ἔκτοτε, περιεργότατον ὁ ἦτο νὰ ἐβλέπωμεν πῶς ἀνεγεννήθη καὶ κατὰ πόσον εὐδοκίμησεν ἡ τέχνη.

Ἄλλ' ὅ,τι δὲν ἐγένετο δυνατὸν νὰ γίνῃ, φθάνει νὰ ὑπάρξῃ ἀγαθὴ προαίρεσις. Λιχοῦμεν παραδειγματὸς χάριν ὅτι πρόκειται νὰ κατασκευασθῶσιν οἱ ἀνδριάντες δύο μεγάλων μαρτύρων τοῦ ἡμετέρου ἀγώνος, τοῦ Ἡῤῥα καὶ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου. Ἐπειδὴ δὲ ἐν Ἀθήναις ὑπάρχουσιν ἐργογλύφοι, οἱ οἱ ἀδελφοὶ Φυτάλαι, δόντες ἡδὴ δείγματα τῆς ἐαυτῶν ἐμπειρίας, καὶ ὁ Κ. Κοσμάς Ἀπέργης, καὶ ἀναγκαῖον καὶ δίκαιον νομιζόμεν νὰ ἀποδοθῇ εἰς αὐτοὺς ἡ κατασκευὴ, κατόπιν ὁμοῦ διαγωνισμοῦ οὐχὶ τιμῆς χρηματικῆς ἀλλ' ἐπιδειξιοῦτος, δι' οὗ ἀποδειχθήσεται τίς ὁ ἰκανώτερος νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐργασίαν ὁ Κ. Κ. Ἀπέργης ἔχει μάλιστα ἔτοιμον τὸ πρότυπον τοῦ πατριάρχου, περὶ οὗ ἔγραψε τὸ Μέλλων τὰ ἐξῆς:

« Τὸ ἄγαλμα τοῦτο, ὑπερβαίνει τὸ φυσικὸν κατὰ τὸ μέγεθος, ἐκφράζει ἐν συνόλῳ ζῶην καὶ κίνησιν, πρὸς ἣν ἁρμονικῶς εἶνε διατεθειμένα τὰ καθέκαστα μέρη. Ἡ κεφαλὴ, μᾶλλον λειψόσαρκος ἐνδείκνυσι, φῶσιν γενναίαν, ἀλλὰ τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς ὀδύνης τῶν ἀγωνιῶν βαθέα φέρουσιν τὰ ἴχνη. Ἰδίως δὲ παριστᾷσι τοῦτο οἱ πρὸς τὸν ἴψιστον μετρίως ἀνατείνοντες ὑπόκοιλοι ὀφθαλμοί, αἱ δὲ συσπόμεναι ὀφθαλμοὶ τοῦ ἡμιανοίκτους δεομένου στόματος ἐμφαίνουσι ψυχικὴν ὀδύνην μετ' ἐγκαρτερήσεως, ἀλλὰ καὶ ἰσχυρὰν ἀπὸ τοῦ θεοῦ προσδοκίαν ὑπὲρ τοῦ τοσούτους αἰῶνας δουλεύοντος ἔθνους. Ἡ μετρίως ἀνατεταμένη χεὶρ μετὰ τῶν ἡρέμα πρὸς τὰ ὀπισθεν διευθυνομένων πτυχῶν τῆς ἐσθῆτος τοῦ Πατριάρχου, δίδουσι ἁρμονικὴν τινὰ κινήσεως ἰδέαν, καὶ συνάδουσιν ἀξιοπαρατηρήτως πρὸς τὴν ἔκφρασιν τοῦ ὄλου. Τὸ ἔργον τοῦτο ὄντως δεικνύει καλλιτεχνικὴν ἐμπνευσιν καὶ ἀρκατὰ σαφῶς ἐκφράζει τὴν ἰδέαν τοῦ τεχνίτου. »

ΝΑΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΝ ΝΕᾷ ΑΥΡΗΑΙΑ. Ἐράφουσιν ἐκ νέας Ἀυρηαίας πρὸς τὴν Ἀρμονίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως

« Ἄϊαν ἀσμένως ἀναγγέλλω ὑμῖν, ὅτι τὴν ἡμέραν τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως ἐτελέσθη ἐνταῦθα ἡ

πρώτη λειτουργία ἐν τῷ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ νεοδημιού-
 θεοδόξω καθ' τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἱεραουργούντος
 τοῦ παν. ἀρχιμανδρίτου Στεφάνου Ἀνδρεάδη. Εἰ καὶ
 τὸ τέμπλον τῆς ἐκκλησίας δὲν ἦν ἐντελῶς ἀποπερα-
 τωμένον, οὐχ ἤττον ὁμοῦ ἐκρίθη εὐλόγων ὑπὸ τῆ
 τοῦ ἱερέως καὶ τῶν ἐπιτρόπων κκ. Ν. Μ. Μπενάκη
 ἑλληνικοῦ προξένου, Μ. Δράκουθις καὶ Κωνστ. Κι-
 λιλῆ νὰ τελεσθῇ ἡ λειτουργία κατὰ πρώτην φοράν
 τὴν θεοσωτήριον ταύτην ἡμέραν μὲ τὸ "Ἅγιον ἀν-
 τιμύσιον. Αἱ εἰκόνες ἦσαν κομψῶς ἐστολισμέναι ὑπὸ
 βόθρων καὶ σπανίων ἀνθέων, τὰ ὁποῖα ἀφθόνως πα-
 ράγει ἡ θαφιλῆς τοῦ τόπου τούτου φύσις καὶ τὸ
 θερμὸν τῶν τροπικῶν κλίμα, καὶ τὸ ἔδαφος ἦν ἐρ-
 θαντισμένον μὲ φύλλα δάφνης καὶ μυρσινῶν. Κομ-
 ψὰ παραπετάσματα ἐκάλυπτον τὰς μῆτω κατα-
 σκευασθείσας θύρας τοῦ ἱεροῦ, καὶ πληθὺς λαμπά-
 δων ἑκατον ἐνώπιον τῶν εἰκόνων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 τῆς Παναγίας καὶ τῶν δύο Ἀρχαγγέλων, ἀρτίως
 ἀποσταλείσων ἐκ πύρου, δῶρον τοῦ ἀξιολόγου καλ-
 λιτέχου Παν. Καλλιποπούλου. Περὶ τὴν 9. π.μ. ἤρ-
 ξαντο ἐρχόμενοι οἱ ἐνταῦθα θεοδόξοι, καταγόμενοι
 οὐχὶ μόνον ἐξ ἑλῶν τῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος, τῶν
 νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῶν παραλίων τοῦ Εὐξείνου
 πέλου, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ Ἰλλυριοὶ ἐκ τῶν παραλίων
 τῆς Ἀδριατικῆς, οὐσιώδεις ἀπαρτιζόντες στοιχεῖα
 τῆς ἐνταῦθα θεοδόξου κοινότητος. Ἡ λειτουργία
 ἤρξατο σλαβιστῶν, χάριν τῶν τέκνων τούτων τῆς μη-
 τρὸς ἡμῶν ἐκκλησίας, οἵτινες καὶ αὐτοσχέδιον μου-
 σικὴν ἐσχημάτισαν, ἀπαντώντες Σλαβιστῶν εἰς τὴν
 ἐκτενῆ τοῦ ἱερέως. Τὸ Εὐαγγέλιον ὁμοῦς ἀνεγνώσθη
 ἑλληνιστῶν, καὶ τοῦτο ἐξηκολούθησε μέχρι τέλους τῆς
 λειτουργίας, ψαλλομένης τῆς μουσικῆς τοῦ Καθιστῶ
 ὑπὸ δύο παρεπιδημούντων Ἑλλήνων, εἰδημόνων τῆς
 τοιαύτης μουσικῆς, ἥτις μεγάλως εὐπρέστησαν ἄπαν-
 τας. Τὸ θέαμα ἦτο συγκινητικώτατον, νὰ βλέπη-
 ται ὅσων ἐθνῶν ἀνθρώπους, διαφορετικὴν ὁμιλοῦν-
 τας γλῶσσαν καὶ διάφορα ἔχοντας ἔθιμα, συνηγιμέ-
 νους ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, καὶ
 ὁμοφώνως ἀναπέμποντας δεήσεις εἰς τὸν Ὑψίστον.
 Πρὸ τοῦ ἀποστόλου ἐψάλη Βυζαντινῶ τῷ ἤχῳ
 τῶ Πολυχρόνιον ποιῆσαι κλπ. Ἡ χάρὰ ἦν ἐξωρα-
 φημένη εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα, ὅτε ἐγένετο μνηστὴ τοῦ
 πολυποθέτου ἡμῶν βασιλέως Γεωργίου καὶ τῆς βα-
 σιλισσῆς Ὀλγας. Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, ὁ παν. ἀρ-
 χιμανδρίτης Στέφανος Ἀνδρεάδης ἐξεφώνησε καταλ-
 ληλότατον λογιόριον, εὐχαριστήσαν πάντας διὰ τὴ
 τὴν ἐρθὴν κρίσιν, τὰ σαφὰ παραγγέλματα καὶ τὰς
 ὑγιαεὶ ἀρχὰς αἱ ἐξέθετον. Ἐπειδὴ ὁμοῦς οἱ παρόντες
 Ἰλλυριοὶ δὲν ἐνόουν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ὁ τοῦ
 Νεοδοξάκου πρόξενος κ. Δ. Ν. Μπότασις καὶ ἐπίτι-
 μος γοαμμικτὸς τῆς ἐπιτροπῆς ὁμίλησαν ἀγγλιστῶν.
 Ἡ θεία λειτουργία ἐτελείωσεν ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς

χαρᾶς. Ἦδον ἔχομεν ἐν κέντρον, τὴν μητέρα ἡμῶν Ἐκ-
 κλησίαν, ἔχομεν ἐθνικότητα, εἰμεθα ἐσχηματισμένη
 κοινότης. Ἡ Ἐκκλησία ἀνηγέρθη δι' ἀπύτων κόπων
 καὶ δυσκολιῶν καὶ τὰ προσκόμματα ἐφαίνοντο ἀνα-
 πέρβλητα. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἀπεθαίλασε καὶ, χά-
 ρις εἰς τὸν ζῆλον αὐτῆς, τὸ ἀγαθὸν ἔργον ἐφθασεν εἰς
 τὸ τέλος του. Περκίνοι δὲ τὴν παρούσαν, ἐκπληρῶ
 ἔργον δικαιοσύνης, ἀποδίδων τὸν προσήκοντα ἔπαινον
 εἰς τὸν ζῆλον τοῦ ταμίου τῆς ἐπιτροπῆς κ. Ἰωάννου
 Ν. Μπόταση, ὅστις πλείστον κατέβαλε ζῆλον εἰς τὴν
 ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός του, πολλὰς προσελαύ-
 σας συνδρομὰς, ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας νοχθημερῶν ἐρ-
 γαζόμενος.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Φυλλάδιον 420.

- Σελ. 225, στήλ. 6', στίχ. 4, γράφει πάντοθεν.
- Σελ. 226, στήλ. 4, στίχ. 48, γράφει ἑστὸς
- στίχ. 25, ἀρχεῖον — στίχ. 35 Καὶ δείκνυται
- ἄρα — στήλ. 6', στίχ. 24, Ἀρχιμανδρῶ — στίχ. 45,
- πάλαι.
- Σελ. 227, στήλ. 6', στίχ. 48 γράφει λίτρα 1 1/3.
- Σελ. 228, στήλ. 4, στίχ. 24, γράφει Ἀλέξιος ὁ
- Α', — στήλ. 6', στίχ. 22, δεκατείας — στίχ. 45,
- Διὰ τῆς μετοχῆς ταύτης.
- Σελ. 230, στήλ. 6', στίχ. 17, Μετὰ τὴν λέξιν
- περτήκοντα, πρόσθετος ἦγουν ἐπὶ μιᾷ χιλιᾷδι, μα-
- θίων ἑκατόν.
- Σελ. 230, στήλ. 4, στίχ. 43, γράφει παρεσθά-
- στου — στίχ. 45, τοῦ Πιγκέρνης, — στήλ. 6', στίχ.
- 42, Μετὰ τὴν λέξιν Ἰσαάκιος, πρόσθετος: [Χωρὶς εἰς
- Ἰσαάκ.]

Φυλλάδιον 426.

- Σελ. 315, στήλ. στίχ. 9 ἐν ὑποσ. γρ. ἐδημοσιεύθη.
- Αὐτ. » 6' 20 » ἀρχαίως.
- 316 » 4 30 » « πᾶν τὸ ἐπιστή-
 τὸν, καὶ ὑψηλοί. »
- Αὐτ. ἐν ὑποσκη. » Κεφ. Β'.
- » » 6' 32 » πρὸς ἀλλήλους.
- » 347 4 24 » ὑπὲρ πάντων.
- » » 34 » τῶν δύο.
- 348 » » 34 » τῶν καλλιτεχνῶν
- 350 » » 47 » εἰ μὴ παραβάλλῃ.